

Glasnik

Medicinskog fakulteta u Splitu

ISSN1846-7946
Prosinac 2025. g.
Vol. 18 br. 2

Naša je snaga u zajedništvu!

MEDICINSKI FAKULTET U SPLITU

Povijest

- 1974.** Studij medicine kao odjel zagrebačkog fakulteta
- 1997.** Stjecanje samostalnosti
26.03.1997.
26.03. DAN FAKULTETA
- 2003.** Prva generacija diplomiranih studenata
- 2008.** Studij Dentalne medicine
- 2011.** Studij Farmacije
Studij Medicine na engleskome
- 2016.** Suradnja s njemačkim Koburgom

Danas

- 6 ZAVODA
- 26 KLINIČKIH KATEDRI
- 12 PREDKLINIČKIH KATEDRI
- 6 CENTARA
- 19 LABORATORIJA
- DOKTORSKA ŠKOLA
- 11 SPECIJALISTIČKIH POSLIJEDIPLOMSKIH STUDIJA

SADRŽAJ

4 RIJEČ GLAVNE UREDNICE

5 IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Antoanela Čarija
(1970. – 2025.)

6 NOVA UPRAVA 2025. – 2028.

Prva dekanica na čelu Medicinskog
fakulteta u Splitu

9 PRIMOPREDAJA DEKANSKOG LANCA

Ovo je naš Fakultet, idemo dalje!

10 DOBRODOŠLICA BRUCOŠIMA

Bijele kute za 225 novih studenata

12 INDEKS IZVRSNOSTI

Od djetinjstva u Svinišću do
predsjedničkog odlikovanja

13 ORPHEUS LABEL ZA SPLIT

14 Moguće je pokrenuti autobus

16 Od MEFST-a do Europske agencije za droge

18 Splitski kardiolog među 30 najboljih na svijetu

21 RESURSI

Novi defibrilator za kvalitetniju
edukaciju

22 PROSPECTUS

Vračam se Splitu tebi

25 REGIONALNA SURADNJA

Posjet predstavnika Medicinskog
fakulteta u Mariboru

26 LECTURES

Briga za globalno zdravlje

27 PROJEKT.EXE

Razvoj genetičkog testa za bolesti
štitnjače

30 Fact- checking

31 AGORA MEDICA

Digitalna konferencija dentalne
protetike

32 Farmakoterapija starijih osoba

33 Peer Review Congress

34 U središtu zdravstvenih inovacija

36 Medicina spavanja

37 U borbi protiv šećerne bolesti

38 EVIDENCE BASED MEDICINE The Battle for Medical Truth

44 COCHRANE KUTAK

Hrvatska u borbi protiv
dezinformacija

46 Stvaranje i diseminacija dokaza

47 INOVACIJE

Oponašati prirodu vrhunska je
vještina!

50 ANATOMSKI JEZIČNI KUTAK

Što je vodopust, a što su rodnik i
plodnica??

51 ETIKA Paper mills

53 SCRIPTA ACTIVA White Teeth

54 MENS SANA Burnout

56 Perfekcionizam ili sagorijevanje?

58 Senzacionalno otkriće

59 STUDENT.NET

Američke studentice u Splitu

60 Kirurška sekcija / Surgical Section

62 MedLaw 2025

63 Breaking the Plaque

64 Stetoskop ili medalja?

66 NeuroAdria 2025

67 Bolnica za medvjediće

68 Prehypertension, Hypertension, Metabolic Disorders & Cardiovascular Disease

70 CroMSIC 2025

72 Summer clinical work in Norway

73 The race for the cure 2025

74 Dermatology USSM

76 Med&X Accelerator projekt

80 PROMOCIJE

82 DOKTORSKI RADOVI

Umjetnost medicine – korak prema nepoznatom

Drage čitateljice i čitatelji,

pred vama je novi broj Glasnika Medicinskog fakulteta koji donosi pregled najvažnijih događaja u drugoj polovici 2025., razdoblju obilježenom izborom nove uprave Fakulteta. Našu će instituciju sljedeće tri godine predvoditi dekanica prof. dr. sc. Renata Pecotić, koja je na tu funkciju izabrana u srpnju. Krajem rujna održani su i izbori za nove članove Fakultetskog vijeća, a na konstituirajućoj sjednici u listopadu odabrani su i članovi 24 povjerenstva. Rad novoizabranih tijela oblikovat će nastavak našeg puta prema izvrsnosti.

Ovim brojem predstavljamo upravo ono što Medicinski fakultet jest – zajednica znanja, predanosti i stalnog napretka. Posebno ističemo naše zaposlenike i studente koji su svojim radom zaslužili nagrade i priznanja potvrđujući da se uspjeh ne događa slučajno. Studentski život na Fakultetu bogat je, raznolik i živ, o čemu svjedoči i naša rubrika Student.net.

Granice pomičemo hrabrošću, voljom i radom – a studenti i zaposlenici našeg Fakulteta svakodnevno pokazuju da su spremni ići korak dalje. No taj korak ne vodi samo u područje egzaktnih istraživanja, svijeta u kojem je sve moguće opisati brojevima i riječima. Želimo zaći i u prostore nevidljivog i nepoznatog, onog neizrecivog u ljudskom postojanju. Jer medicina u svojoj punini nadilazi sve što dosad o njoj znamo – ona je i oblik umjetnosti, izraz duhovnosti i ljepote postojanja.

Na kraju, broj zaključujemo porukom naše novoizabrane dekanice – naša je najveća snaga upravo u zajedništvu, u sposobnosti da djelujemo kao cjelina, podržavamo jedni druge i zajedno stvaramo budućnost našeg Fakulteta. Upravo to zajedništvo čini temelj na kojem gradimo sve što postižemo.

Želim vam ugodno čitanje. Neka stranice ovog broja u vama probude nove inspiracije i ponos na sve što zajedno ostvarujemo.

Srdačno

Danira Matijaca

IMPRESSUM

GLASNIK MEDICINSKOG FAKULTETA

Glasilo Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu

Adresa uredništva:

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu

Šoltanska 2a, 21000 Split, Hrvatska

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA

dr. sc. Danira Matijaca

e-mail: danira.matijaca@mefst.hr

TEHNIČKA UREDNICA

Anja Petrinec

e-mail: anja.petrinec@mefst.hr

UREDNIŠTVO

dr. sc. Marija Franka Žuljević • dr. sc. Lana Barać •

doc. dr. sc. Shelly Pranić

• doc. dr. sc. Tina Poklepović Perićić

• doc. dr. sc. Doris Rušić • Dalibor Gabela, dipl. ing.

STUDENSKO UREDNIŠTVO

Lucija Skejić • Nives Lesandrić • Stipe Beljan

• Ivan Gudelj • Anja Petrinec

LEKTOR

Nevena Čudina Turčinov, prof.

LEKTOR ZA ENGLESKI

Daniela Reić Šućur, prof (str. 38. – 41., 58, 62)

AUTOR FOTOGRAFIJA

Dalibor Gabela, dipl. ing. (str. 2. – 13., 21., 25., 27. – 29., 42. – 44., 51., 59., 80. -82.)

UPUTA SURADNICIMA I ČITATELJIMA

Glasnik Medicinskog fakulteta glasilo je Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Izlazi dva puta godišnje. Rukopisi se šalju e-mailom na adresu: glasnik@mefst.hr ili e-adresu urednika.

Članci ne podliježu recenziji i uredništvo se ne mora slagati s mišljenjem autora. Članci se mogu pretiskati samo uz naznaku izvora.

MEDICINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU NA INTERNETU

www.mefst.hr

PRIJAŠNJI UREDNICI

2020 – 2025 Tonko Vlak; 2019 - 2020 Ivica Grković;

2013 - 2018 Milan Ivanišević;

2009 - 2012 Livija Puljak; 2007 - 2009 Ivica Grković

Dizajn: Ivo Mađor

Tisak: Printera, Sv. Nedelja

Naklada: 300 primjeraka

Predano u tisak: prosinac 2025.

IZDAVAČ

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu,

Šoltanska 2a, 21000 Split, Croatia

NASLOVNICA

Dekanica Renata Pecotić

(Foto: Dalibor Gabela)

IN MEMORIAM

Prof. dr. sc. Antoanela Čarija (1970. – 2025.)

28. svibnja 2025. godine prerano nas je napustila naša draga kolegica doc. dr. sc. Antoanela Čarija, istaknuta dermatovenerologinja, znanstvenica i predana nastavnica koja je svojim radom ostavila neizbrisiv trag na našem Fakultetu.

Docentica Antoanela Čarija rođena je 1970. godine u Trogiru. Medicinu je diplomirala na Sveučilištu u Splitu 1996. godine, nakon čega je završila specijalizaciju iz dermatovenerologije i subspecijalizaciju iz dermatološke onkologije. Od 2005. godine bila je specijalist dermatovenerologije u KBC-u Split, a 2006. godine počela je raditi kao asistent na našem Medicinskom fakultetu u Splitu.

Doktorat iz područja dermatovenerologije obranila je 2020. godine, kada je izabrana i u znanstveno-nastavno zvanje docenta na Katedri za dermatovenerologiju. Bila je pročelnica te katedre, a stručno se i znanstveno usavršavala u renomiranim medicinskim centrima u inozemstvu – Pragu, Beču, Münchenu i Valenciji. Aktivno je sudjelovala u brojnim kliničkim istraživanjima, posebno u područjima psorijaze, dermatološke onkologije i fotodinamske terapije.

Autorica je mnogobrojnih znanstvenih radova objavljenih u prestižnim međunarodnim časopisima te je redovito sudjelovala na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima. Bila je članica hrvatske dermatovenerološke zajednice i mentor mladim kolegama u struci.

Za docenticu Čariju 1. lipnja 2025. godine upriličena je komemoracija na Medicinskom fakultetu u Splitu. Od nje se oprostio ravnatelj KBC-a Split prof. dr. sc. Krešimir Dolić. U ime Medicinskog fakulteta u Splitu oprostio se dekan prof. dr. sc. Valdi Pešutić Pisac. Prigodom posljednjeg ispraćaja prisutne je pozdravila i pročelnica Klinike za kožne i spolne bolesti docentica Dubravka Vuković.

Njezin prerani odlazak ostavlja duboku prazninu među nama. Ostaje nam uspomena na njezinu stručnost, predanost, toplinu i ljudskost.

Prva dekanica na čelu Medicinskog fakulteta u Splitu: Naša je snaga u zajedništvu!

Redovita profesorica Renata Pecotić specijalistica je medicine spavanja, a Fakultetom će upravljati do 2028. godine.

Split, 1. srpnja 2025.

Na izornoj sjednici Fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta u Splitu izabrana je nova dekanica, prof. dr. sc. Renata

Pecotić, postavši tako prva izabrana dekanica na čelu Fakulteta od njegova osnutka 1997. Vodstvo je preuzela od svojih prethodnika, dekana Zvonka Rumboldta, Mladena Bobana, Stjepana Jankovića, Matka Marušića, Dragana Ljutića, Zorana Đogaša, nedavno preminulog dekana Ante Tonkića i prof. dr. sc. Valdi Pešutić Pisac, koja je preuzela dužnost dekana u prijelaznom razdoblju. Uz dekanicu Pecotić izabrani su i

prodekan za nastavu i studentska pitanja prof. dr. sc. Joško Božić, prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Katarina Vukojević, prodekanica za studij Farmacije doc. dr. sc. Ana Šešelja Perišin, prodekan za studij Dentalne medicine prof. dr. sc. Ivan Galić, prodekan za studij Medicine na engleskom jeziku doc. dr. sc. Marino Vilović i prodekan za financije prof. dr. sc. Joško Markić.

Dugogodišnji znanstveno-nastavni rad

Profesorica Pecotić bila je studentica splitskog studija Medicine od 1991. do 1997. godine, kada je on još uvijek bio odjel zagrebačkog fakulteta. Na Medicinskom fakultetu u Splitu radi gotovo od samih početaka njegove samostalnosti, točnije od 2000., kada je postala dijelom nastavnčkog tima Katedre za neuroznanost. Uže je područje njezina znanstvenog interesa neurofiziologija i medicina spavanja – područja u kojima je stekla međunarodni ugled kao autorica poglavlja u šest knjiga te više od 50 znanstvenih radova. Predavala je na brojnim međunarodnim i domaćim skupovima te sudjelovala u znanstveno-istraživačkim projektima i međunarodnim projektima za popularizaciju znanosti. Bila je gostujuća urednica međunarodnih časopisa i recenzentica znanstvenih projekata, a više od 18 godina bila je dio Povjerenstva za nastavu, kao članica ili prodekanica za nastavu i studentska pitanja. Redovitom profesoricom postala je 2022. godine.

Program rada: kontinuitet i razvoj

Dekanica Pecotić na početku predavljanja svog trogodišnjeg plana i programa podsjetila je na svoj dugogodišnji rad sa

studentima, posebice u studentskom savjetovalištu, koji joj je omogućio detaljno upoznavanje studentskih problema. Stoga će, kako je naglasila, upravo studenti biti u središtu pozornosti novoizabrane Uprave Fakulteta, a osiguravanje kontinuiteta njegova razvoja bit će primarni cilj aktivnosti koje će se planirati i provoditi u predstojećem trogodišnjem razdoblju. Dekanica je zahvalila svim prethodnim dekanima koji su svojim entuzijazmom, predanošću i kreativnošću Medicinskom fakultetu u Splitu, u manje od tri desetljeća samostalnog postojanja, osigurali status najizvršnije sastavnice splitskog sveučilišta, institucije koja se svojom visokom znanstveno-nastavnom produktivnošću ističe u domaćem i međunarodnom akademskom prostoru. „Želimo razvijati kulturu dijaloga, povjerenja i međusobnog uvažavanja”, kazala je dekanica, „zbog čega će nam partneri u razvoju Fakulteta, uz zaposlenike i znanstveno-nastavno osoblje, biti i naši studenti”.

Unapređenje praktične nastave kliničkih vještina i mentorskog sustava jedan je od prioriteta nove uprave, kao i nastavak i unapređenje rada studentskog savjetovališta, čijim se uslugama mogu koristiti studenti svih sastavnica splitskog sveučilišta. „U savjetovalištu volonterski rade naši studenti, zaposlenici i suradnici, zbog

čega smo iznimno ponosni”, istaknula je dekanica i dodala kako će nova uprava nastaviti trajno skrbiti o očuvanju mentalnog zdravlja cijele fakultetske zajednice. Nastavit će se i potpora studentskim aktivnostima i studentskim udrugama, mobilnosti osoblja i studenata, studentskim angažmanima u radionicama i tečajevima koji doprinose ugledu Fakulteta na lokalnoj razini i izvan granica Hrvatske.

U planu je dekanice Pecotić unaprijediti kvalitetu nastave jačanjem nastavničkih kompetencija, uvođenjem novih digitalnih alata za planiranje i evidentiranje nastave te primjenom 3D tehnologija u različitim sferama djelovanja fakulteta. U cilju modernizacije nastavnog procesa uvest će OSKI ispite na kliničke predmete, osnovati prodekansku funkciju za kvalitetu nastave te poticati razvoj inovativnih nastavnih metoda i suradnju s nastavnim bazama. Predviđaju se i unapređenje IT sustava fakulteta, prijave u projekte koji će pomoći u procesu digitalizacije te pokretanje novih programa trajne medicinske izobrazbe. Infrastrukturno, ojačat će se kapaciteti Centra za kliničke vještine i urediti nastavni prostori u zgradi patološko-anatomskog kompleksa i predavaonica na 6. katu KBC-a Križine.

Kao glavnu snagu Fakulteta dekanica Pecotić izdvojila je znanstvenu izvrsnost, visoki interes studenata za upis i jasne kriterije za napredovanje. Međutim, svjesna je i glavnih izazova s kojima će se suočavati – preopterećenost nastavnika, nedostatak sustava unapređenja nastavničkih kompetencija, neprimjerenost prostora fakultetske knjižnice te otežane mogućnosti zapošljavanja novih asistenata. „Snaga je fakulteta u svima nama, u osjećaju pripadnosti ovoj ustanovi. Naša je snaga upravo u zajedništvu – mi želimo biti zajednica, a ne samo jedna u nizu ustanova!”, zaključila je predavljanje svog trogodišnjeg programa novoizabrana dekanica.

RIJEČ DEKANICE

Naš Fakultet želim učiniti mjestom koje će pružiti pristup suvremenom visokom medicinskom obrazovanju čuvajući prije svega tradiciju umijeća liječenja na temelju neposrednog kontakta i komunikacije s pacijentom i dopunjujući je mogućnostima koje nam pružaju moderno vrijeme i napredne tehnologije. Balansirati između tradicije i modernosti, zadržati čovjeka i njegovu cjelokupnu dobrobit u središtu svih naših aktivnosti vodeći računa o raznovrsnim aspektima ljudskog zdravlja - tijela i duha, naša je odgovorna i plemenita zadaća koju želimo ostvariti prijenosom znanja i promicanjem vrijednosti empatije i ljudskosti.

PROGRAM RADA DEKANICE PECOTIĆ

Medicinski fakultet u Splitu 2025-2028

STUDENTI U CENTRU

- Unapređenje mentorskog sustava
- Rad savjetovališta
- Mentalno zdravlje
- Mobilnost studenata

KVALITETA NASTAVE

- Jačanje nastavničkih kompetencija
- OSKI ispiti
- Prodekanstvo za kvalitetu nastave

DIGITALIZACIJA

- 3D tehnologije
- Digitalni alati
- Unapređenje IT sustava
- Digitalizacijski projekti

INFRASTRUKTURA

- Centar za kliničke vještine
- Patološko-anatomski kompleks
- KBC Križine prostori

TRAJNA IZOBRAZBA

- Novi programi trajne medicinske izobrazbe
- Inovativne nastavne metode
- Suradnja s bazama

ZAJEDNIŠTVO

- Kultura dijaloga
- Međusobno uvažavanje
- Osjećaj pripadnosti
- Biti zajednica

SNAGE FAKULTETA

Znanstvena izvrsnost • Visoki interes studenata
Jasni kriteriji napredovanja • Organizacijske kvalitete

IZAZOVI

Preopterećenost nastavnika • Kompetencije
Knjižnica • Zapošljavanje asistenata

**"Naša snaga je upravo u zajedništvu -
mi želimo biti zajednica, a ne samo jedna u nizu ustanova!"**

Ovo je naš Fakultet, idemo dalje!

Split, 25. rujna 2025.

Na posljednjoj sjednici Fakultetskog vijeća u akademskoj godini 2024./2025., obilježenoj nenadanom smrću prethodnog dekana prof. dr. sc. Ante Tonkića, održana je primopredaja dekanaskog lanca. U emotivnom ozračju vršiteljica dužnosti dekana prof. dr. sc. Valdi Pešutić Pisac predala je dekanSKU oznaku novoizabranoj dekanici prof. dr. sc. Renati Pecotić.

Vidno ganuta, prof. Pešutić Pisac osvrnula se na razdoblje svoga upravljanja Fakultetom od svibnja 2025. „Preuzela sam službu u jednom stvarno teškom trenutku. Nije bilo lako, ali bilo je časno i zahtjevno. Trudila sam se da u tom kratkom vremenskom periodu obavim što više posla i da on bude kvalitetno odrađen”, kazala je i posebno zahvalila svim svojim suradnicima – članovima Fakultetskog vijeća i zaposlenicima u administraciji. Svečano je predala lanac novoj dekanici izrazivši potpuno povjerenje u njezine izvanredne kvalitete i sposobnosti.

„Valdi je iznimna osoba – dobra žena, plemenita i emotivna. Odgovorila je na poziv preuzimanja službe vršiteljice dužnosti dekana i odradila je taj posao na vrhunski način”, istaknula je prof. Pecotić preuzimajući dekanSKU lanac. „Hvala ti što si stala ispred nas i bila ona koja nas je vodila u ovom kratkom, ali doista turbulentnom razdoblju”, kazala je nova dekanica te zaključila riječima: „Ovo je naš Fakultet, idemo dalje!”

Početak akademske godine: bijele kute za 225 novih studenata

Fakultet je ove godine primio 225 novih studenata – 93 studenta Medicine, 32 studenta Dentalne medicine, 30 studenata Farmacije te 70 studenata Medicine na engleskome. Mlade brucoše, odjevene u bijele kute, svečano su pozdravili članovi Uprave Fakulteta.

Split, 29. rujna 2025.

Amfiteatar Medicinskog fakulteta u Splitu bio je ispunjen do posljednjeg mjesta na tradicionalnoj ceremoniji

bijelih kuta koja je obilježila početak nove akademske godine 2025./2026.

„Iznimno sam ponosna na naše studente, na njihov rad i izvannastavne aktivnosti”, istaknula je dekanica Medicinskog

fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Pecotić, naglasivši kako studenti Medicine, Farmacije i Dentalne medicine zajedno organiziraju brojne volonterske i javnozdravstvene akcije kojima promiču

zdravlje u zajednici. „Naš je zadatak kao profesora pomoći vam u razvoju vaših vještina, znanja i kritičkog mišljenja. Dajte sve od sebe, a mi ćemo učiniti isto. Nadam se da ćemo zajedno uspjeti i da ćemo za šest godina biti ovdje i promovirati vas u doktore medicine, magistre farmacije i doktore dentalne medicine.”

Dekanica se osvrnula i na značenje bijele kute kao simbola: „Ove kute koje ste dobili danas nosite s ponosom. Neka budu čiste i bijele – simbol vašeg poštovanja prema profesiji koju ste odabrali.” Nadalje, poručila im je da uživaju u studentskim danima i da se ne ograničavaju samo na svoj studijski program. Potaknula ih je da pogledaju oko sebe i shvate kako imaju priliku

živjeti i studirati sa svim kolegama koji su tog dana s njima primili bijele kute. Dekan Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Matko Erceg, posebno je pozdravio studente Farmacije koji dio svog studija provode na njegovu fakultetu. „Zaista je zadovoljstvo vidjeti vas u ovako velikom broju, ovako lijepo obučene u bijele kute. Sve nas to ispunjava radošću i nadom u bolje sutra”, rekao je dekan Erceg i zahvalio svim brucosićima što su odabrali zanimanja iz područja biomedicine. Ceremoniji su nazočili i brucose pozdravili i drugi članovi Uprave Medicinskog fakulteta – prodekan za nastavu i studentska pitanja prof. dr. sc. Joško Božić, prodekan za studij Medicine na engleskom doc. dr. sc. Marino Vilović,

prodekan za studij Dentalne medicine izv. prof. dr. sc. Ivan Galić te bivši prodekan za studij Farmacije prof. dr. sc. Darko Modun. Naposljetku, studente je pozdravio i ohrabrio donedavni predsjednik Studentskog zbora MEFST-a, mladi liječnik Bruno Kontri.

Svečanost bijelih kuta tradicionalno obilježava početak studija na području biomedicine i simbolizira ulazak u svijet pun izazova, odgovornosti, ali i prilika da se pomogne tolikim ljudima. Nova akademska godina službeno je počela, a 195 brucosa studija Medicine i Dentalne medicine krenulo je na svoj šestogodišnji put prema diplomi, dok će za 30 brucosa Farmacije taj put biti nešto kraći – 5 godina.

Od djetinjstva u Svinišću do predsjedničkog odlikovanja

 dr. sc. Danira Matijaca

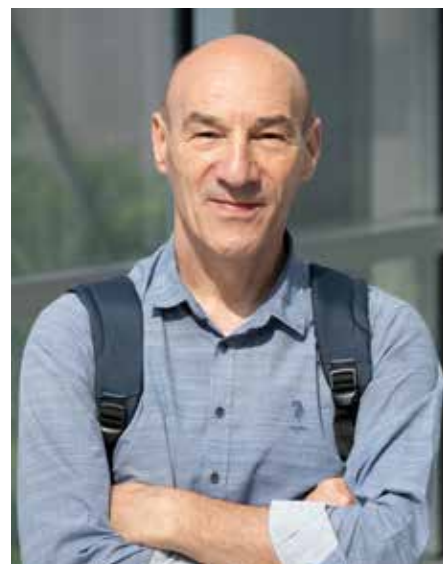
U jednom od ureda Medicinskog fakulteta u Splitu sjedi znanstvenik koji je put prema novim medicinskim otkrićima, o kojima se danas piše i u najprestižnijim znanstvenim časopisima svijeta, započeo u Svinišću, malom selu Omiške zagore. Nakon djetinjstva punog igre i živahne radoznalosti te dvogodišnje srednje škole u Omišu prof. dr. sc. Janoš Terzić nastavio je školovanje kao učenik srednje Zdravstvene škole u Splitu. Tada je otkrio da medicina ima „*ono nešto*”, pa je kao izvrstan učenik upisao studij medicine u Splitu, koji je u to vrijeme bio područni studij Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Njegova se putanja znanstvenog rasta brzo iscrtavala – prof. dr. sc. Matko Marušić u studentu Janošu odmah je prepoznao budućeg darovitog znanstvenika i nakon diplome poslao ga na poslijediplomsko usavršavanje u Ameriku. Iskustvo u Connecticutu bilo je poput iskre koja je u našem profesoru razbuktala strast prema genetici. „Tražili

smo gene za određene bolesti, što je bilo poput traženja igle u plastu sijena”, kazuje nam profesor. „Tu iglu nisam pronašao, ali sam naučio kako se baviti znanosti.”

Povratak u Hrvatsku i znanstveni uspjeh financiran hrvatskim sredstvima

Nakon istraživačkog razdoblja na Sveučilištu Connecticut profesor Terzić odlučio se vratiti u Hrvatsku, a kasnije je radio i usavršavao se na Max Planck institutima, Ludwigovu institutu za istraživanje raka, Imperial Collegeu u Londonu te Sveučilištu Kalifornije u San Diegu. „Ne znamo koliko je toga u medicini nepoznato i je li možda ono nepoznato veće od onoga što sada znamo”, ističe profesor dok govori o razlozima zbog kojih se posvetio znanstvenom radu. Upravo su takva znatiželja i predanost donijele njemu i njegovoj suradnici doc. dr. sc. Blanki Milić Roje najveći uspjeh – objavu rada u časopisu Nature, jednom od najprestižnijih znanstvenih časopisa na svijetu.

„To je jedan od rijetkih Nature radova kojem su prvi i posljednji autor iz Hrvatske i u kojem je ključno otkriće napravljeno u Hrvatskoj – konkretno, na Medicinskom fakultetu u Splitu. Naše istraživanje financirala je Hrvatska zaklada za znanost, a suradnike iz European Molecular Biology Laboratory (EMBL) financirale su njihove institucije”, objašnjava profesor Terzić.

Predsjednik Milanović uručio mu je odlikovanje

Upravo za ovaj izuzetan znanstveni rezultat predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović uručio je 8. listopada 2025. profesoru Terziću odlikovanje Reda Danice hrvatske s likom Ruđera Boškovića za osobite zasluge u znanstvenom radu na području biomedicinskih istraživanja zloćudnih tumora te za izniman doprinos unapređenju hrvatske znanosti u zemlji i inozemstvu. Ceremonija dodjele, održana u Uredu predsjednika Republike, okupila je istaknute znanstvenike, djelatnike u kulturi i sportaše koji su se istaknuli u svojim područjima djelovanja.

Za profesora Terzića trenutak primanja odlikovanja bio je iznimno emotivan: „Lijepo je dobiti priznaje koje si zaslužio, ali ono što me je izuzetno dirnulo, a nisam očekivao, bilo je izvođenje hrvatske himne, koja se,

makar jednim dijelom, pjevala i meni u čast.”

Dostojevski, znanost i život

Na policama knjiga profesora Terzića, između stručnih knjiga i znanstvenih časopisa, ističe se Dostojevski. „Obožavao sam čitati Dostojevskog. On izvrsno opisuje ljudsku dušu i ljudsku prirodu. Pročitaš neku rečenicu koja te ponuka na duže razmišljanje. Taj čovjek genijalno opisuje svijet, sve ono što i drugi uoče – samo što on to prekrasno napiše, s mnogo detalja kojih u prvi mah nismo ni svjesni”, otkriva nam profesor. „Kod čitanja knjiga u direktnom si kontaktu s piscem. Otkrivaš njegova razmišljanja o važnim aspektima postojanja koja te hrabre i savjetuju...”

„Znanost mijenja cjelokupni pogled na svijet i život”, nastavlja profesor. Ona ti pokaže da u svim područjima života postoji nešto neotkriveno, a vrijedno traženja. Biti znanstvenik nije lako, jer znanstvenici često žrtvuju dosta privatnog vremena za dobrobit svih. „Međutim, znanost je užitek – to je kao hobi, nešto što te ispunjava”, zaključuje profesor. „No ono što žalosti”, nastavlja on, „odnos je društva prema znanosti koja je redovito u drugom, ako ne i trećem, planu. Danas se zbog ljudske gluposti više ulaže u ratove i uništavanja nego u istraživanje bolesti ili rješavanje drugih velikih problema poput odlaganja otpada, zagađenja plastikom, globalnog zagrijavanja kojemu danas svjedočimo.”

Od zaigranog dječaka iz Svinišća do redovitog profesora u trajnom zvanju na Medicinskom fakultetu u Splitu, od srednjoškola koji je u drugom razredu srednje shvatio da se želi izboriti za nešto više u životu do znanstvenika čiji rad objavljuju najprestižniji svjetski časopisi – profesor Janoš Terzić pokazuje da se ono što život čini uistinu velikim i vrijednim ne da u cijelosti odrediti i izmjeriti opipljivom stvarnošću, da je sama potraga za istinom, kao i spremnost da čovjek na tom putu hoda cijelim svojim bićem, ono što ispunjava smislom i radošću.

ORPHEUS LABEL ZA SPLIT: Prestižna europska potvrda izvrsnosti

 dr. sc. Lana Barać

Doktorskoj školi Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu dodijeljena je prestižna akreditacija Orpheus Label. Riječ je o certifikatu organizacije ORPHEUS (Organization for PhD Education in Biomedicine and Health Sciences in the European System), a oznaka se dodjeljuje doktorskim školama koje ispunjavaju visoke europske standarde dokorskog obrazovanja u biomedicini i zdravstvu.

Akreditacija Orpheus Label dodijeljena je Doktorskoj školi nakon iscrpne analize strukture i organizacije doktorskih studija koji se provode na Medicinskom fakultetu u Splitu u okviru Doktorske škole te nakon on-site posjeta akreditacijske komisije sastavljene od međunarodnih stručnjaka.

U svom izvješću akreditacijska komisija izrazila je zadovoljstvo posjetom koji je potvrdio snažnu predanost institucije doktorskom obrazovanju, standardima objavljivanja i mehanizmima podrške studentima koje institucija ima, s naglaskom na istraživačku etiku, znanstveni integritet i profesionalni razvoj, čime je dokazana visoka usklađenost s najboljim praksama ORPHEUS-a.

Važnost Orpheus Labela za Medicinski fakultet ogleda se u potvrdi kvalitete, međunarodnoj prepoznatljivosti, povećanju konkurentnosti studenata, jačanju znanstvene izvrsnosti, razvoju Doktorske škole te pozicioniranju u europskom prostoru visokog obrazovanja.

Studentski projekt Zubobus Medicinskog fakulteta u Splitu postigao je značajan uspjeh na trećoj regionalnoj konferenciji HealthComm Forum u Zagrebu osvojivši treće mjesto na prestižnoj dodjeli HealthComm Awards 2025. u kategoriji najboljih preventivnih projekata u zdravstvu.

Pod vodstvom studentica Dentalne medicine Dore Martić i Monike Markulin projekt je u pet mobilnih kampanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji obavio više od 150 pregleda usne šupljine i održao više od 200 edukativnih radionica. Posebno je značajan rezultat otkrivanje patoloških promjena kod 33 % pregledanih pacijenata, uključujući 3 % slučajeva sumnje na zloćudne lezije.

Ovo priznanje, uručeno pred mnogobrojnim EU stručnjacima, uključujući predstavnike WHO-a, OECD-a i Ministarstva zdravstva, pozicionira Zubobus kao model inovativnog pristupa preventivnom zdravstvu i potvrđuje potencijal mladih zdravstvenih stručnjaka u oblikovanju kvalitetnih rješenja za potrebe lokalnih zajednica.

Kad san postane stvarnost: Moguće je pokrenuti autobus

 Dora Martić, 6. godina Dentalne medicine

Sve je počelo mišlju, onom tihom iskrom koja se rodi negdje duboko i koja ne da mira dok se ne pretoči u stvarnost. Kod mene je to bila želja da zajednici vratim barem dio onoga što sam od nje dobila. Iz te je ideje nastala vizija, a iz vizije projekt koji je u svibnju 2025. godine okrunjen trećim mjestom na prestižnom natjecanju HealthComm Awards u kategoriji najboljih preventivnih projekata u zdravstvu. Nagrada je dodijeljena Moniki Markulin i meni, koje smo projekt osmislile i vodile, ali ona u velikoj mjeri pripada i našem Medicinskom fakultetu u Splitu, koji nas je svih ovih godina oblikovao, usmjeravao i učio da znanje dobiva puni smisao tek onda kada ga nesebično dijelimo s drugima.

Kako je sve počelo

Jednog dana prolazeći pored zubobusa parkiranog ispred zgrade Fakulteta, pomislila sam kako bi ga bilo lijepo iskoristiti za dobrobit onih kojima je stomatološka skrb teško dostupna. Ta se ideja odmah pretvorila u plan, a plan u pokretanje projekta Zubobus. Zajedno s Monikom odlučila sam pružiti besplatne stomatološke preglede i edukaciju ljudima koji nemaju pristup tim uslugama, ali tada još nisam znala koliko će cijeli proces biti zahtjevan.

Mjesecima smo tražile sponzore, prikupljale materijale, osiguravale gorivo, rukavice, maske, paste, četkice i edukacijske brošure. Bilo je potrebno pronaći način da sve povežemo u

funkcionalnu cjelinu. Na tom putu presudnu podršku pružio nam je naš pokojni dekan, prof. dr. sc. Ante Tonkić, koji je potpisao svu potrebnu dokumentaciju i vjerovao u našu ideju dok je bila tek skica na papiru. Veliku pomoć dobile smo i od našeg prodekana, izv. prof. dr. sc. Ivana Galića, koji je stajao uz nas i davao nam poticaj da ustrajemo.

Uz podršku naših mentora, izv. prof. dr. sc. Darka Kere, dr. sc. Roka Duplančića i dr. sc. Ane Glavine, naš projekt konačno je zaživio i projekt Zubobus je pokrenut.

Naš put i iskustva

Autobus je tijekom 2025. godine obišao pet lokacija u Splitsko-dalmatinskoj županiji: Split, Brač, Šoltu, Sinj i Imotski. Na tim smo lokacijama obavile više od 150 pregleda usne šupljine i održale više od 200 edukativnih radionica za djecu i odrasle. Kod 33 % pregledanih otkrile smo patološke promjene, dok je kod 3 % postojao opravdani klinički suspekt na zloćudne lezije.

Ono što me posebno dirnulo bila je reakcija ljudi. Unatoč tome što smo bile studentice, nitko nije dovodio u pitanje naše znanje i trud. Ljudi su nam prilazili s povjerenjem i zahvalnošću. Neki od njih nisu bili kod stomatologa godinama, bilo zbog financijskih razloga, straha ili nedostatka svijesti o važnosti oralnog

zdravlja. Njihove priče i osmijesi zauvijek su ostali urezani u moje sjećanje i potvrdili mi koliko je naš projekt bio potreban.

Više od medicine

Zubobus mi je donio puno više od stomatološkog iskustva. Osim praktičnih znanja, naučila sam kako voditi projekt, kako razgovarati sa sponzorima, kako pregovarati, rješavati administrativne prepreke i kako raditi u timu. Ali najvrjednije što sam ponijela s ovog puta jesu susreti s ljudima, onima koji su često na rubu zdravstvenog sustava, a kojima smo upravo mi postale most prema skrbi koja im je bila prijeko potrebna.

Pogled u budućnost

Osvojeno treće mjesto na HealthComm Awards 2025. godine postavilo je naš Zubobus na kartu najinovativnijih inicijativa u zdravstvu. S pomoću ovog projekta naučila sam da mladi ljudi, vođeni znanjem, empatijom i odlučnošću, mogu pokrenuti promjene koje nadilaze njihove mogućnosti i očekivanja. Nagrada koju smo ponijele sa svečane dodjele samo je simbolična potvrda našeg truda. Prava nagrada nalazi se u spoznaji da smo pomogle ljudima kojima je pomoć bila najpotrebnija, u osmijesima pacijenata i u osjećaju da smo ostavile trag.

Pokazale smo da se snovi doista mogu ostvariti i da je, uz dovoljno vjere i upornosti, zaista moguće pokrenuti autobus.

Od MEFST-a do Europske agencije za droge

Razgovarala: doc. dr. sc. Doris Rušić

Mlada farmaceutkinja Paola Radovniković, mag. pharm., diplomirala je na Medicinskom fakultetu u Splitu 2024., a sada svoja akademska znanja spaja sa socijalno angažiranim radom, istraživanjem i europskom politikom.

Kako bi opisala svoj put od studija farmacije do rada u Europskoj uniji?

Moj put u ovom području zapravo je započeo prije studija, 2015. godine, tijekom prvog razreda srednje škole, kada sam se priključila kao volonterka Helpu – udruzi za smanjenje štete i pomoć mladima. Djelovala sam unutar zajednice i tijekom godina volontiranja postupno preuzimala sve više odgovornosti, sve do toga da sam danas predsjednica Udruge. Rad s

mladima, osobama koje konzumiraju droge i marginaliziranim skupinama oblikovao je moj profesionalni poziv. Upravo sam tamo shvatila koliko je važno da podrška ne bude povremena ili uvjetovana, nego stalno dostupna svima, u svakom trenutku – baš kao što su dostupne i same supstance.

Tijekom studija Farmacije na MEFST-u sve se počelo povezivati. Kako sam ulazila dublje u farmakologiju, toksikologiju, neuroznanost i javnozdravstvena pitanja, počela sam razumijevati da je uporaba droga mnogo složeniji fenomen od samo legalnog pitanja, medicinske dijagnoze ili moralnog pitanja. To je složen, sustavan i višeslojan fenomen koji proizlazi iz isprepletenosti bioloških, psiholoških, društvenih, zakonodavnih, ekonomskih, okolišnih i kulturnih čimbenika. Upravo zato zahtijeva sustavno promišljanje te interdisciplinarnu, inkluzivnu i kontekstualno osjetljivu intervenciju i pristupe.

Da bi se takvi problemi rješavali, potrebno je sistemsko razmišljanje: razumijevanje da pojedinac ne postoji odvojeno od svojeg okruženja, da uporabu droga oblikuju društvene nejednakosti, trauma, dostupnost usluga, kultura, politika kaznenog sustava, zdravstveni sustav, stigma i još mnogo toga. Takav spoj znanosti, društva i politike postao je prostor u kojem sam se najviše pronasla. HELP me naučio da iza svake statistike stoji čovjek.

Konačno, nakon diplome prijavila sam se na plaćeni pripravnički program Europske agencije za droge (European Union Drugs Agency, EUDA), koja se nalazi u Lisabonu, Portugalu, i dobila sam priliku raditi. Nakon devet mjeseci pripravništva upravo sam potpisala ugovor za rad na sustavnoj znanstvenoj podršci istraživanjima, inovacijama i *foresightu*.

Što zapravo radi EUDA i zašto je važna?

European Union Drugs Agency, EUDA, europsko je središte stručnosti za

pitanje droga i ovisnosti. Nastala je iz bivše EMCDDA-e (European Monitoring Center for Drugs and Drug Addictions), a novi mandat agencije daje joj snažniju ulogu: od klasičnog prikupljanja i analize podataka do anticipiranja budućih rizika i provođenja ranog sustava upozoravanja, koordiniranja istraživanja, inovacija i međunarodne suradnje, pa sve do jačanja kapaciteta država članica. Ukratko – EUDA pomaže Europi pripremiti se na nove izazove u području droga: nove supstance, tržišne promjene, tehnologije, javnozdravstvene i sigurnosne implikacije.

U kojem si timu radila i čime se on bavi?

Radim u timu Research, Innovation & Foresight (RIFT), koji je zamišljen kao strateški i analitički centar unutar

EUDA-e. Naša je uloga povezati znanost, inovacije i anticipativno planiranje kako bi europska politika droga bila spremna za budućnost. To znači da ne gledamo samo na ono što se događa danas nego pokušavamo razumjeti što dolazi sutra – nove supstance, tehnologije, tržišne promjene i njihove zdravstvene i društvene posljedice. Tim se bavi razvojem istraživačke infrastrukture, praćenjem trendova i izradom metodologija koje omogućuju donošenje odluka temeljenih na dokazima. U praksi to uključuje:

- analizu i integraciju podataka iz europskih istraživačkih projekata
- razvoj inovativnih alata i pristupa za praćenje i procjenu rizika
- *horizon scanning* i *foresight* – sustavno prepoznavanje ranih signala promjena
- kreiranje prostora za dijalog i suradnju između znanstvenika, donositelja politika i praktičara.

Naš je rad multidisciplinaran: spajamo javno zdravstvo, sigurnost, tehnologiju i društvene znanosti kako bismo oblikovali strategije koje nisu samo reaktivne nego proaktivne. Cilj je osigurati da Europa ne bude korak iza problema, nego ispred njih – s pomoću znanstvene izvrsnosti, društvene osjetljivosti, inovacije i anticipacije.

Kako studenti MEFST-a mogu doći do ovakvih prilika?

EU institucije redovito nude plaćene *traineeshipove* za mlade diplomante, kao na primjer European Medicines Agency (EMA) u Amsterdamu ili European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) u Solnu. Traže ljude koji razmišljaju interdisciplinarno te ih zanima javno zdravlje, znanost, društveni utjecaji i politika. Ako imate znatiželju, otvorenost i volju, EU institucije nude izvrsne mogućnosti.

Što bi poručila studentima koje zanima slično iskustvo?

Prvo – volontirajte! To je najbolji način da steknete iskustvo, samopouzdanje, razvijete vještine i steknete poznanstva te razvijete senzibilitet za druge. Drugo, kao što sam već spomenula, europske institucije redovito nude plaćene pripravničke programe za mlade koji su završili studij. To je prilika da radite na projektima koji oblikuju javne politike, povezuju znanost i društvo te otvaraju vrata međunarodne karijere. Vaša karijera ne mora biti linearna, može biti hrabra, društveno korisna i duboko ljudska.

Kako vidiš budućnost javnog zdravstva i politike droga?

Budućnost javnog zdravstva i politike droga u Europi ide prema integriranom pristupu koji povezuje zdravstvo, sigurnost, tehnologiju i ljudska prava. Umjesto oslanjanja na represivne mjere koje su se pokazale više štetnima nego korisnima, naglasak je na rješenjima temeljenima na dokazima i inkluzivnim politikama koje u središte stavljaju čovjeka, a ne kaznu.

To je izazovno, ali i uzbudljivo jer spaja znanost, inovaciju i društvenu odgovornost. Cilj je stvoriti sustav koji je proaktivan, a ne reaktivan te rješava izazove na pravedan, učinkovit i održiv način.

SPLITSKI KARDIOLOG MEĐU 30 NAJBOLJIH NA SVIJETU

Razgovarala: Nives Lesandrić, 6. godina Medicine

Dr. sc. Josip A. Borovac, dr. med.,

nastavnik je na Katedri za patofiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu te specijalizant intervencijske kardiologije na Klinici za kardiovaskularne bolesti KBC-a Split u Splitu. Trenutačno je član Znanstvenog odbora Udruge za zatajivanje srca Heart Failure Association (HFA) za koronarnu bolest srca. Ranije je obnašao funkcije u različitim znanstvenim odborima HFA-e za medicinske uređaje te je bio član Nucleusa Radne skupine mladih istraživača za trombozu Europskog kardiološkog društva (ESC). Također je tri uzastopna mandata bio nacionalni predstavnik Hrvatske u odboru Heart Failure Specialists of Tomorrow HFA-e, poznatom danas kao HFA Young.

Borovac je dobitnik prestižne nagrade za mlade intervencijske kardiologe ispod 40 godina starosti za 2025. godinu – „SCAI's Thirty in Their 30s” po izboru Udruženja za kardiovaskularnu angiografiju i intervencije (Society for Cardiovascular Angiography & Interventions – SCAI). Također je i autor brojnih znanstvenih publikacija iz područja intervencijske kardiologije, ishemijske, akutnih koronarnih sindroma

(ACS), perkutanih koronarnih intervencija (PCI) te kroničnog i akutnog zatajivanja srca. Osim što je urednik časopisa Cardiac Failure Review, član je uredništava vodećih akademskih časopisa, uključujući BMC Cardiovascular Disorders, European Heart Journal Case Reports i Cardiac Catheterization and Interventions (CCI). Također je i aktivan recenzent u prestižnim kardiološkim časopisima.

Dr. sc. Josip A. Borovac diplomirao je 2018. godine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu diplomskim radom na temu „Serumske koncentracije katestatina i lipidni status u bolesnika s opstrukcijskom apnejom tijekom spavanja” pod mentorstvom prof. dr. sc. Joška Božića. Doktorirao je 2020. godine na istom fakultetu s disertacijom „Katestatin i solubilni ST2 u bolesnika s akutnim pogoršanjem zatajivanja

srca”, također pod mentorstvom prof. dr. sc. Joška Božića. Svojim radom, predanošću i iznimnim znanstvenim doprinosom u međunarodnoj kardiološkoj zajednici Borovac je izvrstan primjer kako naši studenti i mladi liječnici mogu postići vrhunske rezultate na svjetskoj razini.

Kako je tekao proces za dodjelu nagrade? Jeste li se morali sami prijaviti ili su Vas odabrali? Što za Vas znači to priznanje? Nagradu dodjeljuje Američko udruženje za kardiovaskularne intervencije (SCAI) mlađim intervencijskim kardiologima do 40 godina starosti. Iza sebe kandidat mora imati reprezentativan životopis jer su većina laureata kolege iz Amerike koji dolaze s institucija kao što su Mayo Clinic, Cleveland Clinic, NYU, Harvard, itd. Uz jednog kardiologa iz Pekinga (NR Kina) bio sam jedini neamerički dobitnik te jedini iz Europe. Nisam imao velika očekivanja, a nagradu doživljavam kao dokaz da se težak i kontinuiran rad uvijek isplate te da uvijek negdje postoji netko tko će objektivno taj rad vrednovati i sukladno tome nagraditi.

Što je u Vašem radu bilo posebno istaknuto kao „plus“ u procesu dobivanja nagrade? (publikacije, projekti, broj i/ili uspješnost obavljenih koronarografija?) Teško je reći što je u procesu evaluacije kandidata presudan faktor, ali izvjesno je, po kriterijima organizacije, da kandidat mora imati snažan *background* u više aspekata. To uključuje verificirani klinički rad (što svakako uključuje proceduralne i praktične aspekte u intervencijskoj kardiologiji), znanstvenu aktivnost u polju kojim se bavite (broj publikacija, citiranost istih), prisustvo

na međunarodnim projektima iz kardiologije te aktivnosti u prenošenju znanja nadolazećim generacijama. Zadovoljstvo mi je istaknuti da sam do sada mentorirao osam studenata na integriranom sveučilišnom studiju Medicina na našem Medicinskom fakultetu u Splitu te jednog studenta sestrinstva. Mislim da moderan liječnik općenito treba težiti izvrsnosti u kliničkom te znanstvenom radu jer znanstveni rad oplemenjuje svakodnevni klinički rad, dok klinički rad generira ideje i potiče kreativnost za buduće znanstvene radove.

Na što ste najviše ponosni u dosadašnjem kliničkom i znanstvenom radu?

U kliničkom sam radu ponosan na svaki slučaj u kojem pacijentu „spasimo glavu“, značajno poboljšamo kvalitetu i kvantitetu njihova života, a u intervencijskoj kardiologiji srećom imamo dobre alate, znanja te mogućnosti za to činiti na dnevnoj bazi. Što se znanstvenog rada tiče, davno me prošlo uzbuđenje objave prvih znanstvenih manuskripata, ali dan danas je neobično dobar osjećaj publicirati u jakim znanstvenim časopisima iz područja kardiologije i medicine općenito. Ne bih posebno izdvajao nijedan svoj znanstveni rad, ali sam ponosan na kontinuitet rasta koji sam održao u tom svijetu, što su prepoznale struka i relevantne znanstvene bibliometrijske institucije – čast je, primjerice, biti izabran u top 2 % najcitiranijih znanstvenika u svijetu treću godinu zaredom.

Koji su Vam planovi za dalje?

Trudim se da planovi budu jednostavni i jasno postavljeni. Klinički, cilj mi je nastaviti se razvijati u modernim

intervencijskim aspektima liječenja koronarne bolesti srca, što je jedan poseban univerzum ideja i mogućnosti. Znanstveno, cilj je održavati znanstvenu produktivnost, zainteresirati i uključiti kolege na Klinici, posebno one mlađe, u praćenju ishoda liječenja pacijenata i publiciranje istih na relevantnim adresama. Osobno me jako zanimaju mogućnosti primjene umjetne inteligencije (AI) u procesima kliničkog odlučivanja i dijagnostike u kardiologiji i u tom smislu sudjelujem kao istraživač u nekoliko međunarodnih inicijativa.

Zašto ste baš odabrali kardiologiju? Da niste kardiolog, što biste bili?

Kardiologija je intelektualno široka i stimulativna te smatram da pruža fenomenalnu kombinaciju „klasičnog“ internističkog fundusa te manualnih/operativnih vještina i dijagnostičkih postupaka. Također je i direktna te neposredno pomaže bolesniku. To posebno dolazi do izražaja u segmentu intervencijske i invazivne kardiologije kojom se bavim – kada se otvori koronarna arterija u akutnom infarktu miokarda, pacijentu gotovo u sekundi nestaje bol u prsima, normaliziraju se hemodinamski i EKG parametri te možemo nedvojbeno svjedočiti spašavanju ljudskog života. Da nisam kardiolog vjerojatno bih se bavio nečim iz domene računala – od malih sam nogu *geek* što se toga tiče... ili bih bio glazbenik u bendu. Električna gitara i *rock*-glazba moje su velike strasti koje me prate čitav život.

Kako balansirate zahtjevan posao s privatnim životom?

Intervencijska kardiologija nameće dosta užurban i vremenski intenzivan *lifestyle*

koji je isprepleten raznim dežurstvima, pripravnostima, svakodnevnim radom na odjelu, ambulantama, itd. Kad na to nadodate razne znanstvene angažmane i aktivnosti, a od kojih se najveći dio odvija u „slobodnom vremenu“ van bolnice, jasno je da postaje izazovno pronaći svakodnevni balans s privatnim i obiteljskim životom. Ne treba niti naglašavati da je potrebno stalno i kontinuirano učiti, biti „*up to date*“ te se usavršavati u struci. Za toliko puno odricanja krucijalna je potpora i razumijevanje obitelji, koju doživljavam kao stožernu točku u vlastitu životu.

Biste li podijelili s nama primjer složenog zahtjeva ili slučaja koji Vam je posebno ostao u sjećanju?

Interesantni i složeni klinički slučajevi nižu se gotovo na dnevnoj osnovi te Vas ovim putem uvjeravam da nama

na Klinici za bolesti srca i krvnih žila nikada nije dosadno. Osobno mi najteže „padaju“ slučajevi mladih i mladih pacijenata koje je iz „pune snage“ zadesila nevolja poput akutnog infarkta miokarda ili srčanog aresta. Pacijenti su u načelu svi „isti“, ali su opet svi posebni i različiti na svoj način, pa je prema tome potrebno i krojiti personaliziranu strategiju liječenja.

U kojem smjeru ide intervencijska kardiologija u svijetu i kakva je budućnost iste u Hrvatskoj?

Intervencijska kardiologija izuzetno je dinamična i propulzivna grana kardiologije i medicine općenito koja posljednjih desetljeća „grabi“ velikim koracima. Prije dvadesetak godina dogodile su se revolucije u liječenju koronarne bolesti srca, a zadnjih desetak godina svjedočimo rapidnom napretku strukturnih transkateterskih intervencija na srcu koje perkutanom pristupom rješavaju ozbiljne srčane patologije. Mislim da će intervencijska kardiologija u budućnosti biti puno više vezana za nove neinvazivne metode detekcije i procjene koronarne bolesti poput npr. *photon-counting* CT-a, koji vidim kao svojevrsni *game-changer* u periproceduralnom planiranju koronarnih intervencija, ali i u preciznoj dijagnostici koronarne bolesti, dok je uloga CT-a i neinvazivnih *imaging* metoda u planiranju strukturnih intervencija praktički nezaobilazna.

Nadalje, smatram da je hrvatska zajednica u intervencijskoj kardiologiji dobro ekipirana te da su uspjesi i dometi hrvatske intervencijske kardiologije apsolutno u koraku s europskim te svjetskim dostignućima, kako po tehnološkim aspektima i opremi, a tako

i po znanju, edukaciji te vještinama. Mogu slobodno reći da je intervencijska kardiologija u KBC-u Split prepoznatljiva u Hrvatskoj i šire te da gotovo ne postoji intervencijska metoda koju nismo u mogućnosti ponuditi našim pacijentima. Ako je suditi po sadašnjosti, budućnost je intervencijske kardiologije svijetla.

Tema Vašeg doktorata – „Katestatin i solubilni ST2 u bolesnika s akutnim pogoršanjem zatajivanja srca“ – na koji način može pomoći u liječenju pacijenata i zašto ste ju odabrali?

Tema za doktorat mora biti spoj istraživačkog interesa i entuzijazma, ali mora biti i praktično sprovediva u „realnom svijetu“. Zatajivanje srca je globalna epidemija koja značajno opterećuje hitne prijeme i spada među najznačajnije uzroke hospitalizacija u svijetu. U tom trenutku smatrao sam da je navedena patologija važna, ali i zanimljiva jer u sebi integrira različite aspekte kardiologije zbog činjenice da zatajivanje srca može nastati kao posljedica koronarne bolesti, tahiaritmija, valvularnih patologija, različitih kardiomiopatija ili kombinacija više patofizioloških procesa. Cilj moje disertacije bio je fokusiran na bolje razumijevanje molekularnih biljega koji reflektiraju patološku aktivaciju simpatičkog živčanog sustava u zatajivanju srca, a što predstavlja jedan od najvažnijih mehanizama kako navedeni klinički sindrom nastaje i sam sebe perpetuira. Smanjenjem i supresijom začarane kaskade neurohumoralne aktivacije simpatikusa u srčanom zatajivanju poboljšavamo kliničke ishode te možemo modificirati tijek bolesti, a to svakako smatram praktičnim aspektom.

Novi defibrilator za kvalitetniju edukaciju budućih liječnika u Splitu

 Ante Bošnjak, mag. oec.
Split, 9. listopada 2025.

Ravnateljica Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu mr. sc. Maja Grba-Bujević sastala se na Medicinskom fakultetu u Splitu s dekanicom prof. dr. sc. Renatom Pecotić te prodekanicom za znanost, poslijediplomske studije i međunarodnu suradnju prof. dr. sc. Katarinom Vukojević.

Povod sastanka bila je donacija Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu MEFST-u. Radi se o defibrilatoru Zoll AED Plus, edukacijskom modelu koji će upotrebljavati Sekcija za kliničke vještine – Medikus Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Donirani Zoll AED Plus opremljen je naprednom *Real CPR Help* tehnologijom koja pruža povratne informacije u stvarnom vremenu o kvaliteti kardiopulmonalne reanimacije. Tijekom vježbe uređaj daje glasovne upute i potvrđuje kada student pravilno izvodi reanimaciju, omogućavajući mu da odmah prepozna i ispravi svoje greške. Istraživanja pokazuju da obuka medicinskih djelatnika uz pomoć ovakvih modela u stvarnosti povećava preživljavanje srčanog zastoja za više od 50 %.

Donacija Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu Medicinskom fakultetu u Splitu primjer je uspješne suradnje institucija s ciljem unapređenja medicinskog obrazovanja i, u konačnici, kvalitete zdravstvene skrbi u Hrvatskoj. Njome se unapređuje praktična edukacija studenata te jača povezanost između obrazovnih i zdravstvenih institucija.

Dr. sc. Daša Ševeljević-Jaran: **Vraćam se Splitu tebi!**

Nova voditeljica Sveučilišne nastambe za laboratorijske životinje na Medicinskom fakultetu u Splitu rođena je u New Yorku, odrastala je u Splitu, a educirala se diljem Europe i Amerike. U rodni grad vratila se s jasnim ciljem – staviti Hrvatsku na mapu europskih zemalja izvrsnosti u području znanosti o laboratorijskim životinjama.

Dr. sc. Daša Ševeljević-Jaran, dr. med. vet., diplomirala je na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu, gdje se već tijekom studija počela baviti zaštitom dobrobiti životinja. Radila je kao veterinar u Plivi, a 2007. magistrirala je u području znanosti o laboratorijskim životinjama na Veterinarskom fakultetu u Utrechtu u Nizozemskoj. Prije dvije godine doktorirala je u području „*in vivo* farmakologije i laboratorijskih životinja” na Fakultetu zdravstvenih i medicinskih znanosti Sveučilišta u Kopenhagenu, Danska (Graduate School of Health and Medical Sciences University of Copenhagen, Denmark). Više od 15 godina radila je u privatnom sektoru kao povjerenik za zaštitu dobrobiti životinja i imenovani veterinar.

Posljednjih 15 godina radi kao konzultantica u udruzi AAALAC International (Association for Assessment and Accreditation of Laboratory Animal Care International), koja se bavi akreditacijom programa koji upotrebljavaju laboratorijske i farmske životinje u znanstvene svrhe. Članica je i nacionalne udruge CroLASA (Croatian Laboratory Animal Science Association), ESLAV-a (European Federation of Laboratory Animal Veterinarians), Izvršnog odbora FELASA-e (Federation of European Laboratory Animal Science Associations) te nacionalnog i institucijskog Etičkog povjerenstva za ocjenu projekata koji se provode na laboratorijskim životinjama. U srpnju 2025. godine preuzela je vođenje Sveučilišne nastambe

za laboratorijske životinje, koja se nalazi na Medicinskom fakultetu u Splitu.

Rođena je u New Yorku, odrastala je u Splitu i inozemstvu, a obrazovala se u Hrvatskoj, Engleskoj, Americi, Nizozemskoj i Danskoj.

Kada ste preuzimali službu voditeljice Sveučilišne nastambe za laboratorijske životinje, jeste li sebi postavili neke ciljeve?

Moja je želja staviti Hrvatsku na mapu europskih zemalja koje imaju svoje tzv. 3R centre. Riječ je o centrima koji pružanjem edukacija i organizacijom radionica promoviraju principe najbolje prakse primjene životinja u znanstvene svrhe, a imaju tri okosnice – Replacement

(zamjena), **Reduction** (smanjenje) i **Refinement** (prilagodba). Naime, krajnji cilj europske Direktive 2010/63/EU postupno je ukidanje i zamjena životinja koje se koriste u znanstvene svrhe s neživotinjskim modelima ili, kad je to moguće, smanjenje broja životinja korištenih u istraživanjima te poboljšanje metoda istraživanja kako bi se umanjila kumulativna patnja životinja. Hrvatska je uspješno primijenila zakonodavni okvir Europske komisije u nacionalnu legislativu, ali nismo nikad osnovali regionalni ili nacionalni 3R centar i nedostaje nam edukacijskih programa iz područja znanosti o laboratorijskim životinjama i tehnoloških inovacija poput kompleksnih (2D i 3D) *in vitro* metoda, primjeri kojih su „Organs-on-chip_OoC” i „Microphysiological systems _MPS“, koji se zbirno zovu „New Approach Methodologies“, a koji mogu osigurati u budućnosti postupni prijelaz na istraživanje bez životinja (Replacement).

Kako etička primjena životinja utječe na kvalitetu znanstvenih istraživanja?

Sve što se radi s ljudima, što se smatra etičkim i humanim, treba se na sličan način raditi i sa životinjama. Liječnici na čovjeku neće provoditi operaciju bez osiguranja aseptičnih uvjeta, kirurške

anestezije i preventivne analgezije prije, za vrijeme i nakon operacije. Tako treba postupati i sa životinjama. Istraživači životinju ne smiju doživljavati isključivo kao instrument. Treba se uzeti u obzir da životinja koja trpi bol prestaje biti kvalitetan istraživački subjekt. Nećete dobiti kvalitetne rezultate ako se niste pobrinuli da se sa životinjom postupa kao i s ljudima u kliničkim istraživanjima. Potrebno je stoga osigurati dobru veterinarsku praksu, dobru kiruršku i znanstvenu praksu, dobru laboratorijsku praksu, a kod sinteze podataka i izvještavanja dobru statističku praksu. Znanstvenici koji rade sa životinjama moraju imati multidisciplinarno obrazovanje te raspolagati raznovrsnim znanjima kako bi mogli kontrolirati uvjete *in vivo* istraživanja, smanjiti utjecaje nepoželjnih varijabli te time osigurati kvalitetu i reproducibilnost istraživanja.

Kakva je Vaša uloga u tom procesu?

Važno je sve što se događa prije nego što se započne ispitivanje na životinji. Morate znati kako dizajnirati istraživanje i procijeniti rizike. Postoje smjernice koje opisuju što morate napraviti da životinja ne trpi bol, kako da osigurate kvalitetu provedbe istraživanja te prikazivanja i izvještavanja rezultata. Važno je procijeniti

metodologiju i osigurati da bude reproducibilna. Znanstvenik na Islandu, ili u bilo kojem drugom mjestu na svijetu, mora moći na temelju vašeg opisa istraživanja ponoviti svaki njegov dio. Što konkretno to znači za Medicinski fakultet u Splitu? Zakon o zaštiti životinja nalaže prijavu znanstvenog *in vivo* projekta nadležnom Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (Sektor za zdravlje i dobrobit životinja, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane), koje se konzultira s Nacionalnim etičkim povjerenstvom za pitanja etičke evaluacije i procjene šteta i koristi koje proizlaze iz istraživanja na životinjama. Ekvivalentno tome, moja je uloga na Sveučilištu konzultirati sve voditelje *in-vivo* projekata u fazi izrade projektnog zahtjeva, njegove provedbe i izvještavanja. U fazi provođenja istraživanja, u centralnoj Nastambi osiguravamo infrastrukturu, to jest potrebnu opremu za gospodarenje životinjama, optimalne smještajne uvjete te kliničku opremu propisanu eksperimentalnim protokolom. Zadaća je imenovanog veterinara nadgledati dobrobit životinja u pokusu, ali i osigurati biosigurnosne mjere u Nastambi kojima se štiti kako dobrobit laboratorijskih životinja, tako i znanstvenika i tehničkog osoblja, odnosno svih sudionika u znanstvenim istraživanjima.

Koliko se projektnih istraživanja trenutačno provodi u Nastambi?

Na žalost, trenutačno se provodi samo nekoliko projekata, što je malo s obzirom na to da imamo stvarno izvrsnu Nastambu. Htjela bih doživjeti da se minimalno 80 % Nastambe koristi uvijek, tako da ostane 20 % prostora za neplanirana istraživanja. Moja je želja povećati broj prijavljenih *in-vivo* projekata i osigurati veća sredstva za njihovo provođenje jer za njih treba izdvojiti pozamašne svote, što je jedan od razloga zašto ih se izbjegava u praksi.

Što je AAALAC akreditacija i zašto je važno da je dobije splitska Nastamba?

AAALAC International međunarodni je sustav kvalitete koji se bavi akreditacijom programa korištenja laboratorijskih životinja u znanstvene svrhe. Oni imaju standarde koji su viši od minimalnih zahtjeva europske direktive. Ako dobijete takvu akreditaciju, to vas svrstava među vodećih 1000 + istraživačkih programa upotrebe laboratorijskih životinja u svijetu. Time postajete centar izvrsnosti koji može privući više vrhunskih znanstvenika i osigurati veći broj znanstvenih suradnji. Dobivanje takve akreditacije podrazumijevalo bi i dodatnu edukaciju osoblja koje radi sa životinjama te promociju nastambe

među onima koji planiraju studiranje i međunarodnu suradnju na području biomedicine. Moja je želja educirati nove generacije istraživača da znaju koji ih izazovi čekaju ako odaberu rad u *in vivo* znanstvenim istraživanjima. Samo educirani ljudi znaju procijeniti nedostatke i prednosti onoga što im se nudi te mogu samostalno odlučivati o nastavku svoje karijere, hoće li se baviti *in vivo* ili *ex vivo* istraživanjima.

Prihvaćanjem službe voditeljice Nastambe zapravo ste pokazali da u njoj vidite velik potencijal?

Mišljenja sam da je u akademskom okružju Nastamba u prostorima Medicinskog fakulteta u Splitu najbolja u Hrvatskoj. Moj je plan Nastambu promovirati zajedničkim 3R centrom koji bi služio primarno za edukaciju znanstvenika iz zemalja u regiji u području znanosti o laboratorijskim životinjama – Slovenije, Hrvatske, Sjeverne Makedonije, Srbije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Albanije, ali i za sve zemlje koje nemaju 3R centre i za sve pojedince koji si žele osigurati trajnu profesionalnu izobrazbu iz područja biomedicine. Medicinski fakultet kao sjedište zajedničkog 3R centra tako bi postao edukativno središte i izvrsna polazišna točka kada se prijavljujemo na

natječaje za dobivanje sredstava iz europskih fondova namijenjenih za provođenje edukacija iz ovog znanstvenog područja. Na taj bismo način osigurali usklađivanje praksi i načela u području znanosti o laboratorijskim životinjama u zemljama koje trenutačno imaju status kandidata za članstvo u EU-u. Za one koji su već usklađeni s europskim standardima nudili bismo edukacije iz tzv. „*animal-free New Approach Methodologies*”, što su kompleksne inovativne metode koje se primjenjuju u istraživanjima bez životinja, ali na kolekcijama životinjskih i humanih tkiva iz biobanki čijom validacijom i sve češćom primjenom u praksi osiguravamo postupni prijelaz s istraživanja sa životinjama na istraživanja bez životinja. Kao povjerenik za zaštitu dobrobiti životinja nadam se da neću otići u mirovinu dok ne započne edukacija studenata i budućih istraživača o tim novim pristupima.

Što Vas je osobno motiviralo da napustite privatni sektor i dođete u Split?

U ozbiljnim sam godinama i zagrebačke su me zime počele deprimirati. Cijeli život žalim za Splitom i trebalo mi je sunce za zdravo tijelo i zdrav um. Kad sam vidjela raspisan natječaj, rekla sam sebi – to je rješenje za osvježanje, vraćam se Splitu tebi!

Predstavnici Medicinskog fakulteta u Mariboru posjetili splitske kolege

Split, 12. rujna 2025.

Medicinski fakultet u Splitu ugostio je delegaciju kolega s Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mariboru predvođenu dekanom prof. dr. Iztokom Takačem, čime je osnažena buduća suradnja između ovih dviju važnih medicinskih institucija u regiji.

Splitski fakultet – raznovrsnost i inovativnost znanstveno-nastavnih aktivnosti

Goste iz Slovenije dočekale su i upoznale ih s poviješću, organizacijom i planovima svoje institucije vršiteljica dužnosti dekana prof. dr. sc. Valdi Pešutić-Pisac i prodekanica za znanost prof. dr. sc. Katarina Vukojević. Splitski fakultet započeo je 1974. kao odjel zagrebačkog fakulteta, a samostalnost je stekao 26. prosinca 1997. godine. Prva generacija studenata diplomirala je pod splitskim sveučilištem 2003. godine. Fakultet je postupno proširio ponudu studijskim programima Dentalne medicine (2008.), Farmacije (2011.) i Medicine na engleskom jeziku. Posebno je značajna suradnja s njemačkim Koburgom od 2016., gdje studenti prve tri godine provode u Splitu, a kliničke u Njemačkoj. Fakultet danas ima impresivnu organizacijsku strukturu sa 6 zavoda, 12 pretkliničkih i 26 kliničkih katedri te 19 dobro opremljenih laboratorija. Posebno se ističu specijalizirani centri poput Centra za kliničke vještine, Centra za medicinu spavanja i Centra za medicinu utemeljenu na dokazima. Važan korak u razvoju bilo je i nedavno pokretanje 11 specijalističkih poslijediplomskih studija, što je omogućilo da specijalizanti više ne moraju odlaziti u Zagreb.

Mariborski fakultet – mlada institucija s velikim ambicijama

Predstavnici Medicinskog fakulteta iz Maribora predstavili su svoju instituciju kao mladu i dinamičnu, formalno osnovanu 2003. godine i s prvom generacijom studenata upisanih 2004. „Sada smo na petoj godini Biomedicinske tehnologije, a ove godine uvodimo i studij Farmacije”, istaknuo je mariborski dekan dodajući da fakultet godišnje planira upisati oko 200 studenata – 116 na Općoj medicini, 25 na Dentalnoj medicini i 32 na Farmaciji.

Slični izazovi i problemi

Oba fakulteta suočavaju se sa sličnim izazovima vezanima za velik porast broja studenata i prostorne probleme. Tako ih mariborski fakultet, izgrađen prema europskim normama za 100 studenata, sada ima dvostruko više te je nedavno za potrebe izvođenja nastave adaptirao staru zgradu iz 19 st. S obzirom na potrebu povećanja broja liječnika u obje zemlje, a s tim u vezi i povećanja broja studenata medicine, problemi pronalaska i uređenja novih nastavnih prostora u budućnosti bi mogli biti još izraženiji.

Susret splitskih i mariborskih medicinaru važan je korak u jačanju veza između dvaju fakulteta koji, unatoč različitim putanjama razvoja, dijele slične izazove i ambicije. Razmjena iskustava, posebno u području organizacije nastave, međunarodne suradnje i upravljanja rastom, obostrano je korisna. Primjerice, suradnja na projektima mogla bi rezultirati novim prilikama za studente, nastavnike i istraživače jačajući poziciju obje institucije u europskom obrazovnom prostoru.

Briga za globalno zdravlje: Medicina nije dovoljna!

 Natalia Cotić, dipl. oec.
Split, 28. lipnja 2025.

Globalne zdravstvene krize pokazale su da medicinska ekspertiza sama po sebi nije dovoljna za rješavanje složenih zdravstvenih izazova koji zahtijevaju političku mudrost, komunikacijske vještine i diplomatsku spretnost. Upravo o toj kritičnoj vezi između medicine i diplomacije govorio je u Splitu jedan od najiskusnijih svjetskih stručnjaka za zdravstvenu diplomaciju.

Iskusni WHO-ov diplomat Anders Nordström održao je na Medicinskom fakultetu u Splitu predavanje o složenom svijetu zdravstvene diplomacije za studente sveučilišnog specijalističkog studija Menadžmenta zdravstvenih organizacija, koji se provodi u suradnji Medicinskog i Ekonomskog fakulteta, a pohađaju ga mahom liječnici i ekonomisti.

Nordström, bivši švedski veleposlanik za globalno zdravstvo s više od 30 godina iskustva, studentima je pružio jedinstven uvid u svoj rad sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (WHO), Globalnim fondom i brojnim vladama širom svijeta. „Zdravstvena diplomacija nije samo stvar medicinskih dokaza – potrebno je razumjeti kako funkcionira politika i naučiti kako se vješto koristiti komunikacijom da biste postigli svoje ciljeve”, objasnio je Nordström.

Koristeći mnoštvo stvarnih primjera iz svoje karijere, diplomat je izdvojio ključne vještine potrebne za uspješnu zdravstvenu diplomaciju: prepoznavanje sposobnih vođa, stvaranje pouzdanih veza, uporabu načela poslovnog upravljanja i snalaženje u nesigurnim

situacijama. Posebno je dojmjljiva bila priča o Nordströmovu iskustvu iz 2006. godine, kada se iznenada našao na mjestu vršitelja dužnosti glavnog direktora WHO-a nakon neočekivane smrti prethodnog čelnika. Zahvaljujući dobroj komunikaciji i hrabrosti da preuzme rizik, Nordström je uspješno proveo tu organizaciju kroz teško razdoblje.

Švedski diplomat govorio je i o složenostima nedavnih zdravstvenih kriza poput epidemije ebole i pandemije koronavirusa naglasivši koliko su važni političko djelovanje i izgradnja povjerenja u rješavanju velikih kriza. „Zdravstvena diplomacija pretpostavlja dobro razumijevanje ljudi, odnosa među njima i političkih realnosti koje uvelike oblikuju ishode aktivnosti posvećenih promociji globalnog zdravlja”, naglasio je Nordström.

Predavanje u Splitu održano je u sklopu sve veće svjetske mreže programa za obrazovanje u zdravstvenoj diplomaciji, kojoj pripada i Nordströмова Stockholmska škola ekonomije, a čiji je cilj pripremiti buduće lidere u zdravstvu i naučiti ih vještinama potrebnim za snalaženje u složenom svijetu globalnog zdravlja. „Jasno je da je zdravstvena diplomacija ključna vještina za rješavanje složenih zdravstvenih problema našeg vremena”, rekao je Nordström. „Dijeljenjem iskustava i stvaranjem zajednice stručnjaka nadamo se da ćemo osposobiti novu generaciju zdravstvenih diplomata i potaknuti pozitivne promjene.”

InnoThyroGen: Novi europski projekt za razvoj genetičkog testa za bolesti štitnjače

Projekt InnoThyroGen vrijedi 5 milijuna eura, financira ga Europska unija, a vodi ga mlada matematičarka Nikolina Pleić s Medicinskog fakulteta u Splitu

Medicinski fakultet u Splitu koordinira projekt koji financira program Obzor Europa, usmjeren na unapređenje dijagnostike bolesti štitnjače. Projekt InnoThyroGen, vrijedan 5 milijuna eura, ima za cilj razviti genetički test koji bi mogao pomoći u procjeni rizika za razvoj različitih poremećaja štitnjače, uključujući autoimune bolesti poput Hashimotova tireoiditisa i Gravesove bolesti, kao i stanja poput hipotireoze, hipertireoze i karcinoma štitnjače.

Matematičarka na čelu biomedicinskog projekta

Projekt vodi dr. sc. Nikolina Pleić, suradnica na projektu na Zavodu za biologiju i humanu genetiku Medicinskog fakulteta u Splitu. Kao matematičarka specijalizirana za statističku genetiku i bioinformatiku, Pleić pripada novoj generaciji istraživača koji povezuju matematiku, informatiku i biomedicinu. „Ovo je primjena matematike u svom najkonkretnijem obliku. Teorijska matematika jest zanimljiva, ali primjena matematike u medicini donosi posebnu vrijednost“, kaže Pleić opisujući što ju je usmjerilo prema primijenjenim znanostima. Preddiplomski studij Matematike završila je u Splitu, a diplomski studij u Zagrebu, gdje je završila smjer Matematičke statistike. Nakon povratka u Split zaposlila se kao doktorandica na

Medicinskom fakultetu, gdje je doktorirala u području biomedicinskih znanosti pod mentorstvom prof. dr. sc. Tatijane Zemunik. Nakon doktorata nastavila je raditi na Zavodu za biologiju i humanu genetiku, gdje danas razvija interdisciplinarna istraživanja. Usto, statistiku predaje na diplomskom studiju Matematike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu (PMF) te na novom studiju Agronomije Mediterana u Splitu.

Od prijave do odobrenja

Prijedlog projekta InnoThyroGen prijavljen je 7. ožujka 2024., na zadnji dan natječaja. Nakon tri mjeseca evaluacije, 19. lipnja 2024., stigla je radosna vijest – projekt je pozitivno evaluiran i nije

završio čak ni na listi čekanja, već je odmah odobreno njegovo financiranje.

„Najprije dobijete obavijest da morate validirati instituciju. To je dobar znak da ste na listi za financiranje. Ja sam tada bila na ISABS konferenciji, gdje sam trebala održati predavanje, pa sam tamo primila tu lijepu vijest“, prisjeća se Nikolina. Nakon pet dana stiglo je i službeno pismo s evaluacijom. Uslijedio je dugačak proces pripreme Ugovora o dodjeli sredstava koji ima više od stotinu stranica i priprema se šest mjeseci. Projekt je službeno započeo 1. siječnja 2025. i trajat će do kraja 2028. godine. Projekt se provodi na Zavodu za biologiju i humanu genetiku, uz podršku Ureda za znanost (dr. sc. Lane Barać), a u

njemu kao suradnici sudjeluju doc. dr. sc. Ivana Gunjača, dr. sc. Dean Kaličanin, doc. dr. sc. Jasminka Omerović, dr. sc. Andrea Gelemanović i prof. dr. sc. Tatijana Zemunik.

Razvoj genetičkog testa za procjenu rizika bolesti štitnjače

Ključni je cilj projekta razvoj genetičkog testa za procjenu rizika za bolesti štitnjače. Takav test trenutačno nije dostupan na tržištu, a projekt nastoji iskoristiti sekvenciranje cijelog genoma i suvremene analitičke metode kako bi se procijenila vjerojatnost razvoja različitih poremećaja štitnjače. „Primjerice, kada pacijent dođe na pregled zbog sumnje na poremećaj rada štitnjače, uzima se uzorak krvi koji se potom sekvencira. Naš test trebao bi pomoći u procjeni povećanog rizika za razvoj bolesti”, objašnjava Pleić viziju projekta. Test neće temeljiti

procjenu samo na genetskim podacima. U analizu će biti uključene i informacije o fizičkoj aktivnosti, prehrani i drugim čimbenicima životnog stila. Algoritmi strojnog učenja kombinirat će sve te podatke kako bi se dobila što pouzdanija procjena rizika.

InnoThyroGen biobanka – temelj projekta

Cilj je prve faze projekta prikupiti 500 ispitanika s dijagnosticiranim bolestima štitnjače. Plan je prikupiti po 100 pacijenata za svaku kategoriju: hipotireozu (kliničku i subkliničku), hipertireozu (kliničku i subkliničku), Gravesovu bolest, Hashimotov tireoiditis i karcinom štitnjače.

Projekt je službeno predstavljen na Medicinskom fakultetu u Splitu 14. travnja 2025., nakon čega je krenulo

prikupljanje prijave. Odaziv je nadmašio sva očekivanja – pristiglo je više od 600 prijava putem Google forme, stotinjak pozivom na telefon te dodatnih stotinjak putem e-pošte. „Imala sam više od 100 poziva u uredu. Ljudi su jako zainteresirani. Većina ima hipotireozu, što je i očekivano jer je to najčešći poremećaj rada štitnjače u populaciji”, kaže Pleić.

Prvo prikupljanje uzoraka i podataka ispitanika održano je 28. lipnja 2025. na Kliničkom zavodu za nuklearnu medicinu Kliničkog bolničkog centra (KBC) Split, gdje istraživanjem koordinira doc. dr. sc. Dubravka Brdar. U sklopu sudjelovanja ispitanici besplatno dobivaju detaljan laboratorijski nalaz koji uključuje tireotropin (TSH), ukupni trijodtironin (TT3) i slobodni trijodtironin (FT3), ukupni tiroksin (T4) i slobodni tiroksin (FT4), tireoglobulin (Tg), protutijela

na štitnu peroksidazu (TPOAt) i protutijela na tireoglobulin (TgAt), kao i lipidni profil s ukupnim kolesterolom, HDL-om, LDL-om i trigliceridima. Uzorkovanje krvi i sva laboratorijska mjerenja provodi Poliklinika Lab Plus. Nakon što su natašte dali uzorak krvi u Poliklinici Lab Plus, ispitanici dolaze u KBC, gdje ispunjavaju upitnik za pacijente i obavljaju klinički pregled i ultrazvuk štitnjače.

Digitalizacija istraživanja

Jedan od partnera u projektu jest tvrtka koja je razvila naprednu aplikaciju za prikupljanje podataka. Umjesto ispunjavanja upitnika na papiru, ispitanici svoje odgovore unose na tabletu, a podatci se automatski šalju u bazu podataka.

„Na računalu u svakom trenutku vidim što smo prikupili i što je ispunjeno. Ako uočimo greške, možemo ih u stvarnom vremenu ispraviti”, objašnjava Pleić prednosti digitaliziranog pristupa.

Upitnik obuhvaća prehrabene navike, fizičku aktivnost, subjektivni doživljaj bolesti, utjecaj bolesti na svakodnevni život, obiteljsku anamnezu i mnoge druge

parametre. Nakon ispunjavanja upitnika ispitanici prolaze klinički pregled i ultrazvuk štitnjače, a nalazi pregleda također se unose strukturiranim obrascem u aplikaciju.

Do sada su prikupljeni podatci više od 150 ispitanika, i to u dvije ustanove – u KBC-u Split i Poliklinici Leptir u Zagrebu. Nakon što tim s Medicinskog fakulteta izolira DNA iz krvi, uzorci se šalju partnerima u Institut za molekularnu genetiku i genetičko inženjerstvo u Beogradu koji će provoditi sekvenciranje cijelog genoma.

Od biološkog uzorka do genetičkog savjetovanja

Dok traje prikupljanje ispitanika, istraživački tim analizira javno dostupne baze podataka, poput UK Biobanke, koja obuhvaća podatke više od 500 000 ispitanika. U tijeku je i izrada triju sustavnih preglednih radova relevantnih za

bolesti štitnjače i genetičko modeliranje. „Trenutačno konstruiramo matematičke modele na temelju javno dostupnih podataka i razvijamo metodologiju za izradu testa”, objašnjava Pleić. Kada se prikupi dovoljno podataka, započinje razvoj genetičkog testa. Proces se odvija u nekoliko faza: najprije se model izrađuje na temelju podataka jedne skupine ispitanika, zatim se provjerava njegova učinkovitost na drugoj skupini, a u završnoj fazi testira se na potpuno novoj skupini čiji podatci nisu uključeni u biobanku projekta. U budućnosti bi genetički test mogao omogućiti da pacijent, nakon testiranja, dobije genetičko savjetovanje i informaciju o procijenjenoj vjerojatnosti razvoja bolesti, kao i preporuke vezane za prehranu i životne navike.

Epidemija bolesti štitnjače

Bolesti štitnjače izuzetno su česte, osobito kod žena. Riječ je o složenim poremećajima u nastanku kojih sudjeluju genetika, okolišni čimbenici i životne navike. Upravo zato pristup projekta InnoThyroGen donosi važan iskorak u razumijevanju tih bolesti. Do kraja 2028. očekuje se izrada radnog prototipa testa, koji bi, pokaže li se uspješnim, mogao postati koristan dodatak dijagnostičkom procesu i pomoći u ranijem prepoznavanju rizika te personaliziranim pristupu liječenju. Time bi Split mogao zauzeti bitno mjesto u području genetičkog testiranja bolesti štitnjače, a projekt bi pridonio razvoju novih alata u borbi protiv jednih od najčešćih endokrinoloških bolesti.

Partneri: KBC Split, Poliklinika Leptir, Nastavni Zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije, Prirodoslovno-matematički fakultet Split, Hrvatska udruga za bolesti štitnjače, Labena d.o.o., Konistra d.o.o., Sharp Agency d.o.o., Persida d.o.o., Forum Pacijenata Srbije, Institut za molekularnu genetiku i genetičko inženjerstvo, Ured za informacijske tehnologije i e-upravu
Inovacija: Genetički test za predviđanje rizika bolesti štitnjače.

Fact-checking ključan u borbi protiv zdravstvenih dezinformacija

Na konferenciji u Splitu predstavljena su iskustva i izazovi provjere točnosti informacija u različitim područjima, uključujući rezultate analize komentara građana o temama iz područja biomedicine i zdravstva.

Split, 6. lipnja 2025.

U sklopu međunarodne konferencije „Communication & Media Days Split 2025“, koja se održala od 5. do 7. lipnja u prostorima studija Komunikacija i mediji Sveučilišta u Splitu, održana je panel-diskusija na kojoj su predstavljena različita hrvatska iskustva rada na projektima posvećenima *fact-checkingu*.

O projektu „Provjera točnosti informacija o zdravlju“ Medicinskog fakulteta u Splitu izlagala je dr. sc. **Danira Matijaca** iz Ureda za provjeru točnosti informacija o zdravlju, koji je na Fakultetu osnovan upravo u sklopu projekta i koji je nastavio s radom i nakon njegova završetka u veljači 2025. Matijaca je predstavila rezultate analize komentara građana na Facebook stranicama nekolicine hrvatskih medijskih kuća koji su objavljeni u razdoblju od prosinca 2023. do studenoga 2024. Istaknula je kako su analizirani komentari uglavnom bili neargumentirani i nabijeni emocijama, a najviše angažmana i netočnih tvrdnji potaknule su teme vezane za epidemiologiju – širenje zaraznih bolesti i cijepljenje. „Kada je riječ o provjeri informacija o zdravlju, nismo se oslanjali na mišljenja i izjave pojedinaca, stručnjaka ili znanstvenika, nego isključivo na rezultate istraživanja“, istaknula je Matijaca.

U sklopu projekta na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu osmišljena je

platforma **MedLitmus** za provjeru točnosti zdravstvenih informacija, a *debunking* sadržaji nastavljaju se redovito objavljivati na nacionalnoj platformi **Točnotako.hr**.

Fact-checkeri se bore s nevidljivošću

Svi sudionici panel-diskusije istaknuli su **problem nedovoljne vidljivosti fact-checkera** i njihovih stranica u javnom prostoru unatoč velikoj potrebi za takvim sadržajima. Također su izrazili potrebu za **sinergičnim djelovanjem** obrazovnog sustava i medija na informacijsko opismenjavanje s ciljem poticanja kritičkog razmišljanja građana.

Na zaključnom okruglom stolu predložena su konkretna rješenja:

- **jasnija zakonska regulativa** koja bi omogućila primjereno kažnjavanje onih koji namjerno objavljuju netočne vijesti
- **obveza fact-checkinga** posebno

osjetljivih informacija poput onih koje se odnose na zdravlje

- **promoviranje fact-checking platformi** u *mainstream* medijima u udarnim terminima.

Istaknuti su izazovi suvremene hiperprodukcije informacija, znanstvenih istraživanja i pojave participativnog novinarstva u kojem svi građani mogu stvarati medijske sadržaje. U takvom „informacijskom kaosu“ možda će biti potrebna nova specijalizirana radna mjesta – **fact-checkeri** ili **informacijski specijalisti**, zaključeno je. U panel-diskusiji i na okruglom stolu sudjelovali su **Tereza Bučonić** sa Sveučilišta u Dubrovniku; **Tomislav Levak**, **Gabriela Peranović** i **Ena Lusavec** s Akademije za umjetnost i kulturu Sveučilišta u Osijeku; **Josip Šipić** i **Iva Zelić** s portala Libela.org te **Marija Slijepčević** sa Sveučilišta VERN' u Zagrebu.

Prva digitalna konferencija dentalne protetike – Alpe Adria regija

izv. prof. dr. sc. Tea Galić
Solin, 16.–17. svibnja 2025.

U hotelu President održan je 7. međunarodni kongres Hrvatskog društva za stomatološku protetiku i Prva digitalna konferencija dentalne protetike – Alpe Adria regija, događaj koji je okupio specijaliste stomatološke protetike, ali i kolege koji se bave drugim granama dentalne medicine iz Hrvatske i inozemstva. Specifičnost ovog kongresa bila je digitalna tehnologija i njezina primjena u stomatološkoj protetici, što je u našoj zemlji prvi put organizirano na takav način.

Prva digitalna konferencija dentalne protetike i medicine „Alpe Adria regija“ okupila je vodeće stručnjake iz regije i šire koji su predstavili najnovije tehnologije i kliničke pristupe u digitalnoj stomatologiji. Predavanja su obuhvatila teme digitalnog *workflowa*, intraoralnih skenera, 3D printanja, implantoprotetike i estetskih restauracija. Među predavačima bili su renomirani stručnjaci iz područja dentalne protetike, implantologije i digitalne stomatologije, a među sudionicima kongresa

brojni uvaženi profesori s različitih fakulteta dentalne medicine iz Hrvatske i čitave regije, doktori dentalne medicine, ali i studenti studija Dentalna medicina Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Njih 11 (Tea Arambašić, Duje Bilobrk, Dorian Dubravec, Anđela Gravić, Laura Jurina, Lucija Kraljević, Ivana Krstulović, Dora Martić, Monika Markulin, Marijan Nikolić, Ana-Marija Tucak) je pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Tee Galić, pročelnice Katedre za protetiku dentalne medicine MEFST-a, izložilo svoje poster-prezentacije – prikaze slučajeva koje su izradili tijekom kliničkih i pretkliničkih vježbi iz Mobilne protetike i Fiksne protetike. S obzirom na ograničene resurse u vidu opreme studentima su pomogli i dugogodišnji vanjski suradnici i predavači na Katedri za protetiku dentalne medicine izv. prof. dr. sc. Davor Seifert, doc. dr. sc. Nikolina Lešić te dr. sc. Tihana Reić, zaposlena u nastavnoj bazi studija Dentalna medicina (ordinacija dr. Varnica, Split), koji su nesebično studentima ustupili korištenje intraoralnih skenera za potrebe provođenja istraživanja, kao i izv. prof. dr. sc. Danijela Kalibović Govorko, pročelnica Katedre za ortodonciju, koja im je također osigurala korištenje intraoralnog skenera u Ambulanti za ortodonciju KBC-a Split.

Trud i znanje naših studenata prepoznali su i organizatori kongresa, pa su Tea Arambašić i Lucija Kraljević, studentice 5. godine, uz mentoricu izv. prof. dr. sc. Teu Galić i dentalnu tehničarku Nikolinu Lipanović Šestanović, koja također

» Studenti studija Dentalna medicina Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu na 7. međunarodnom kongresu Hrvatskog društva za stomatološku protetiku i Prvoj digitalnoj konferenciji dentalne protetike – Alpe Adria regija s mentoricama izv. prof. dr. sc. Teom Galić i dr. sc. Tihanom Reić, bivšom studenticom studija Dentalna medicina MEFST-a

sudjeluje u radu Katedre za protetiku dentalne medicine kao vanjski suradnik, dobili treću nagradu za najbolju poster-prezentaciju naziva „Analogno i digitalno u službi potpore: Izrada stabilizacijske udlage“ u konkurenciji 39 poster-prezentacija. Ova nagrada poticaj je našim studentima za stjecanje novih znanja i usavršavanje u svim granama dentalne medicine, ali također i obaveza svih nastavnika da im osiguramo najmodernije uređaje i opremu koja će ih osposobiti za njihov profesionalni rad kada odu s našeg Fakulteta u život. Upravo u tome poticao ih je naš nedavno preminuli dekan prof. dr. sc. Ante Tonkić, koji je uvijek podržavao sve studentske aktivnosti, pa tako i ovog puta pomogao studentima dentalne medicine da sudjeluju na ovom kongresu. Stoga je ova nagrada zahvala njemu, ali i obećanje da ćemo nastaviti putem kojim nas je vodio tijekom svog mandata!

» Studentice 5. godine studija Dentalna medicina MEFST-a Tea Arambašić i Lucija Kraljević nagrađene za svoju poster-prezentaciju, dentalna tehničarka Nikolina Lipanović Šestanović, stručna suradnica na Katedri za protetiku dentalne medicine i izv. prof. dr. sc. Tea Galić, pročelnica Katedre za protetiku dentalne medicine

Plivina škola ljekarničke skrbi u Splitu: Farmakoterapija starijih osoba u fokusu stručnjaka iz pet zemalja

 Doc. dr. sc. Doris Rušić
Split, 6. – 7. rujna 2025.

I ove je godine, u organizaciji Medicinskog fakulteta u Splitu, održana tradicionalna Plivina škola ljekarničke skrbi 6. – 7. rujna 2025. Događaj, koji se već godinama profilira kao jedno od najznačajnijih stručnih okupljanja za magistre farmacije u regiji, okupio je brojne stručnjake, predavače i sudionike zainteresirane za razmjenu znanja i iskustava.

Okupljene su na samom početku pozdravili prodekan za studij Farmacija Darko Modun, nova predsjednica Uprave Pliva Hrvatska d.o.o., Nikolina Dizdar Čehulić i direktor prodaje

Plive Frane Pešut naglasivši važnost kontinuirane edukacije ljekarnika te istaknuvši nekoliko novih i uzbudljivih projekata koje Pliva planira ostvariti u bliskoj suradnji s ljekarničkom zajednicom. Riječ je o inicijativama koje će, kako je najavljeno, dodatno osnažiti ulogu farmaceuta u zdravstvenom sustavu i unaprijediti kvalitetu skrbi za pacijente.

Ovogodišnji tečaj za magistre farmacije okupio je čak 220 sudionika iz cijele regije, uključujući goste iz Slovenije, Srbije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore, što svjedoči o velikom interesu i važnosti teme. Sudionici su imali priliku poslušati predavanja uglednih profesora, kao i specijalista farmacije. Tema ovogodišnje škole bila je farmakoterapija starije populacije jer upravo ta skupina pacijenata predstavlja značajan dio svakodnevne prakse u ljekarnama.

Razmjena iskustava, diskusije i praktični primjeri doprinijeli su tome da polaznici ne samo prošire svoja teorijska znanja već i steknu praktične vještine koje će im pomoći u svakodnevnom radu s pacijentima. Škola je tako još jednom potvrdila svoju ulogu platforme za stručno usavršavanje, suradnju i razvoj farmaceutske profesije u Hrvatskoj i regiji.

Znanstvenici našeg Fakulteta na konferenciji *Peer Review Congress*

Miro Vuković, dr. med.
Chicago, 3. – 5. rujna 2025.

U rujnu 2025. godine istraživačka skupina iz Centra za medicinu utemeljenu na dokazima predvođena prof. dr. sc. **Anom Marušić** sudjelovala je na *10th International Congress on Peer Review and Scientific Publication* u Chicagu. *Peer Review Congress* predstavlja jedno od centralnih okupljanja u svijetu znanstvenog izdavaštva te svojim radom doprinosi oblikovanju izdavačkih politika u svijetu znanosti.

Naša istraživačka skupina aktivno je i raznoliko sudjelovala u samom programu. Profesorica Marušić otvorila je kongres pozvanim *Drummond Rennie* predavanjem u čast osnivača ove konferencije.

U svom predavanju pod naslovom „Forward to the Past — Making Contributors Accountable“ profesorica je nastojala istaknuti vodeće izazove u ovom području te predložiti potencijalne

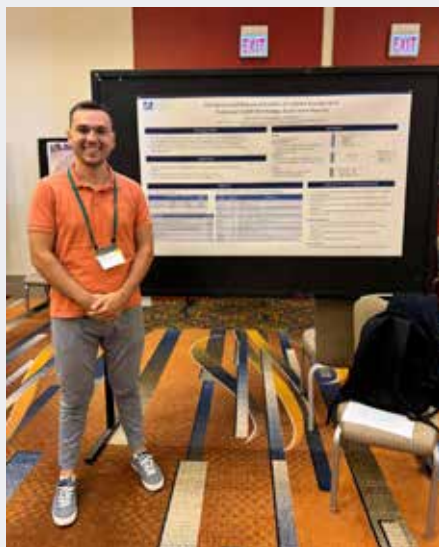
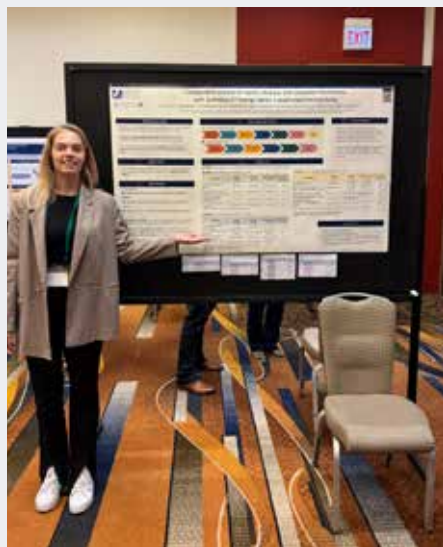

buduće korake prema odgovornoj i pouzdanoj znanosti.

Uz prof. Marušić na ovom značajnom skupu – koji svake tri godine okuplja znanstvenike, izdavače, knjižničare i novinare – aktivno su sudjelovali i doktorandi splitskog MEFST-a **Miro Vuković**, **Nina Vitlov** i **Dora Pejdo**. Miro Vuković predstavio je poster o svom istraživanju u kojem analizira u kolikoj su mjeri pri objavi rezultata procjena zdravstvenih tehnologija navedene i izjave o sukobima interesa te kakva je kvaliteta takvih izjava. Nina Vitlov prikazala je svoje

istraživanje o načinu interakcije korisnika sa *Summary of Findings* tablicama – važnim elementima sustavnih pregleda literature. Njezino istraživanje uključuje razvoj posebne aplikacije u suradnji s kolegama iz Španjolske. Trećoj članici splitske delegacije, Dori Pejdo, okupljanje velikog broja uglednih stručnjaka na području znanstvenog izdavaštva poslužilo je za održavanje fokus-grupa čije će rezultate predstaviti u svom doktorskom istraživanju o osiguravanju ponovljivosti rezultata u znanosti.

Sudjelovanje na ovako prestižnoj konferenciji predstavlja iznimnu priliku za mlade istraživače i ubrzava njihov ulazak u sam svjetski vrh znanosti. Takve mogućnosti dostupne su zahvaljujući kvalitetnom mentorstvu iskusnih znanstvenika koje Medicinski fakultet u Splitu pruža svojim studentima i asistentima. Sudjelovanje splitskih doktoranada financirao je Erasmus program, što dodatno naglašava važnost europskih programa mobilnosti za razvoj hrvatske znanstvene zajednice i umrežavanje hrvatskih istraživača sa svjetskom akademskom zajednicom.

Healthtech Adria 2025: Splitska medicina u središtu zdravstvenih inovacija

 Ante Bošnjak, mag. oec.
Split, 2. – 3. listopada 2025.

Medicinski fakultet u Splitu polako, ali sigurno gradi reputaciju lidera u području zdravstvenih tehnologija, ne samo u Hrvatskoj već i u široj regiji. Organizacijom druge po redu Healthtech Adria konferencije u suradnji s NetHubom Split se pozicionira kao središte u kojem se oblikuje budućnost zdravstva sinergijom medicine i tehnologije.

Ovogodišnja međunarodna konferencija Healthtech Adria okupila je više od 300 sudionika i tridesetak predavača iz Hrvatske i inozemstva. Riječ je o stručnjacima iz područja medicine, informacijskih tehnologija i ekonomije koji su raspravljali i izlagali o temama koje povezuju zdravstvo i informacijske tehnologije, posebice umjetnu inteligenciju. Konferencija je bila besplatna, a mjesta u velikom amfiteatru Medicinskog fakulteta bila su popunjena dva tjedna prije početka.

Prvi dan programa bio je posvećen predavanjima i panel-raspravama o uspješnim zdravstveno-inovacijskim ekosustavima u regiji, ulozi farmaceutskih kompanija te primjeni 3D tehnologija i umjetne inteligencije. Drugog dana naglasak je bio na investicijama u zdravstvu, a održano je i NetHub Catalyst pitching natjecanje na kojem su start-up timovi imali priliku predstaviti svoje ideje pred međunarodnim investitorima.

Prof. dr. sc. Katarina Vukojević, prodekanica za znanost na Medicinskom fakultetu u Splitu, uoči konferencije u razgovoru za medije istaknula je: „Zajednička nam je vizija stvoriti most između znanosti, obrazovanja i prakse te ubrzati put novih ideja od laboratorija do pružatelja zdravstvene skrbi i pacijenata.”

Ovakve specijalizirane konferencije rijetke su čak i na europskoj razini – održavaju se u tek nekoliko zemalja. Činjenica da na

ovim prostorima nema sličnog okupljanja stručnjaka iz područja zdravstvenih tehnologija Splitu otvara jedinstvenu priliku da se afirmira kao regionalni centar na tom području. Nadalje, ugošćujući i organizirajući ovakav događaj, Medicinski fakultet u Splitu pokazuje da nije samo akademska institucija koja sudjeluje u razvoju biomedicinskih znanosti. Surađujući s NetHubom više od 10 godina, Fakultet aktivno sudjeluje i u traženju sredstava koja bi omogućila primjenu najnovijih spoznaja

u području zdravstvenih tehnologija. Do sada je na Fakultetu prijavljeno petnaestak projekata koji se odnose na tehnološke inovacije u zdravstvu, a većina ih uključuje suradnju s gospodarskim sektorom.

Medicina spavanja, digitalno zdravlje i društvene inovacije

Izv. prof. Ivana Pavlinac Dodig
Ana Čosić, prof.
Split, 22. – 26. rujna 2025.

Medicinski fakultet u Splitu bio je domaćin Erasmus+ kombiniranog intenzivnog programa *Sleep Medicine in the Digital Era*, koji je pod koordinatorskom palicom prof. dr. sc. Zorana Đogaša okupio 30 domaćih i inozemnih studenata i 11 profesora s 5 ustanova iz 5 europskih zemalja.

Bogat program BIP-a koji se održao u MediLS-u obuhvatio je predavanja, radionice, *online* zadatke, kulturne aktivnosti, terensku nastavu i razmjenu dobrih praksi, a teme koje su studenti obrađivali odnosile su se na medicinu spavanja, digitalno zdravlje i socijalnu inovaciju.

Posebnu dodanu vrijednost donijela je sinergija sa završnom aktivnošću Erasmus+ projekta *eSleep_dHealth*, usmjerenog na razvoj inovativnih digitalnih alata i edukacijskih materijala te na jačanje međunarodne suradnje i razmjene znanja i vještina u području medicine spavanja. Projekt je okupio partnere iz Hrvatske, Islanda i Grčke te poslužio kao platforma za povezivanje edukatora, mladih istraživača i studenata. Tijekom projekta oni su zajedničkim radom sa studentima programa *Sleep Medicine in the Digital Era* iz Cipra i Rumunjske oblikovali digitalne i pedagoške alate te osmišljavali nova rješenja i inovativne pristupe za postojeće izazove. Njihov zajednički rad postavio je temelje za unapređenje dijagnostike, edukacije i terapijskih mogućnosti.

Dodatno, program je bio povezan i sa specijalističkim poslijediplomskim studijem *Sleep medicine* na Medicinskom fakultetu

» Polaznici i profesori poslijediplomskog specijalističkog studija *Sleep medicine*

» Polaznici tijekom terenske nastave na otoku Braču

u Splitu, jedinstvenim u regiji, koji polaznicima nudi multidisciplinarno obrazovanje usklađeno s europskim standardima i suvremenim smjernicama. U navedenom tjednu održan je modul *Societal, economic, organizational, and research aspects of sleep medicine*, koji se bavio društvenim i ekonomskim implikacijama, organizacijom zdravstvene skrbi te provedbom znanstvenih istraživanja, a predavanja su održali renomirani europski stručnjaci.

Događaj je bio prilika za osnaživanje suradnje s uključenim ustanovama te je ostvario značajan učinak na sudionike. Također, dodanu vrijednost donijelo je i uključivanje domaćih studenata koji su aktivno sudjelovali u programu.

Sudionicima BIP-a dodijeljene su potvrde o sudjelovanju koje su po prvi puta sadržavale informaciju o broju stečenih MCTS bodova, čime je započelo pilotiranje ove inovativne ideje na Sveučilištu u Splitu i Alijansi sveučilišta SEA-EU.

» Polaznici poslijediplomskog specijalističkog studija *Sleep medicine* tijekom praktičnog rada

SPLIT U BORBI PROTIV ŠEĆERNE BOLESTI: JAVNA TRIBINA O VAŽNOSTI UNAPRJEĐENJA SVEOBUHVAATNE ZDRAVSTVENE SKRBI ZA OBOLJELE OD ŠEĆERNE BOLESTI

 Marko Grahovac, dr. med.
Split, 14. studenog 2025.

Svjetski dan dijabetesa, globalna kampanja podizanja svijesti o šećernoj bolesti koja se obilježava svake godine 14. studenog u čast rođendana *Sir Fredericka Bantinga*, jednog od zaslužnih znanstvenika za otkriće inzulina, u Splitu je obilježen organizacijom javne tribine u *palaci Milesi* zajedničkim snagama Kliničkog bolničkog centra Split te Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Cilj okupljanja stručnjaka i zainteresirane javnosti bio je prije svega podizanje svijesti o važnosti unaprjeđenja sveobuhvatne zdravstvene skrbi za oboljele od šećerne bolesti u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Na tribini su uz dijabetologe, izvanrednog profesora Mladena Krnića i profesoricu Tinu Tičinović Kurir, sudjelovali profesorica Renata Pecotić, dekanica Medicinskog fakulteta u Splitu, izvanredna profesorica Daniela Marasović Krstulović, predstojnica Klinike za unutarnje bolesti KBC-a Split, dr. Marko Jukić, zamjenik ravnatelja KBC-a Split, Branko Lulić, predsjednik Splitskog dijabetičkog društva, te Davor Bučević, predsjednik Hrvatskog saveza dijabetičkih udruga, predstavnici patronažne službe Doma zdravlja Splitsko-dalmatinske županije i predstavnici zainteresirane javnosti.

Na tribini su liječnici dijabetolozi upozorili na globalnu rastuću prevalenciju šećerne bolesti. Istaknuto je da šećerna bolest poprima pandemijske razmjere, s procjenama da u Hrvatskoj obolijeva čak oko pola milijuna ljudi, od kojih velik dio nije dijagnosticiran ili ga kao takvog nije prepoznao zdravstveni sustav, dok je u našoj županiji riječ o više od 50 tisuća oboljelih.

Prisutni su stručnjaci dodatno naglasili da je šećerna bolest tipa 2 često povezana s debljinom i visokim kardiovaskularnim rizikom. Upozorili su na situacije u kojima pacijenti dolaze u bolnice s već razvijenim komplikacijama poput srčanog udara, moždanog udara, kroničnog zatajenja bubrega ili periferne arterijske bolesti ističući da se mnogi od tih ishoda mogu spriječiti prevencijom i ranijim prepoznavanjem bolesti.

Na tribini je istaknuta nužna potreba za jačanjem kadrovskih kapaciteta naše bolnice u području endokrinologije i dijabetologije. Upozoreno je na znatan manjak specijalista u sustavu javnog

zdravstva, gdje trenutačno samo devet stručnjaka pruža skrb oboljelima od dijabetesa. Ovakav deficit kadra zahtijeva hitno rješavanje kako bi se osigurala adekvatna i sveobuhvatna skrb za sve pacijente s dijabetesom, a konkretni pomaci vidljivi su u Nacionalnom planu specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika za petogodišnje razdoblje (2025. – 2029. godina).

Dekanica Medicinskog fakulteta u Splitu istaknula je iznimnu važnost suradnje akademske zajednice i zdravstvenog sustava u edukaciji budućih liječnika te šire javnosti. Fakultet veliku pozornost posvećuje edukaciji o šećernoj bolesti, ne samo za studente medicine već i za druge zdravstvene djelatnike, programima trajne edukacije

prepoznajući edukaciju kao temelj uspješne borbe protiv ove bolesti.

Predsjednici Hrvatskog saveza dijabetičkih udruga i Splitskog dijabetičkog društva pozvali su na aktivnu samokontrolu i redovite preglede i praćenje liječnika obiteljske medicine ili dijabetologa podsjećajući kako šećerna bolest ne diskriminira te da pravovremena reakcija na sumnje ili simptome, uz promjene životnog stila i adherenciju farmakoterapiji, može spriječiti teške posljedice i spasiti živote. Ova javna tribina potvrdila je predanost našeg Fakulteta i njegovih partnera u podizanju svijesti o šećernoj bolesti te promicanju aktivne prevencije i adekvatne skrbi za oboljele.

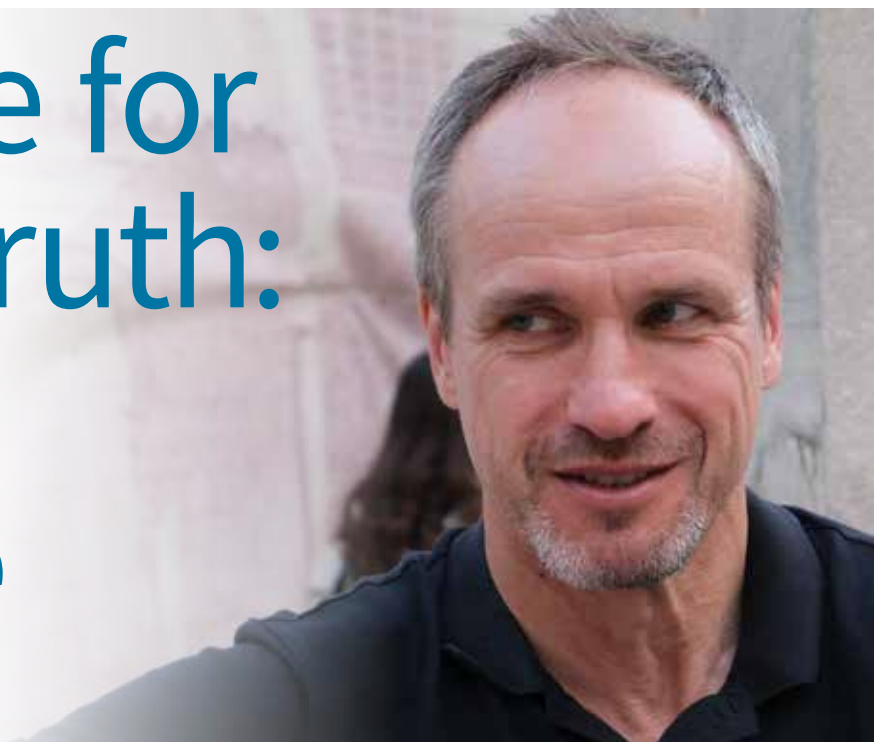

Za kraj se moramo i malo pohvaliti. Naime, Hrvatska zaklada za znanost nedavno je odobrila znanstveni projekt pod nazivom „Šećerna bolest počinje u crijevima: Analiza uloge crijevnog mikrobioma, prehrambenih navika i psihičkog stresa u šećerenoj bolesti tipa 2“, nastao kao plod dugogodišnje uspješne suradnje Zavoda za endokrinologiju, dijabetologiju i bolesti metabolizma i Fakulteta. Prof. Tičinović Kurir, voditeljica projekta, ukratko je predstavila ideju i važnost dobivenog projekta, u kojem će se analizom i usporedbom mikrobioma i životnih navika bolesnika oboljelih od tipa 2 šećerne bolesti na dalmatinskim otocima i u istočnoj Hrvatskoj nastojati doći do novih spoznaja koje bi se mogle implementirati u kliničku praksu i dodatno unaprijediti sveukupnu skrb za naše bolesnike.

The Battle for Medical Truth: Science vs. Noise

Interviewed by: Danira Matijaca, Ph.D.
Proofreading: Daniela Reić Šućur, prof.

Professor Holger Schünemann on transparency, uncertainty, and saving lives through better evidence

The GRADE approach (Grading of Recommendations, Assessment, Development and Evaluation) has transformed the way medical evidence is assessed and healthcare decisions are made worldwide. Developed in response to the diversity and inconsistency of prior evidence-assessment methods, GRADE provides a transparent, systematic framework for determining the quality of evidence across a broad range of fields—from clinical decision-making to public health policy. Although originally created for clinical applications, GRADE has since been adopted in education, computer science, and other areas that require evidence-informed decision-making. At its core, the approach rests on a fundamental principle: the careful weighing of benefits against harms. A major advance occurred in the late 2000s with the introduction of the Evidence-to-Decision (EtD) framework, which offers a structured process for

formulating recommendations based on explicit, well-informed and transparent judgements. A key factor in GRADE's success is its multidisciplinary foundation, which brings together expertise from health economists, patients, epidemiologists, pathologists, nurses and, at times, policymakers and information-technology specialists—each contributing to the assessment and interpretation of evidence.

Professor Holger Jens Schünemann, Chair of the GRADE Working Group and one of its principal architects, coined the name *GRADE* and has led its international dissemination. Currently Director of the Clinical Epidemiology and Research Centre at Humanitas University and Professor Emeritus at McMaster University, he is ranked among the 300 most cited scientists in medicine and has authored more than 900 publications.

Quality Evidence? The RCT Label Does Not Guarantee It

Evidence-based medicine, evidence-based practice, evidence-based healthcare - are these synonyms?

There are historical reasons why these different terms exist, yet at their core they all pursue the same objective: incorporating evidence into health decision-making. Traditionally, the terminology centred on *medicine* because the early proponents of the concept were internists and other medical doctors. However, they did not fully anticipate that this medical focus might inadvertently exclude other health professionals, such as physiotherapists, nurses and public health practitioners. For this reason, we now speak of *evidence-based healthcare* to ensure that all relevant professions are included.

But how reliable is scientific evidence, and what limitations should we acknowledge?

GRADE provides part of this answer because GRADE does not accept quality labels at face value. Historically, randomized controlled trials have been placed at the top of the evidence hierarchy. In practice, however, only a careful assessment of how well such studies were designed and conducted can determine whether the evidence they provide is of high or low quality.

GRADE offers a standardized approach

to making this judgement. Simply labelling a study as a randomized trial does not guarantee that it is high quality. The GRADE approach evaluates the design and execution of all studies contributing to a body of evidence, examines whether the outcomes assessed are appropriate, and considers several additional factors. Similarly, observational studies can be executed either exceptionally well or very poorly, and GRADE supports a rigorous assessment of the overall evidence.

Is it even possible to assess the quality of evidence based solely on published papers? Who ensures that the written text accurately reflects the quality of the research?

It's a big problem. Within our community, we refer to it as *reporting bias* and *dissemination bias*. These arise when researchers do not fully report what they did—whether intentionally or unintentionally—or when crucial information is omitted. An additional concern is the deliberate withholding of information, such as when entire studies remain unpublished. There are various probabilistic approaches that can help us understand these issues. When questions arise about how well a study was conducted, or when a study is known to be complete but has not been published, it is often necessary to contact the authors directly. Sometimes that is helpful; at other times, there is no response. In the absence of clarification, we may have legitimate reasons to suspect potential problems in the body of evidence. Under such circumstances, we would lower our certainty rating for the evidence, or indicate that a concern exists—even if it may not substantially affect the conclusions we report.

I suppose you believe that even GRADE is not perfect?

Absolutely. GRADE is not perfect, although we continually strive to improve it. Over the past 25 years, however, we have learned that the domains we assess in GRADE - the factors used to evaluate

the quality of evidence - seem to be complete. For a very long period, no major issue has emerged that we had not considered in GRADE, which is reassuring. Nevertheless, many nuances remain unresolved, and the application of GRADE has not been sufficiently tested in some fields. Moreover, GRADE assessments should be carried out by individuals who understand what they are doing—just as in any health-related discipline. It would be naïve to assume that anyone can apply GRADE correctly. This area of health research is far too complex. What we *can* do, however, is ensure that GRADE assessments are communicated appropriately.

The Scenario of 100% Certainty is Extremely Rare

Is there such a thing as 100 percent certainty in science, or are we necessarily operating within boundaries of probability?

It is extremely helpful to use complete certainty (100%) and complete uncertainty (0%) as conceptual boundaries—as reference points—but not to assume that 100% certainty truly exists. GRADE attempts to take this continuous scale and divide it into meaningful categories. *High certainty* approaches 100%, but does it ever reach it? If you were to give me an apple and I drop it, I could be 100% certain that—assuming nothing interferes, no confounders, no disturbances—it would fall to the ground 100 times out of 100. That would represent absolute certainty. However, once external factors are possible—for instance, you catching the apple before it hits the floor—I can no longer be 100% certain. The scenario of absolute certainty is exceptionally rare once we begin applying information to real-world health questions.

How important is it for the public to understand this concept of certainty and probability?

First and foremost, it is essential to be transparent about uncertainty. What little

we know from those working directly with the public suggests that people appreciate honesty; they want the truth, even when it is difficult to communicate. Patients do not want to be lied to. There are various ways to convey probabilities in ways that are easier for people to grasp. Some colleagues have devoted considerable effort to exploring how to teach probability earlier in life—even to young schoolchildren. This would be beneficial in the long term, as probability is not typically taught in primary education, despite its relevance to everyday life. When communicating with the public, it is helpful to use concrete, relatable examples. Rather than saying “*five out of 100 people will experience a side effect*,” you might say: “*imagine your secondary school graduation class with 1,000 students—50 of them would experience this side effect*.” Creating real-life scenarios improves comprehension. Furthermore, when discussing health effects, we should strive to use **absolute numbers**, preferably expressed as **natural frequencies**—for example, “*five out of 100*”. These are far more useful for decision-making than relative estimates, which can sound more persuasive but provide less practical clarity.

Research Overproduction and Access Barriers

We are living in a time of informational hyper-production, including scientific publications. What do you see as the advantages and disadvantages of this phenomenon?

Hyperproduction can, of course, accelerate the generation of knowledge. In principle, having many people engaged in research could be a very positive development. We observed this during COVID-19: in certain areas, it was unquestionably beneficial that so many researchers focused their efforts on the pandemic, including the development of mRNA vaccines, which transformed the situation rapidly. However, at the same time, *everyone* began working on COVID-19, including individuals with no relevant background, and this resulted in substantial research waste. One major

issue is that many academic environments require individuals to conduct research even when they lack adequate training—whether to complete a thesis or simply to maintain academic productivity metrics. This pressure contributes significantly to research waste. This is precisely where GRADE proves valuable, as it helps us distinguish what is wasteful or of very low certainty from what is of higher certainty. In other words, GRADE assists in separating the signal from the noise.

Do you have a vision or an idea for addressing the problem of hyper-production in research?

To a large extent, I believe the solution lies in policies that academics and academic institutions are willing to adopt—policies that clarify what kinds of research should genuinely be undertaken. Ethics boards play a crucial role in preventing the approval of studies that are inconsequential. Journal editors also have significant influence. It appears that we need even stronger regulation regarding what academic institutions expect from their researchers and what types of research they choose to support, so that we can promote higher-quality work without stifling creativity.

We are also facing challenges with the accessibility of high-quality research results — not all studies are open access.

I believe open access is extremely important for science. Several strategies are already in place: for instance, researchers in lower- and middle-income countries often receive reduced publication fees to enable open access. Requiring some financial contribution introduces a degree of filtering, prompting researchers to think more carefully about what they publish and how to secure appropriate funding. Funding for publication is crucial, yet when we prepare grant applications, we often fail to account adequately for the true cost of disseminating knowledge. Academic institutions and publishers must do far more to support open access. Pricing is a major issue: some journals charge between US\$5,000 and US\$15,000 simply to publish an article. Much of this is driven by publishers and their shareholders, who aim to maximise profit. What would be extremely helpful is the development of better agreements between academic institutions—who produce the science—and publishers. Ultimately, policy decisions could play an important role in regulating pricing and ensuring that knowledge is publicly accessible.

Everything seems to lead back to policymakers and education when we discuss the development of science and the improvement of public health.

I completely agree. The challenge is that policymakers approach decisions with

priorities and concerns that differ markedly from ours. Their perspective often involves building alliances and securing broad support for a decision, rather than focusing primarily on the best available evidence. Their motivations can be political as much as scientific. Education from early childhood—particularly regarding how to evaluate information and make sound decisions—is essential. One of my mentors, Andy Oxman, has emphasised this repeatedly. Teaching people early in life how to understand evidence and choose reliable information would have far-reaching benefits for public health and society at large.

Digital Transformation of Evidence-Based Medicine

In a world of fast-paced change, will systematic reviews evolve too?

Systematic reviews will be produced much more rapidly with the help of machines. The key issue we always emphasise is **validation**: ensuring that the AI models being used—and the products they generate—are validated by humans. We published a paper in the *Annals of Internal Medicine* on principles for the use of AI in guideline development, which also addresses implications for systematic reviews. What is critical is establishing these principles *before* we begin applying the technology widely. “Living reviews”—making information more rapidly available in the context of existing knowledge—are essentially a new label for something we have always sought to do with updated reviews. This was the core of Cochrane’s mission:

keeping information at the fingertips of decision-makers through regular updates. Ironically, years ago we produced the first living Cochrane review, but achieving consensus that this was the right approach was difficult. In reality, we were advocating continuous rather than phased updates, which we pursued with Elie Akl. Today, Cochrane and other technological tools enable us to apply these concepts more effectively and to work much more quickly. One idea I have promoted for a long time is the need for systematic reviews that go beyond intervention effects alone, and also examine the values people place on outcomes, the acceptability and feasibility of interventions, and issues related to climate change and planetary health. This shift is already underway, and I believe it will fundamentally change the field of systematic reviews.

How do you see the potential of AI to support decision-making and systematic reviews?

AI can contribute across the entire process, including the formulation of research questions. For example, we have used AI-supported methods and web-crawling tools to generate appropriate questions because expert panels do not always consider everything that people are searching for

online. We used machines to incorporate this information and enhance the value of guidelines by ensuring that we asked more relevant questions. AI is excellent at generating suggestions—but these suggestions must always be checked.

From Global Network to Local Impact

What strategies would you recommend for encouraging busy clinicians to engage with systematic reviews and apply guidelines appropriately?

Education, education, education — continuous education is essential for all of us. We have made substantial progress. For example, the Summary of Findings tables in Cochrane reviews have been available for more than 15 years and have had major impact. Before their introduction, a Cochrane review often contained only an abstract and a lay summary, which could be difficult to interpret. Integration with decision-support tools is also crucial. Several electronic textbooks now use GRADE methods when formulating recommendations, and clinicians frequently rely on these GRADE-style recommendations. Point-of-care apps are equally important, as clinicians increasingly use

their mobile phones for quick guidance. But perhaps most importantly, once we have better electronic health records, we will need direct integration with these systems—prompting relevant questions and incorporating AI. This is what we should strive for.

Could cooperation with professional journalists help attract and educate patients?

Yes. Working with journalists and similar groups has been part of our strategy for a very long time. Evidence-based healthcare workshops for journalists have existed for decades, and many organisations collaborate with journalists regularly. But this alone is insufficient. We must include all actors in the knowledge-mobilisation landscape—policymakers, patients, and those involved in dissemination.

During our work on COVID-19 guidelines, the WHO Global Tuberculosis Programme, and the European Commission's cancer screening and prevention guidelines, we have had significant impact, and journalists have been key partners in that process. We also invite journalists to our scientific conferences and have seen encouraging results.

Here in Split, we are planning to establish a GRADE centre. What do you recommend to us?

First of all, I am enthusiastic about this initiative. I believe that any jurisdiction of reasonable size should have a GRADE centre, given the widespread uptake of the methodology and its clear value. My specific recommendations are to invest in training young people and to involve young researchers—PhD candidates, doctoral students, and undergraduates—in cultivating an environment and culture where learning and teaching are prioritised. At the same time, these individuals can contribute meaningfully to the global GRADE effort. Active participation in the international GRADE network is key to achieving success at the local level.

IT Modernizacija

Medicinski fakultet u Splitu

 SCEDULY

- ✓ Brza zamjena za EduPlan
- ✓ Rekordna implementacija
- ✓ Turnusna nastava

 TABLETI

24

A: 12 | B: 6 | PAK: 5 | Križine: 1
+ 2 TV ekrana

CARNET e-Sveučilište

Projekt digitalne transformacije

MREŽNA INFRASTRUKTURA

Završna faza instalacije

- Novi sigurnosni vatrozid
- 120 WiFi pristupnih točaka
- 100% WiFi pokrivenost

90% završeno

LOKACIJE:

Zgrade A, B, C

PAK

© Informatička služba - Medicinski fakultet u Splitu

LED SATOVI

35

A: 20 | B: 8 | PAK: 6 | Križine: 1
Internet sinkronizirani

RAČUNALA

59

A020: 17 | A429: 19 | BP10: 11
Učionice: 12
Nova oprema 2025/26

MULTIMEDIJSKA OPREMA

Natječaj u tijeku

- Projektori za dvorane
- Oprema za sve učionice
- Videokonferencijska oprema

U PRIPREMI

Križine 6.kat

Dentalna poliklinika

Hrvatska u borbi protiv dezinformacija

Od međunarodne suradnje do inicijative za nacionalnu pretplatu – MEFST sudjeluje u postavljanju standarda medicine utemeljene na dokazima.

U vremenu kada nas svakodnevno zapljuskuju neprovjerene zdravstvene informacije na društvenim mrežama, a pacijenti se gube u moru kontradiktornih savjeta, potrebno je glasnije progovoriti o važnosti provjerenih dokaza. Hrvatski Cochrane, sa sjedištem na Medicinskom fakultetu u Splitu, upravo to čini nizom aktivnosti koje su obilježile 2025. godinu – od domaćinstva europskom sastanku i regionalnih simpozija do konkretne inicijative koja bi svim građanima Hrvatske omogućila pristup najkvalitetnijim medicinskim dokazima.

MEFST kao europsko središte

Medicinski fakultet u Splitu bio je domaćin 2. godišnjeg sastanka europskih Cochrane direktora kojem je nazočilo više od 20 sudionika iz 13 zemalja. „To je bio iznimno važan trenutak za nas“, kazala je direktorica Hrvatskog Cochranea, izv. prof. dr. sc. Irena Zakarija-Grković. „Pokazali smo da Hrvatska nije samo jednakopravni član europske Cochrane obitelji već i centar koji može okupiti i voditi važne inicijative.”

Sastanku su prisustvovala i predstavnice središnjeg Cochranea iz Engleske, Laura Ingle i Anne Flegel, koje su istaknule kvalitetu rada hrvatskog centra, posebno volonterski rad studenata MEFST-a

koji su sudjelovali u prevodenju više od 50 tisuća laičkih sažetaka na 20 svjetskih jezika.

Inicijativa za svakog građanina

Konferencija za novinare održana na Svjetski dan zdravstvene skrbi utemeljene na dokazima označila je najambiciozniji korak Hrvatskog Cochranea – pokretanje inicijative za nacionalnu pretplatu na Cochrane knjižnicu. Ova bi inicijativa omogućila svim građanima Hrvatske – liječnicima, pacijentima, novinarima, kreatorima javnozdravstvenih politika – besplatan pristup cjelovitim tekstovima Cochrane sustavnih pregleda.

„Trenutačno samo 13 zemalja diljem svijeta ima nacionalnu pretplatu“, objašnjava prof. Zakarija-Grković. „Riječ je o zemljama poput Ujedinjenog Kraljevstva, Australije, Novog Zelanda, Kanade. Želimo da se Hrvatska pridruži tom krugu jer vjerujemo da je pristup kvalitetnim medicinskim informacijama temeljno pravo svakog građanina.”

Inicijativu su podržale brojne organizacije – od Udruge RODA – Roditelji u akciji preko Hrvatske udruge za promicanje

prava pacijenata do Udruge Feniks Split. Profesorica Livia Puljak s Hrvatskog katoličkog sveučilišta naglasila je da nacionalna pretplata predstavlja stratešku investiciju u sigurniju i pravedniju zdravstvenu skrb.

Posebno je važno to da bi pretplata pomogla zdravstvenim djelatnicima u primarnoj zaštiti – liječnicima obiteljske medicine u domovima zdravlja, koji često nemaju pristup akademskim

bazama podataka, a svakodnevno donose ključne kliničke odluke. Također, u vremenu kada pacijenti aktivno traže informacije o svojem zdravlju, kvalitetni laički sažetci (već prevedeni na hrvatski jezik i već sada besplatno dostupni) mogu biti ključni u borbi protiv opasnih dezinformacija.

Hrvatski Cochrane najavio je da će uputiti službeni zahtjev Ministarstvu zdravstva Republike Hrvatske za uspostavu nacionalne pretplate. „Ovo nije samo tehnička stvar pristupa bazi podataka”, istaknuto je na konferenciji. „Nacionalna pretplata pokazala bi kako se Hrvatska pozicionira u odnosu na zdravstvenu pismenost svojih građana i kvalitetu zdravstvene skrbi. U vremenu kada dezinformacije mogu imati kobne posljedice, pristup provjerenim znanstvenim dokazima nije luksuz – to je nužnost.”

Kronologija događanja

12. lipnja 2025.

Split, MEFST – 2. godišnji sastanak europskih Cochrane direktora s više od 20 sudionika iz 13 zemalja

19. rujna 2025.

Mostar – 17. hrvatski i 3. bosanskohercegovački Cochrane simpozij „Od dokaza do prakse” sa stotinu stručnjaka

20. listopada 2025.

Split, MEFST – Konferencija za novinare o inicijativi za nacionalnu pretplatu na Cochrane knjižnicu (Svjetski dan zdravstvene skrbi utemeljene na dokazima)

O Cochraneu

Cochrane je globalna nezavisna mreža znanstvenika, zdravstvenih djelatnika, pacijenata i ostalih zainteresiranih za zdravstvo, koja se bavi izradom i diseminacijom sustavnih pregleda – najviše razine znanstvenih dokaza u medicini. Cochrane trenutno broji 170 000 podupiratelja u 200 zemalja svijeta. U Europi djeluje 35 Cochrane centara, od kojih je Hrvatski Cochrane jedna od 13 središnjica. Hrvatski Cochrane ima dvije podružnice: na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru i na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

POZIV NA ODGOVORNO STVARANJE I DISEMINACIJU NAJPOUZDANIJIH DOKAZA

Mostar, 19. rujna 2025.

Na 3. bosanskohercegovačkom i 17. hrvatskom Cochrane simpoziju „Od dokaza do prakse: Jačanje temelja za donošenje kliničkih odluka” okupilo se više od stotinjak stručnjaka iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i inozemstva. Cilj simpozija bio je promicanje medicine utemeljene na dokazima u svakodnevnoj kliničkoj praksi.

Dekan Medicinskog fakulteta u Mostaru **prof. dr. sc. Ivan Čavar** istaknuo je važnost Cochrane skupa za širu znanstvenu i stručnu medicinsku zajednicu u regiji naglasivši cilj osnaženja kulture kritičkog promišljanja i znanstvene izvrsnosti. Direktorica hrvatskog Cochranea **prof. dr. sc. Irena Zakarija-Grković** objasnila je proces nastanka sustavnih pregleda koji predstavljaju najpouzdaniji izvor znanstvenih dokaza. „Bavimo se

njihovom izradom i diseminacijom kako bismo pomogli liječnicima, zdravstvenim djelatnicima i pacijentima donositi odluke utemeljene na dokazima”, kazala je istaknuvši da se Svjetska zdravstvena organizacija u zadnjih pet godina u barem 75 % svojih kliničkih smjernica referirala na Cochrane sustavne preglede. „Pridružite nam se u stvaranju i diseminaciji dokaza!”, poručila je na kraju.

Program simpozija obuhvatio je i druga važna predavanja. Prof. dr. sc. Ana Marušić s Medicinskog fakulteta u Splitu upozorila je na krizu integriteta u znanstvenom objavljivanju, dok je izv. prof. dr. sc. Goran Poropat predstavio dijagnostičke metode u području žučnih kamenaca. Suvoditeljica Cochranea u Bosni i Hercegovini, prof. dr. sc. Svjetlana Grgić, istaknula je uspjeh u širenju suradničke mreže s partnerskim organizacijama iz Zenice, Bihaća, Prijedora, Trebinja, Foče, Banje Luke, Sarajeva i drugih gradova. O implementaciji medicine utemeljene na dokazima u bolničkim sustavima govorila je prof. dr. sc. Lotty Hooft iz nizozemskog Cochranea, a Joanna Zajac predstavila je rad poljskog Cochranea. Jelena Kalinić osvrnula se na vezu medicine utemeljene na dokazima i istraživačkog novinarstva, dok je Snježana Stanarević Katavić predavala o digitalnoj zdravstvenoj pismenosti među pacijentima.

Mišljenja stručnjaka nisu uvijek pouzdana

Zašto...

- Mogu se temeljiti na osobnim iskustvima ili preferencijama, a ne na najboljim dostupnim dokazima
- Mogu se temeljiti na podacima iz jedne studije, a ne iz sustavnog pregleda
- Mogu biti pod utjecajem profesionalnih, ideoloških ili ekonomskih interesa

Znakovi upozorenja

- „...stručnjaci preporučuju...”
- „...to kaže jedan znanstvenik...”
- „Jedan liječnik tvrdi na društvenim mrežama...”

Mišljenja stručnjaka o određenoj (ležišnoj) intervenciji ne moraju se temeljiti na najboljim znanstvenim dokazima

- Ne sudite knjigu po koricama niti slijepo vjerujte mišljenju stručnjaka
- Informirajte se kako je došlo do zaključka o učincima određene intervencije
- Imajte na umu da su mišljenja o učincima neke intervencije pouzdanija kada se temelje na sustavnim pregledima

Temelji kritičkog razmišljanja u zdravstvu | 5

Prijevod prema Cochrane Italia

Estetska dentalna medicina: Oponašati prirodu vrhunska je vještina!

Razgovarao: Marijan Nikolić, dr. med. dent.

U svibnju je Medicinski fakultet ugostio profesora Radu Paravinu koji je studentima održao predavanje „COLOR IN ESTHETICS – Biomimetic Disruption, Bench to Chairside”. Predavanje je obuhvatilo najnovija znanstvena dostignuća u području boje i estetike u stomatologiji te njihovu praktičnu primjenu u kliničkom radu. Studenti su imali priliku naučiti tradicionalne i napredne pristupe koji omogućuju prirodnu replikaciju biomimetičkih restauracija, uključujući odabir materijala, kontrolu kvalitete i računalno modeliranje. Dakako, dolazak uglednog profesora bio je izvrsna prilika da s njim porazgovaramo za naš Glasnik.

Živimo li u vremenu nagle evolucije estetske dentalne medicine? Što smatrate najvažnijom promjenom na ovom području?

Evolucija je vrlo vidljiva. Dentalni su materijali u posljednjih 20 godina iznimno napredovali. Čak su i kompoziti, koji su nekoć bili sinonim za nestabilnost boje, postali

znatno stabilniji. Poseban je napredak vidljiv na području rekonstruktivne protetike. Materijali koji su se upotrebljavali u osoba koje su izgubile dio lica nekoć su bili vrlo nepostojani i morali su se nakon šestomesečne uporabe otkloniti, dok je danas situacija znatno povoljnija. Umjetna i prirodna inteligencija podjednako se brzo razvijaju

– odgovori na neka pitanja za kojima smo u prošlosti tragali satima ili danima danas se pronađu za čas. Ako upitate ChatGPT što je to implantat i da pri objašnjenju upotrijebi 25 riječi, on vam točno odgovori za 30 sekundi. Uz tradicionalnu, tu je i digitalna stomatologija zbog koje se stomatologija strahovito brzo razvija.

Što je umjetna inteligencija donijela dentalnoj medicini, posebice na području dijagnostike i planiranja estetskih zahvata?

Postoje brojni novi alati, tehnike i metode. Klinička studija koju smo proveli na 1000 pacijenata obrađena je metodom strojnog učenja. Imamo eksperta iz računalne arhitekture čije zapise jedva mogu pročitati – često ne mogu razumjeti ni nekoliko rečenica koje on napiše. No upravo je timski pristup ključ uspjeha. Znanost je postala toliko složena da svatko tko pokušava raditi kao *one man show* samo gubi vrijeme, a to nije dobro. Umjetna nam je inteligencija jako korisna ako se koristi odgovorno. Volim reći da prvi zakon farmakologije vrijedi i za umjetnu inteligenciju: između lijeka i otrova razlika je u dozi. Kada te boli glava, jedan aspirin pomogne, a cijela bi bočica bila smrtonosna. Uvjeren sam da će ozbiljni proizvođači i znanstvenici kliničarima pružiti kvalitetne alate, što će naš rad znatno ubrzati i olakšati. Ponekad pomislim da je, u odnosu na moje studentske dane, ostao samo isti naziv za studiranje, a sve ostalo potpuno je drugačije.

Koji materijali i tehnike će, prema Vašem mišljenju, dominirati dentalnom medicinom u sljedećih deset godina?

Sve će biti lakše, bolje, brže i jeftinije – to je najkraći odgovor. Materijali dobiveni 3D tiskom izniknuli su kao gljive poslije kiše, ali još uvijek ne mogu parirati kompozitima koji su rezultat desetljeća znanstvenog razvoja. Trenutno su ti tiskani materijali slabije kvalitete, no očekujem da će se uskoro po kvaliteti izjednačiti s kompozitima. Vidim budućnost u kojoj ćemo tiskati kvalitetne proteze s preciznom morfologijom, venulama i svim drugim detaljima. Sve ide prema

boljem i lakšem – zamislite da pacijentu postavite krunicu koja se otisne dok vi popijete kavu. Ne bavim se predviđanjima što će biti točno za deset godina, ali logično je pretpostaviti da možemo očekivati samo napredak. Nadam se da će na mom području biti velikog napretka u istraživanju materijala, što će izravno utjecati i na klinički rad. Jer, koliko god bile vješte vaše ruke, ako radite s lošim materijalom – rezultat neće biti dobar. I obrnuto. Svi elementi uspješne kliničke prakse moraju biti kvalitetni da bi naša profesija napredovala. Već je vidljivo da se to događa nevjerojatnom brzinom – na razinama koje nismo ni sanjali prije godinu, pet ili deset godina.

Leonardo da Vinci: „Onaj tko ne uvažava prirodu, gubi vrijeme.”

Razvili ste znanstveni protokol za procjenu kameleonskog efekta dentalnih materijala. O kakvom je efektu riječ i kako on mijenja pristup restaurativnoj dentalnoj medicini?

Taj efekt vrlo je koristan, ali primjenjuje se isključivo za direktne restauracije. Kod indirektne protetike nije ga moguće upotrebljavati. Naime, kada radite krunicu boja se ne može preuzeti od okolnog tkiva – desni. Međutim, kada postavljate ispun, efekt se postiže s pomoću optičke iluzije – caklina, dentin i restaurativni materijal translucetni su,

HARMONIJA BOJA: TAJNE ESTETSKOG USPJEHA U DENTALNOJ MEDICINI

RAĐE PARAVINA
DDS, MS, PhD
Tenured professor and director of Division of Prosthetic, Maxillofacial, and Implantology and Periodontics
Editor-in-Chief of the Journal of Esthetic and Restorative Dentistry

RAČUNALNA UČIONICA
KNJIŽNICA MEFT

29.SVIBNJA
10:00

što znači da kroz njih putuje svjetlost i miješa se. Efekt dvojako koristi stomatologu – pomaže kada nismo odredili idealnu nijansu ili smo malo pogriješili ili kada smo odredili najbolju nijansu, ali ona jednostavno nije dostupna u paleti materijala koje upotrebljavamo. Za izravne restauracije on je prijatelj stomatologa – štiti nas u određenim situacijama i to radi iznimno dobro. S vremenom su se razvile dvije vrste materijala s kameleonskim efektom. Jedna se naziva „One Shade Fits All” i odnosi se na univerzalni kompozit za sve nijanse. Druga se naziva „Closer to Cloud Shade” i odnosi se na kompozite proizvedene u trima ili četirima univerzalnim nijansama koje se ne stvaraju prema stvarnim bojama u ustima, nego prema našoj percepciji. Kompoziti s kameleonskim efektom pojavili su se 1990. godine i otada je krenuo njihov ubrzan razvoj. Budući da moj tim jamči kvalitetu, meni se danas proizvođači stalno obraćaju i traže ispitivanja svojih proizvoda. Nije to samo zbog naše stručnosti nego i zbog opreme koju koristimo i koja je objektivno možda najbolja za mjerenje kameleonskog efekta u američkoj stomatologiji.

Vaš besplatni online program Dental Color Matcher upotrebljavaju stomatolozi

diljem svijeta. Možete li predvidjeti kako će se u budućnosti obrazovati nove generacije liječnika dentalne medicine?

Očekujem napredak – jednostavno, sve će biti lakše, jeftinije, kvalitetnije i imaćemo zadovoljnije pacijente. Naime, moramo stalno imati na umu da pacijent živi godinama s onim što smo mu mi napravili, s našim radom. I zato naši „slučajevi” nikad nisu gotovi. Moramo znati da zubi prirodno tamne tijekom života. Krunica koja je danas savršena za 20 godina bit će presvijetla i estetski neprihvatljiva jer će prirodni zubi potamnjeti, što je moj tim znanstveno i dokazao. Stoga moramo djelovati uvažavajući biologiju. Medicina je u mnogim slučajevima, posebno u Americi, postala pretjerano tehnička – kao da samo okrećemo gumbe i podešavamo parametre. Međutim, mi moramo dobro razumjeti funkcioniranje organizma – biologiju i fiziologiju čovjeka. Ako samo šaljete pacijenta s pregleda na pregled – na MRI, CT pa opet na neko novo testiranje, kada ćete mu stvarno pomoći? Imam prijatelja vrlo ugledna u svojoj medicinskoj grani koji zna reći: „Ako ne znaš ljudsku biologiju, tko sam ja da ti pomognem?” Biomimetika – to je ono o čemu predajem i što prakticiram godinama. Oponašati prirodu vrhunska

je vještina. Poštujem holivudski osmijeh, ali ako nekome napravite sve zube potpuno bijele, toliko da svijetle i u kupaonici, i ako je on time zadovoljan – u redu. Međutim, ako radite pojedinačno krunicu, most ili ispun – morate poštovati prirodnu harmoniju. Dok se oslanjamo na prirodu kao uzor, na dobrom smo putu. Leonardo da Vinci rekao je: „Onaj tko ne uvažava prirodu, gubi vrijeme.”

Kao osnivač i predsjednik Društva za boju i izgled u stomatologiji zacijelo imate neki recept za kvalitetnu suradnju i komunikaciju na globalnoj razini.

Pa s tim u vezi moram reći da nam je COVID donio podjednako zla i dobra. Naučili smo koristiti se tehnologijom na nov način – Zoom konferencije omogućile su nam da s nevjerojatnom lakoćom surađujemo s kolegama iz cijelog svijeta. To je zaista bila jedna pozitivna tekovina usred svih nedaća. Zahvaljujući tehnologiji, danas ljudi mogu uspješno surađivati godinama, a da se nikada uživo ne susretnu. Ja upotrebljavam WhatsApp, Viber, Zoom, Teams i sve mi te platforme omogućavaju odličnu komunikaciju s drugima. Ja se uistinu rado koristim tehnologijom, ali se istodobno trudim zadržati ravnotežu između modernih i klasičnih oblika komunikacije i susretanja. Zato kada na predavanjima netko od studenata izvuče mobitel, pristupim mu s pitanjem: „O čemu smo upravo pričali?” Ne postupam grubo i ne kažem „ostavi telefon” kako tu osobu ne bih povrijedio. Biti grub prema budućim kolegama jednostavno nije pristojno. Kako se kaže – „*exercise superiority*” – pokazivanje superiornosti besmisleno je. Treba općenito biti fin prema ljudima u cijelom životu, pa tako i u stomatologiji. Duboko vjerujem da se dobro postupanje uvijek isplati.

Što je *vodopust*, a što su *rodnik i plodnica*??

Prof. dr. sc. Ivica Grković

Knjiga IV Schwarzove „**Opisne anatomije čovječjega tijela**“ iz 1873. godine nosi naziv **Opis droblja** i sadrži opise unutrašnjih organa triju organskih sustava: probavnog (**Probavilo**), dišnog (**Dihalo**) i mokraćno-spolnog (**Močilo i spolovilo**).

Za ovaj broj Glasnika pripremio sam nekoliko naziva i zanimljivosti vezanih za spolni sustav. Uobičajena podjela organa koji pripadaju ovom sustavu jest na muške i ženske spolne organe, a unutar svakog od spolova daljnjom podjelom ovi se organi dijele na unutarnje i vanjske.

Kod Schwarza se nalazi drugačija podjela: na organe kojima je funkcija stvaranje spolnih stanica i oplodnja, tako da se kod ženskog spola u **PLODILO** ubrajaju maternica, jajovodi i rodnica, a kod muškog spola sjemenici i sjemenski mjehurići. Vanjski spolni organi kojima je funkcija omogućavanje spolnog sjedinjenja nazivaju

se **RODILO** te kod muškarca uključuju spolni ud, a kod žene stidnicu i rodnicu. Vjerujem da smo baš svi upoznati s anatomskom činjenicom da je središnji unutarnji ženski spolni organ **maternica**. Na latinskom se jeziku prepoznaje kao **uterus**, a na grčkom je jeziku ime ovog organa **metra** ili **hystera**. Schwarz za ovaj organ rabi narodni naziv **PLODNICA** i spominje da je to šuplji organ koji nalikuje tikvici. Smatram da je, što se funkcije tiče, ovaj naziv za maternicu doista prikladan. Navodim još nekoliko zanimljivih imena za (vanjske) ženske spolne organe. Za Venerin brežuljak spominje se naziv **BRUČIK**, velike i male stidne usne nazivaju se **VELIKE i MALE SRAMOVNE SKLOPKE**, a dražica – **clitoris** naziva se **SIKILJ**.

Što se muških spolnih organa tiče, i ovdje nalazimo nekoliko zanimljivih naziva. Detaljno se opisuje muška mokraćna

cijev, jer je kod muškog spola i ona dio spolnog sustava, a prepoznaje se po nazivu **MUŽKI VODOPUST**. Za sjemenik se upotrebljava (vjerujem svima dobro poznat naziv) **MUDO**, a sjemenski mjehurići i ejakulatorni kanalići nazivaju se **SJEMENSKE MJEŠNICE i PRSKALJKE**. Prostata se prepoznaje po nazivu **ŽLIJEZDA-PREDSTOJNICA**! Na kraju, ali nipošto manje važno, jest i pravo otkriće da u hrvatskom jeziku postoji i potpuno originalan (i logičan) naziv za muški spolni ud (penis)! **RODNIK**! Da, rodnik! Potpuno logično i primjereno, zar ne?! Žene imaju rodnicu, a muškarci imaju rodnik!

Brojni drugi (u pravilu manji) dijelovi muškog i ženskog spolnog sustava također imaju veoma originalna i logična imena. Za ovaj članak naveo sam ona koja su me dodatno učinila ponosnim na svoj materski jezik.

♀

♂

» Muški i ženski spolni organi u ravnini simetrije

» Pregled ženskih spolnih organa

» Pregled muških spolnih organa

Paper mills: Crno tržište koje uništava povjerenje u znanost

Znanstveno objavljivanje danas se suočava s najvećom krizom integriteta u svojoj povijesti. Crno tržište lažnih članaka, zlouporaba umjetne inteligencije i sofisticirane prijevare ugrožavaju temelj povjerenja u znanost, upozorava prof. dr. sc. Ana Marušić s Medicinskog fakulteta u Splitu na nedavnom Cochrane simpoziju u Mostaru.

Mostar, 19. 9. 2025.

Prof. Marušić, dugogodišnja urednica uglednih znanstvenih časopisa i članica Council of Science Editors (CSE) – najvećeg tijela koje se bavi publicističkom etikom, predavala je o sve složenijim izazovima s kojima se suočavaju izdavači i recenzenti akademskih publikacija.

Trgovina lažnim istraživanjima

„Objava u znanstvenom časopisu potvrda je da ste nešto dobro napravili, da imate ono što se zove pouzdano istraživanje”, istaknula je prof. Marušić. Kao znanstvenici podrazumijevamo da je ono što čitamo u članku točno. No danas postoje tzv. *paper mills* – tvrtke koje nude lažne članke s lažnim autorima i izmišljenim istraživanjima u lažnim časopisima i s lažnim urednicima.

„Nastalo je crno tržište znanstvenih publikacija na kojem možete, kao na tržištu droge ili oružja, kupiti autorstvo, članak ili recenziju”, objasnila je Marušić.

Problem je postupno evoluirao – do 2018. imali smo probleme s autorstvom, plagijatom i sličnim prekršajima; do 2020. javljaju se problemi s etičkim povjerenstvima, otkrivena je zlouporaba sudjelovanja ispitanika bez prikladnog etičkog nadzora; 2020. pojavljuju se kompanije, uglavnom u Ukrajini, Rusiji i Kini, koje nude „kompletne usluge” te za određenu cijenu napišu cijeli rad; 2021. počinje intenzivna uporaba umjetne inteligencije; 2022. uočava se uporaba AI-a za pisanje i pojavljuju se lažni ispitanici; 2023. moguće je kupiti potpisivanje ustanove uz rad.

Konkretni oblici zlouporabe

Profesorica Marušić predstavila je zabrinjavajuće primjere zlouporabe u znanstvenom objavljivanju, počevši od krađe identiteta postojećih urednika, autora i recenzenata. Istaknula je i problem recikliranja slika, gdje se iste fotografije upotrebljavaju za različite teme i istraživanja, te praksu istovremene predaje identičnih članaka u više časopisa. Posebno su problematična lažna pisma prihvaćanja nepostojećih urednika.

Što se tiče zlouporabe umjetne inteligencije, AI sustavi mogu izmisliti nepostojeće reference i plagirati tekstove bez citiranja, što dovodi do gubitka povjerenja čitatelja u rezultate kada autori priznaju korištenje AI-a.

Međutim, AI itekako može biti dragocjen pomoćni alat istraživačima kada započnu proces priopćavanja rezultata istraživanja u znanstvenim časopisima. Naime, autori, posebice oni kojima engleski jezik nije materinski, mogu koristiti AI za poboljšanje kvalitete teksta. Također, AI alat dragocjena je pomoć u procesima kodiranja teksta ili rudarenja podataka, no tada je u odjeljku koji se odnosi na metodologiju istraživanja nužno izriekom navesti i opisati korištenje određenog AI alata.

Smjernice i preporučeni alati

Dopušteno je da izdavači i urednici koriste AI alate u postupku recenzije, odabira i objave članaka, ali samo unutar zatvorenih sustava u svojim organizacijama. Zabranjeno je koristiti se javnim platformama poput ChatGPT-ja jer bi slanje rukopisa u javne AI sustave predstavljalo kršenje autorskih prava. To se posebice odnosi na recenzente, koji ne bi smjeli postavljati rukopise u AI sustave jer tako ne samo da krše autorska prava nego i povjerljivost podataka u recenziji. Svaka uporaba AI-a u uredničkim postupcima mora biti transparentna i traži provjeru (tzv. ljudski nadzor, eng. *human-in-the-loop*).

Profesorica Marušić preporučila je nekoliko alata za borbu protiv zlouporabe umjetne inteligencije. Tako alat Signals (<https://research-signals.com/>) prepoznaje problematičan sadržaj za autore i recenzente, dok Problematic Paper Screener otkriva lažne članke iz *paper mill* kompanija (<https://dbrech.irit.fr/pls/apex/f?p=9999:1>). ORCID omogućava sigurnu identifikaciju autora, a Research Organization Registry (<https://www.crossref.org/community/orc/>) provjera-

va valjanost navođenja institucija koje se pridružuju određenim autorima.

Tu je i Collection of Open Science Integrity Guides (COSIG, <https://osf.io/2kdez/wiki/home/>) platforma koja svima omogućava pristup vodičima za recenziju već objavljenih znanstvenih radova, što znači da svaki znanstvenik ili čitatelj može nakon objavljivanja članka napraviti svoju recenziju i upozoriti na eventualne probleme.

Na kraju izlaganja profesorica Marušić istaknula je da se svaki aktualni naputak može brzo promijeniti jer je umjetna inteligencija područje koje se rapidno razvija. Zbog toga je trajno obrazovanje i praćenje

novih smjernica različitih izdavačkih organizacija izuzetno važno.

„Samo koordiniranim naporima svih dionika – autora, urednika, recenzenata, institucija i izdavača – može se sačuvati povjerenje u znanstvene publikacije”, zaključila je prof. Marušić.

White Teeth: Belonging Beyond Borders

Assoc. Prof. Shelly Pranić
Proofreading: Daniela Reić Šućur, prof.

A sense of belonging is what Zadie Smith's *White Teeth* (2000) conveys to me. If you choose to read this novel, which captures the lived experiences of a community drawn from various backgrounds, I hope that you will find some similarity in their lives. The story follows several families who, despite their different origins, find common ground in a London community. Through various missteps and victories, the characters overcome personal and family obstacles and find ways to persevere.

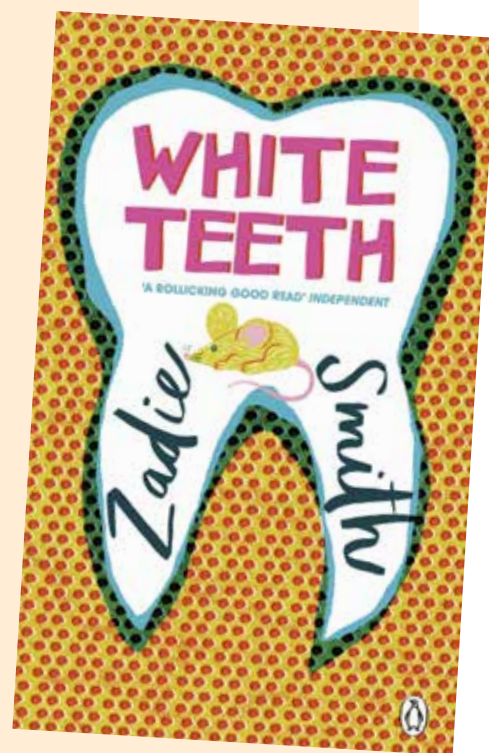
Written in a sly, comedic style, *White Teeth* follows its characters through the ups and downs of school-related misadventures, family struggles, and late-night escapades. We get to experience the lively nightlife in London with deliciously described curry-based meals and the youthful rebellion that forged two main characters, Irie and Millat, to find their own voice in the world.

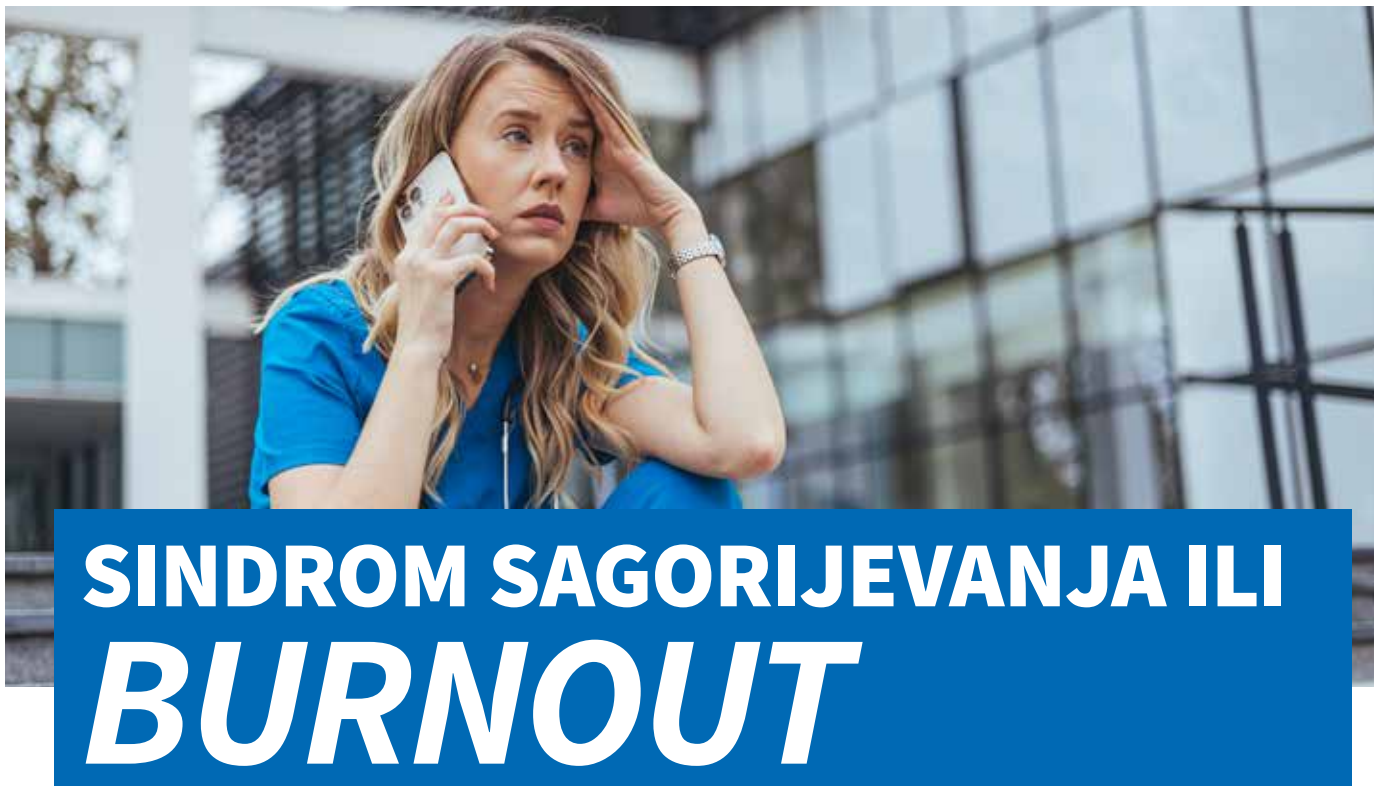
Throughout the book, we follow three families of various backgrounds. Different time spans are visited,

giving us a vibrant sense of the changing cultural, racial, ethnic, and linguistic landscape of communities near London. This context provides readers with a grasp of the journeys the characters take through jobs, school, and familial conflict. Perhaps in their stories, you will discover a reflection of your own.

I think we can all relate to the situations and characters in this book, particularly when it comes to finding our way in a society that comprises both differences and similarities among people, communities, and life situations. Our path to finding ourselves and our voices is nourished by the experiences of others and, in turn, contributes to them. This exchange can lead to a sense of belonging and strength. We all go through challenges that test our resolve, but we can also achieve our goals.

The intersecting themes woven throughout *White Teeth* make it relatable to a wide audience. Find a copy - and start reading!

SINDROM SAGORIJEVANJA ILI *BURNOUT*

Tonči Mastelić, dr. med., univ. spec.
Specijalist psihijatrije
Student doktorskog studija EBM, MEFTS

Sve češće u medijima ili na društvenim mrežama čujemo o *burnout*-sindromu, a rjeđe sindromu sagorijevanja ili izgaranja. Iako neki autori smatraju da sindrom sagorijevanja ima dugu povijest, o njemu se najviše počelo govoriti u 20. stoljeću, osobito od 70-ih godina. Temelje su postavili radovi američkih psihologinja Maslach i Jackson. Obično se sindrom sagorijevanja vezuje za posao, osobito pomagачка zanimanja poput zdravstvenih radnika. Dosta se govori o problemima u visokom obrazovanju, sagorijevanju nastavnika, ali i studenata. Za sve navedene skupine istraživanja navode da otprilike 50 % tih populacija ima sindrom sagorijevanja u nekom obliku.

Sindrom sagorijevanja nazivao se različitim imenima i klasificirao na različite načine. Prema zadnjoj, 11. reviziji Međunarodne klasifikacije bolesti Svjetske zdravstvene organizacije sindrom

sagorijevanja nije medicinsko stanje već se ubraja u faktore koji utječu na zdravstveno stanje i zbog kojih se kontaktira sa zdravstvenim službama, odnosno u probleme povezane sa zaposlenošću ili nezaposlenošću. Stavlja se naglasak na činjenicu da je to fenomen vezan za posao.

„Ajme, izgorio sam!“ Iako se ta rečenica ponekad olako upotrebljava, čini se da sve češće ima stvarnu težinu. Što onda karakterizira sindrom sagorijevanja? Tri su osnovne sastavnice: manjak energije, volje, umor. Tu je i udaljavanje od posla, osoba ne vidi smisao posla, javljaju se negativni osjećaji prema poslu; u konačnici se gubi učinkovitost u poslu. Kroničan stres na poslu dovodi do napetosti, promjene apetita, problema sa spavanjem. Razvijaju se ljutnja, krivnja, bespomoćnost. Sukobi s kolegama postaju sve otvoreniji. Može doći do razvoja anksioznosti, depresije i različitih psihosomatskih stanja.

Bilo bi idealno izbjeći sindrom sagorijevanja. Kako to postići? Jako su važne granice, granice u odnosima na poslu, u poslovnim zadacima, granice poslovnog i privatnog vremena. Važno je znati reći „ne“. Prekovremeni rad može biti potreban neko vrijeme, ali ne može trajati vječno. Dugoročno on narušava našu sposobnost i volju za radom. Poželjno je posao dobro organizirati i planirati dan. Također, nesuglasice na poslu trebale bi se rješavati argumentiranom raspravom. Bitno je imati život izvan posla, nešto što nas opušta i zabavlja, različite društvene aktivnosti, hobije i sl. Bilo bi idealno imati kolegu na poslu s kojim se može otvoreno razgovarati o problemima. Kako to ponekad nije slučaj, sve više poslodavaca osigurava psihološko savjetovanje svojim zaposlenicima.

Ako ipak dođe do razvoja sindroma sagorijevanja, što možemo učiniti? Potrebno

je prvo prepoznati sagorijevanje. Važno je znati što u poslovnom okruženju uzrokuje stres, kakvi su ti stresori, koliko ih je, do kakvih problema dovode. Bitno je razlučiti što se može promijeniti u poslovnoj okolini, što na osobnoj razini, a što je potrebno prihvatiti. Poslovne obaveze treba reorganizirati, kao i privatne. Što je moguće, treba odgovoriti ili otkazati.

Nužno je osigurati vrijeme za odmor, san i tjelesnu aktivnost. Važno je usvojiti zdrav stil života. Ne treba se ustručavati potražiti stručnu pomoć.

Osobe koje razviju sindrom sagorijevanja često krive sebe i osamljuju se. To je upravo ono što ne treba činiti i što pokreće *circulus vitiosus*. Nekoliko je razloga zašto je to pogrešno i problematično. Živimo u kulturi narcizma i srama, što vodi u individualizam koji za posljedicu ima kompetitivnost i izoliranost.

Ulogu imaju i priroda posla, organizacija posla, način upravljanja.

Sve navedeno predstavlja „plodno tlo“ za sagorijevanje. Tek tada na red dolaze nesvjesni mehanizmi, naslijeđene uloge i načini nošenja sa stresom, za koje

također većim dijelom nismo odgovorni, ali možemo ih pokušati mijenjati. Početak promjene, tj. rješenja problema, često je u drugoj osobi, kolegi i/ili prijatelju, koja će imati dovoljno vremena i empatije.

ZA ONE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE

„Upitnik intenziteta sagorijevanja na poslu“ – Riječ je o validiranom i javno dostupnom upitniku hrvatskih autora o sagorijevanju na poslu (Ajduković M, Ajduković D, 1994). Sastoji se od 18 tvrdnji na koje se može odgovoriti s 1, 2 ili 3, odnosno „rijetko“, „ponekad“ ili „uvijek“. Raspon je rezultata od 18 do 54. Zbroj od 18 do 25 znači da osoba nema simptome sagorijevanja. Bodovi od 26 do 33 upućuju na simptome početnog sagorijevanja. Zbroj od 34 do 54 znači visok stupanj sagorijevanja.

„Zaštita mentalnog zdravlja u krizi: stres, tjeskoba, strah“ – Radi se o preporukama za zaštitu mentalnog zdravlja koje su objavljene u vrijeme pandemije koronavirusa (Štrkalj Ivezić S, Štimac Grbić D, Kušan Jukić M. Zaštita mentalnog zdravlja u krizi. Medix 2020 Apr 30;26(141 Prilog 1):3-50.). Sadrže različite metode osnaživanja, samopomoći i relaksacije koje mogu pomoći u nošenju sa stresom, odnosno u prevenciji i tretiranju sindroma sagorijevanja i njegovih posljedica.

MEFST Book Club

za one koji vole čitati

Ponovno se okuplja knjiški klub studenata!

- **Gdje:** Kafić Exhibeo
- **Kada:** Jednom mjesečno
- **Što:** Knjiga (do 200 str.) + priče

Razgovaramo o knjigama, filozofiji
i suvremenim problemima!

Program čitanja

PROSINAC

Heart of Darkness
(Joseph Conrad)

SIJEČANJ

Mrs. Dalloway (Virginia Woolf)

VELJAČA

Franny and Zooey
(J.D. Salinger)

OŽUJAK

Propaganda (Edward Bernays)

TRAVANJ

A Pale View of Hills
(Kazuo Ishiguro)

PERFEKCIONIZAM ILI SAGORIJEVANJE?

dr. sc. Marija Franka Žuljević, dr. med.
Katedra za medicinsku humanistiku

Studiranje je maraton, ne utrka – kako sačuvati sebe, a ne samo prosjek

Svi znamo da je medicina težak studij, a ni dentalna medicina ni farmacija ne zaostaju u svojoj reputaciji. Studente se na to priprema pričama, anegdotama i upozorenjima još i prije nego što upišu studij. U praksi za neke to vrijedi više ili manje, ali većina shvati što im se htjelo reći prije ili kasnije, kada su već duboko u žrvnju ispita, briga i obaveza. Studij medicine, kažu, završava uporna osoba – no zašto onda mnogi putem izgube svoj smjer ili motivaciju bez obzira na to koliko sanjali o tome što žele kasnije u životu? Treba li nešto više od same upornosti? Volim misliti da je put kroz studij maraton, a ne utrka. Maratonci se za svoje pothvate dugo vremena spremaju psihički, ne samo fizički. Isto tako se može razmišljati i o studiranju.

Zašto biti svjestan prije, a ne kasnije?

Kada ih pitam na nastavi, skoro svi studenti već na prvoj godini u teoriji znaju za pojam *burnouta*, tj. **sagorijevanja** u medicini, barem okvirno. No ono što viđam kao volonter u **Studentskom savjetovalištu** našeg Fakulteta jest da mnogi studenti dugo poriču da se to događa njima. U Savjetovalište studenti dođu tek kada nastanu „pravi“ problemi – kada ne mogu spavati, učiti, polagati ispite ili imaju napadaje panike ili tjeskobe. Bolje rečeno, mnogo studenata odluči se nekome obratiti tek kada im se čini da im je voda došla do grla ili su im problemi počeli nalikovati nečemu što više sliči na prikaze mentalnih bolesti iz filmova. Čak ni onda nisu sigurni, već dolaze s velikim oklijevanjem, sramežljivo, ispipavajući teren. Često prvi kontakt bude olakšanje jer netko napokon prizna

da su njihovi problemi stvarni, možda u njihovoj perspektivi onda i „opravdani“. Takvi neugodni simptomi često prerastu u začarani krug, gdje je teško više razlikovati što je kokoš, a što jaje – je li umor uzrok popuštanja u učenju ili su problemi i neuspjeh u učenju doveli do umora? Promjena teže dolazi kada ste već izmoreni, obeshrabreni ili zapeli u istim obrascima dugo vremena. Zbog toga je bolje reagirati prije nego kasnije.

Što je normalno osjećati, a što ne?

Ono što nam je kao timu u Savjetovalištu cilj osvijestiti kod studenata jest da nijedan problem nije zanemariv niti nebitan. Postoje objektivno velike količine stresa u samom načinu kako su studijski programi na Fakultetu strukturirani – ispit za ispitom, a ponekad onda i ispitni rok jedan za drugim. Jako se često rađa ili pojačava perfekcionizam, upravo zbog kontinuiranog pritiska ispunjavanja obaveza, kao i samih ocjena. Uz to, osobni, obiteljski i zdravstveni problemi ne biraju trenutak. Bolje je doći ranije, kada se pojave prve naznake da osoba „popušta“ u funkcioniranju. Očekivano je osjetiti određenu količinu tjeskobe nekoliko dana prije ispita. Nije normalno ne moći zaspati svaku noć nekoliko tjedana, buditi se prerano svako jutro ili više puta po noći. Očekivano je privremeno staviti sa strane neke svoje interese i hobije dok je učenje u punom jeku, ali nije normalno izgubiti sav interes za druženjem i za stvarima u kojima osoba inače uživa.

Kada se javiti u Savjetovalište i zašto?

Kada bih trebala odgovoriti na pitanje koliko bi to dugo trebalo trajati da bude „opravdano“ – ne znam. Za svakoga je to drugačije. Ponekad su stanja prolazna i ne traju više od nekoliko minuta, sati ili dana. Nakon toga se više ne pojave – prođe kriza, ispit, prekid, svađa ili što god je bilo u podlozi. No svatko ima drugačiju sposobnost prilagodbe, podnošenja neugode i razinu otpornosti. Opravdano je kada osoba osjeti da je opravdano; kada se osjeća stjerana u kut, ne zna što bi dalje, kada savjeti prijatelja ili uobičajeni načini nošenja s problemima i osjećajima više ne funkcioniraju. Bilo što što traje duže od očekivanog ili uobičajenog (u odnosu na prethodno iskustvo) nešto je na što bi trebalo obratiti pažnju. Sagorijevanje u sklopu zdravstvenih profesija i inače ima kroničan karakter. Izvor stresa, bilo to studiranje ili rad u klinici, ne može se lako ukloniti, a da osoba ne odustane od nečega što čini važan dio njihova identiteta (ili barem donese dramatične odluke oko svog života). Zbog toga se slične krize i padovi u funkcioniranju ponavljaju tijekom dužeg vremena, a osoba se može osjećati kao da se „zasitila“ raditi ono u čemu je nekoć uživala ili što joj je bio glavni i važan cilj. Kod

toga može pomoći dugotrajan rad na promjeni navika, načina razmišljanja i mehanizmima nošenja sa stresom. Netko do njih dođe intuitivno, drugima treba vodstvo ili barem početno ukazivanje puta kojim krenuti.

Kako izgleda javljanje u Savjetovalište?

U našem Savjetovalištu volontira tim nastavnika, psihologa i psihijatar. Sve što student/ica ispriča u Savjetovalištu ostaje povjerljivo, a plan je dolazaka dobrovoljan. Potreba za savjetovanjem ili za nekim daljnjim oblikom pomoći određuje se pri prvom razgovoru nakon što se osoba javi na *e-mail* Savjetovališta: savjetovaliste@mefst.hr. Dovoljno je kratko navesti studijski program, godinu, i kratak opis problema – ostalo se raspravlja uživo. Daljnji razgovori u Savjetovalištu onda imaju svrhu ojačati korisne navike koje osoba već ima ili želi razviti, naučiti osobu nekim načinima nošenja sa stresom, osnažiti komunikaciju s bližnjima ili kolegama, kao i razviti svijest o vlastitu ponašanju i razmišljanju o situacijama koje predstavljaju neugodu ili strah.

Želimo potaknuti studente da se jave ako osjete potrebu, makar za kratak razgovor. Naravno, nakon njega se često može dogoditi da im ipak nije potrebno savjetovanje ili stručna pomoć. To ne znači da se osoba nije trebala obratiti, već da je možda i samo malo podrške bilo dovoljno da razbistri misli o svojoj situaciji ili stanju. Kako god, ponekad upravo perspektiva i savjet nepristrane osobe imaju neočekivan učinak, a ponekad to ima i samo naglas ispričati sve misli i brige koje su se nakupile tijekom vremena. Što ste vi stabilniji i mirniji, imat ćete više kapaciteta uspješno raditi i funkcionirati kao zdravstveni radnici – na čemu će vam budući pacijenti jednoga dana biti zahvalni.

Ako imate neke teme vezane za mentalno zdravlje o kojima biste htjeli čuti više u Glasniku, također nam pišite i svoje prijedloge na e-mail adresu savjetovaliste@mefst.hr

Senzacionalno otkriće: Obvezni predmet na europskim sveučilištima u 16. stoljeću bio je – Hrvatski jezik!

Ivan Gudelj,
2. godina Medicine

Katolički je redovnički red *Ordo Praedicatorum* (OP), Red propovjednika, poznat po svojoj višestoljetnoj posvećenosti obrazovanju, znanosti i širenju Božje riječi, odakle i potječe njihovo ime. Osim bitne uloge u povijesti Crkve, dominikanci i danas djeluju diljem svijeta i daju bitan doprinos proučavanju povijesti Katoličke Crkve i europske kulture. Jedan od njih je i prof. dr. sc. Stjepan Krasić, redovnik sa sjedištem u Dubrovniku, poznat kao ugledni crkveni povjesničar, predsjednik Hrvatskog povijesnog instituta u Rimu, glavni urednik časopisa *Angelicum* i savjetnik Kongregacije za proglašenje svetih pri Svetoj Stolici, koji je otkrio u vatikanskim arhivama vrijedne dokumente, koji znatno mijenjaju položaj hrvatskoga jezika u 16. i 17. stoljeću.

Istraživanje profesora Krasića, objavljeno u znanstvenom časopisu Sveučilišta u Splitu ST-OPEN pod nazivom „Croatian as an

international language in the 16th and 17th centuries: evidence from the Vatican Archives“, temelji se na šest izvornih dokumenata iz arhiva vatikanske Kongregacije za širenje vjere. Ti dokumenti, koje ovaj dubrovački redovnik po prvi puta javno objavljuje, nepobitno donose povijesni zaključak – papa je u 16. stoljeću izabrao upravo hrvatski (*lingua croatica*) jezik kao sveslavenski jezik, koji je tijekom 17. stoljeća uvršten u nastavni plan kao obvezni predmet najuglednijih europskih sveučilišta, među kojima su i ona u Oxfordu, Salamaci, Parizu te Bolonji.

Temeljem odluke uglednih jezikoslovaca toga vremena da je hrvatski jezik najprikladniji za komunikaciju među slavenskim narodima u Rimu je 1599. godine osnovana Akademija ilirskoga (hrvatskoga) jezika, a mladom isusovcu s Paga, poznatom Bartolu Kašiću, povjerena je izrada prve gramatike hrvatskoga jezika,

koja je objavljena samo pet godina kasnije. Prema ovom uglednom dominikancu, povjesničaru, profesoru, redovniku i svećeniku, dokumenti koje objavljuje u svom istraživanju dokazuju da je hrvatski jezik tada imao prestižan status „svjetskog jezika“, što ga je u tom vremenu označilo ravnopravnim s latinskim, grčkim i, primjerice, arapskim. Temeljna je važnost Krasićeva otkrića to da su srednjovjekovni lingvisti odabrali hrvatski jezik kao najpogodniji (od svih slavenskih jezika) za misionsku aktivnost Katoličke Crkve među Slavenima. Zaključak je, zapravo, da su standardizacija i međunarodno priznanje našeg nacionalnog jezika i pisma započeli gotovo dva i pol stoljeća prije njegova uvođenja u hrvatsko školstvo i državni Sabor. Cjeloviti je tekst istraživanja dostupan u fizičkom i digitalnom primjerku znanstvenog časopisa Sveučilišta u Splitu, ST-OPEN.

Američke studentice u Splitu: Medicina u sebi sadrži nešto transcendentno!

U srpnju, kada na Medicinskom fakultetu u Splitu sve vrvi od studenata koji polažu svoje posljednje ispite na godini ili brane diplomske radove, zatekli smo i dvije studentice s američkog Penn State sveučilišta. Aya Elagabi i Batool Naqvi, na drugoj godini studija medicine, u Hrvatsku su došle u sklopu Global Health Exchange programa. Razlog je njihova odabira želja da usporede tri zdravstvena sustava – onaj u SAD-u, Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, o čemu namjeravaju objaviti i pregledni rad.

Kako nam kažu, mislile su da će način na koji liječnici prakticiraju medicinu ovdje u Hrvatskoj biti znatno drugačiji od onog u SAD-u, ali iznenadile su se primjetivši da razlike gotovo nema. No razlike su uočile u sustavu obrazovanja budućih liječnika. Naime, u SAD-u je medicinu moguće studirati tek od 22. godine, dok se u Hrvatskoj medicina može početi studirati već s 18 godina. „Mislim da je hrvatski pristup bolji jer se radi o cjelovitosti razvoja liječnika. Bolje je s edukacijama i pripremama početi što ranije”, kazuje nam Aya Elagabi, čiji su

roditelji izbjeglice iz Iraka. Aya je želju da postane liječnicom osjećala već od malih nogu, tim više jer su je naročito privlačile matematika i ostale prirodne znanosti. Posve svjesna koliko je u SAD-u težak put prema liječničkoj profesiji, posebice ako u obitelji nemate nijednog liječnika, Aya je hrabro iskoračila u svijet medicine i uspješno završila prvu godinu na Penn State sveučilištu.

Nešto drugačija je priča Batool Naqvi, čija je obitelj u SAD stigla iz Pakistana. Naime, njezina je majka liječnica, i to prva u obitelji s majčine i očeve strane. Do diplome liječnice prešla je težak put, no sada je više nego zadovoljna svojom profesijom. Upravo majčino zadovoljstvo i radost zbog posla kojim se bavi motivirale su Batool da krene istim putem. Pomagati različitim ljudima i različitim Božjim stvorenjima, kako kaže, njezina je najveća motivacija i strast. Posebno je privlači medicinska etika, pa je stoga, nakon magisterija iz medicinske etike, na svom Sveučilištu osnovala klub medicinske etike koji studentima omogućuje da se susretnu sa stvarnim bolničkim situacijama koje traže etičku prosudbu. „Medicina u sebi sadrži nešto transcendentno – riječ je o tako plemenitoj profesiji kojom se bavi zapravo vrlo mal postotak ljudi i ja sam tako sretna što ću biti dio njih”, zaključila je.

Kirurška sekcija: prvi rez prema budućnosti

 Anja Petrinc,
2. godina Medicine

Kirurška sekcija već drugu godinu zaredom okuplja studente koji žele proširiti svoje znanje i vještine iz područja kirurgije, ali i one koji jednostavno traže prostor za druženje i dobru atmosferu. Sekcija broji 213 članova i podijeljena je u 10 subsekcija, a glavna je voditeljica Nika Perko, dok joj u vođenju pomaže još devet članova.

Iako su predavanja i seminari temelj rada sekcije, njezin koncept ide mnogo dalje od klasičnih edukativnih formata. Glavna je ideja studentima približiti kirurgiju na praktičan i realan način – od subspecijalističkih i općih tema do vrlo konkretnih savjeta poput onoga kako izgraditi kvalitetan CV, prijaviti se za specijalizaciju ili uključiti se u znanstvene radove. Mnogi studenti često ne znaju gdje početi, a sekcija im pruža upravo tu početnu točku.

Posebno se ističe radionica šivanja, koju će ove godine voditi dr. Todorović, dr. Ercegović i dr. Martinović. Upravo ta radionica izazvala je najveći interes među studentima – ne samo među onima koji planiraju karijeru u kirurgiji već i među onima koji žele savladati osnovne praktične vještine. Ovo je prilika studentima da nauče vrijednu vještinu koja se često upotrebljava u doktorskom svijetu, a studenti to rade samo na početku studija, na predmetu Anatomija.

No sekcija nije samo o skalpelima, šavovima i operacijama. Organiziraju se i društvena događanja poput karaoke-večeri, filmskih večeri i kvizova, koji studentima nude priliku za opuštanje i međusobno povezivanje. *Networking* je važan dio svakog budućeg liječnika, a sekcija upravo to potiče – stvaranje prijateljstava i profesionalnih kontakata u opuštenoj atmosferi. U planu su i dugoročni projekti, među kojima se ističe ALTS (Advanced Life Support and Trauma) seminar te ideja o organizaciji kirurškog kongresa.

Kirurška sekcija tako uspješno spaja edukaciju, praksu i zajedništvo – i potvrđuje da medicina nije samo učenje nego i iskustvo koje se dijeli.

213 članova • 10 subsekcija
213 members • 10 subsections

predavanja i seminari
(subspecijalističke i opće teme)
lectures and seminars
(specialized and general topics)

radioice šivanja
suturing workshop

fokus na praktičnoj kirurgiji i realnim savjetima
focus on practical surgery and real-life guidance

sekcija za
KIRURGIJU / SURGICAL
section

kako postati kirurg, kako napisati dobar cv,
kako se uključiti u znanost
how to become a surgeon, how to write a strong
cv, how to get involved in science

društveni event: karaoke, movie nights, kvizovi
social events: karaoke nights, movie nights, quizzes

 SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET
UNIVERSITY OF SPLIT
SCHOOL OF MEDICINE

Surgical Section: The First Cut Towards the Future

 Anja Petrincec, 2th year of Medicine
Proofreading: Daniela Reić Šućur, prof.

For the second consecutive year, the Surgical Section is bringing together students keen to deepen their knowledge and skills in the field of surgery—as well as those simply seeking a place to connect, socialise and enjoy a welcoming atmosphere. The section currently has 213 members divided into ten subsections, led by Head Coordinator Nika Perko, supported by nine additional members in its leadership team.

Although lectures and seminars form the foundation of its work, the concept of the Surgical Section extends far beyond traditional educational formats. Its primary aim is to present surgery to students in a practical and realistic manner—from specialised and general topics to highly concrete guidance, such as how to build a strong CV, apply for a residency or become involved in scientific research. Many students are unsure where to begin, and the section provides precisely that crucial first step.

One of its major highlights is the suturing workshop, led this year by Dr Todorović and Dr Ercegović, and previously conducted by Dr Martinović. The workshop has generated exceptional interest—not only among students aspiring to surgical careers, but also among those who simply wish to acquire essential

hands-on skills. It offers a unique opportunity to learn a valuable technique widely used in clinical practice, particularly as most students only encounter suturing briefly during their Anatomy course.

However, the section is not defined solely by scalpels, sutures and operations. It also organises social events such as karaoke evenings, film nights and quizzes, providing students with opportunities to relax and bond outside the lecture hall. Networking is a vital component of every future doctor's professional development, and the section actively fosters it—encouraging both friendships and professional connections in an informal environment. Long-term plans include major initiatives such as the Advanced Life Support and Trauma (ALTS) Conference, and even the prospect of hosting a surgical congress in the future. The Surgical Section thus successfully integrates education, practical experience and community—demonstrating that medicine is not only about studying, but also about sharing experiences and growing together.

MedLaw 2025: Ljudskost ne smije biti zaboravljena u članku zakona ili dijagnozi

 Tina Buće,
6. godina Medicine

Druga interdisciplinarna konferencija MedLaw okupila je stručnjake i studente u raspravi o mentalnom zdravlju i prisilnoj hospitalizaciji.

Split, 23. – 25. svibnja 2025.

Medicinski fakultet u Splitu krajem svibnja bio je mjesto živih rasprava o najkompleksnijim pitanjima suvremenog društva tijekom druge MedLaw konferencije – jedinstvene studentske inicijative koja povezuje medicinu i pravo.

Bruno Kontri, predsjednik Studentskog zbora Medicinskog fakulteta, u pozdravnom je govoru istaknuo tragične okolnosti koje su potaknule organizaciju ovogodišnjeg skupa. „Idea se počela razvijati nakon ubojstva u zagrebačkoj osnovnoj školi, zbog čega smo odlučili govoriti o važnim, ali teškim temama”, kazao je Kontri. „Briga o mentalnom zdravlju nije više samo medicinska tema. To je pitanje javnog zdravlja, socijalne politike,

radnog prava, obrazovanja i ljudskog dostojanstva.”

Sve više interesa za MedLaw

Konferencija je ove godine privukla gotovo šest puta više aktivnih sudionika s vlastitim sažetcima nego prošle godine. Ovakav rast interesa među studentima odražava njihovu posvećenost stalnom usavršavanju i učenju izvan granica redovne nastave, osobito u onim područjima medicine koja ih osobno inspiriraju i oblikuju njihovo buduće profesionalno usmjerenje.

Profesor Igor Jerković, prorektor za znanost i kvalitetu Sveučilišta u Splitu, istaknuo je institucijsku potporu konferenciji: „Ovo je skup koji povezuje biomedicinu i pravo, što je vrlo cijenjeno u Europskoj

uniji. Za studente iskustvo organizacije akademskih događanja ima neprocjenjivu vrijednost jer im daje prednost pri zapošljavanju.” Budući da su zdravlje i bolji život ciljevi održivog razvitka UN-a, Jerković je dodao kako MedLaw doprinosi brendiranju Sveučilišta u Splitu.

Jerko Šarić, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu, istaknuo je važnost suradnje između studenata medicine i prava. „Ova suradnja predstavlja model kako različite discipline mogu zajedno pristupiti složenim društvenim izazovima”, kazao je Šarić.

Prisilna hospitalizacija kao ključna tema

Ključna tema konferencije predstavlja možda najkompleksniji spoj pravnih i medicinskih pitanja. Ovdje se sukobljavaju temeljne vrijednosti: pravo na autonomiju pojedinca, društvena sigurnost, medicinska procjena, pravna zaštita, ali i važnost

Za glazbeni ugođaj konferencije pobrinuli su se: Vlatko Belas, Monika Jukić i Hana Bakić.

Organizacijski tim: Bruno Kontri, Stela Madunić, Tina Buće, Angela Kalpić, Lucija Kovačić, Irma Nina Orlandić, Dora Komić, Anđela Jurić, Leonarda Gambiroža, Sara Kordas.

Slike: Lovro Hršak

dobre suradnje medicinske i pravne struke uobličene kao partnerski odnos, usmjeren na zajedničko donošenje odluka u korist pojedinca i društva. Organizatori su prepoznali da tema zahtijeva otvorenu raspravu o granicama prava i medicine, izazovima provedbe zakona i potrebama sustava ne zaboravljajući humanost koja ne smije biti izgubljena u zakonu ili dijagnozi. Otvorena rasprava potaknula je sve sudionike na sagledavanje tema iz mnogih različitih perspektiva dočaravajući na taj način samu kompleksnost i šarolikost sadržaja kojim smo se ta tri dana bavili.

MedLaw konferencija predstavlja primjer kako mladi stručnjaci mogu proaktivno pristupiti društvenim izazovima i problemima te interdisciplinarnom suradnjom ponuditi razne mogućnosti rješavanja istih, ali i još poželjnije – prevencije. Angela Kalpić, studentica Medicine i predsjednica studentske sekcije Šećerko, u završnom je obraćanju rekla: „Naša je želja da tijekom ova tri dana ne samo proširite znanje već da ga primijenite, zabavite se, povežete s kolegama i da vam ovaj kongres ostane u lijepom sjećanju”.

U vremenu kada su medicina i pravo sve udaljeniji, MedLaw konferencija dokazuje da njihov spoj nije samo moguć već neophodan za rješavanje društvenih izazova u korist općeg boljitka društva u kojem živimo. Kombinacija stručnosti, humanosti, institucijske podrške i autentične brige za društvo čini ovu inicijativu primjerom koji bi mogao inspirirati slične projekte diljem zemlje.

Breaking the Plaque: sekcije u akciji protiv metaboličkog sindroma

Nives Lesandrić,
4. godina Medicine

Split, 14. lipnja 2025.

Veliki amfiteatar našeg Fakulteta u lipnju je postao epicentrom borbe protiv začepjenih krvnih žila. Simpozij „*Breaking the Plaque*”, koji su organizirale Kardio sekcija MEFST-a u suradnji sa Sekcijom „Šećerko”, Sekcijom za kirurgiju i Sekcijom za radiologiju „Voksel”, okupio je studente i stručnjake kako bi multidisciplinarno pristupili temi metaboličkog sindroma s posebnim naglaskom na aterosklerozu i kardiovaskularne komplikacije.

Simpozij su organizirali studenti – predsjednici aktivnih sekcija: Nives Lesandrić i Zita Vukšić (Kardio sekcija), Angela Kalpić (Sekcija za endokrinologiju), Lana Korina Krnić (Sekcija za kardiokirurgiju) i Ante Topić (Sekcija za radiologiju)

Stručni dio programa obuhvatio je predavanja renomiranih stručnjaka iz KBC-a: dr. sc. Josipa Anđela Borovca, dr. med.; doc. dr. sc. Anelu Novak, dr. med.; dr. sc. Marka Kumrića, dr. med.; izv. prof. dr. sc. Mladena Krnića, dr. med.; Nikolu Crnčevića, dr. med.; Ivana Ordulja, dr. med.; Dalibora Meštaneka, dr. med. i izv. prof. dr. sc. Darka Duplančića, dr. med. Sudionici su zahvaljujući njihovim prezentacijama imali priliku upoznati se s najnovijim dijagnostičkim i terapijskim pristupima te značajem prevencije i rane intervencije u sprječavanju ozbiljnih posljedica metaboličkog sindroma.

Program je završio interaktivnim dijelom – panel-raspravom i radionicama (UZV, ABI, šivanje), nakon kojih su studenti predstavili vlastite *case reportove*.

Simpozij „*Breaking the Plaque*” pokazao je da kada studenti preuzmu inicijativu, znanje i kreativnost ne poznaju granice. Događaji poput ovoga simpozija imaju iznimnu vrijednost ne samo za fakultet već i za same studente – pružaju priliku za praktičnu primjenu teorijskog znanja, razvoj vještina i potiču interes za multidisciplinarni pristup u medicini. Svaki sudionik odlazi bogatiji za nova iskustva, inspiraciju i motivaciju, što ovakve inicijative čini nezamjenjivim dijelom akademskog života i profesionalnog rasta.

Stetoskop ili medalja oko vrata: zašto ne oboje?

Razgovarala: Lucija Skejić,
6. godina Medicine

Dragi čitatelji, zadovoljstvo mi je predstaviti svoju divnu kolegicu Emu Vukadin, studenticu šeste godine Medicine. Sigurna sam da mnogi od vas poznaju Emu – njezin je onaj topli osmijeh koji vidite u prolazu dok romobilom kraj vas prolazi kako bi stigla na predavanje. Možda ste je vidjeli kako na fakultet nosi torbu s opremom za teretanu, teniski reket ili kacigu za bicikl. Već iz ovog opisa možete naslutiti da će tema ovog intervjuja biti sport i vječno (ne)prijateljstvo između medicinara i sporta. Pa krenimo!

Draga Ema, možeš li nam se ukratko predstaviti?

Bok, draga Luce, hvala ti na pozivu i pozdrav čitateljima. Pa evo, kao što si rekla, studentica sam 6. godine Medicine koja dolazi iz Samobora, a ovdje sam se, u najsportskijem gradu na svijetu – Splitu, uz svoje već tada dugogodišnje sportove tenis i atletiku, zaljubila u još mnoštvo drugih.

A što drugo i mogu kada vam je tako lijepo ovdje!

Kako je počela tvoja sportska priča, jesi li se sportom bavila i prije fakulteta?

Moja sportska priča krenula je s 5 godina kada me tata prvi put odveo na tenis. On je višegodišnji državni prvak, pa je cijelu obitelj uvukao u „svoj” sport. Sa šest godina krenula sam u školu kao i na treninge tenisa koje sam redovno pohađala do

kraja osnovne škole. Paralelno sam krajem osnovne škole krenula na atletiku, a u međuvremenu me na jednom školskom natjecanju primijetila buduća trenerica. Daljnjim treninzima u svojoj disciplini 100 m postala sam višestruka državna prvakinja te trčala u hrvatskoj atletskoj reprezentaciji i tako mijenjala „omjer” tenisa i atletike. Međunarodna natjecanja atletike zahtijevala su više vremena i odricanja, stoga sam odlučila prestati s tenisom i posve sam se posvetila atletici, sve do odlaska u Split na studij.

Što te potaknulo da se aktivno uključiš u sportska natjecanja? Na kojim si natjecanjima do sada sudjelovala, možeš li ih ukratko predstaviti?

Nekako mi je to bilo jedino prirodno, kao nastavak onoga što sam već imala doma.

Također, bio je super način za upoznavanje novih studenata sportaša, pogotovo jer sam došla u novi grad.

Krenula sam prvo na UniFit natjecanje u sklopu UniSport prvenstava, a zatim su slijedili i ostali sportovi: badminton, stolni tenis, tenis, padel, *cross*-trčanje i odbojka. Volim se natjecati u svim navedenim individualnim sportovima, dok u ekipnim uskočim ako nam zatreba igrača.

Kako uspijevaš uskladiti studij medicine s redovitim treninzima i natjecanjima?

Jedno nadopunjuje drugo. Kada se zasitim učenja, pauza je dobar trening, a i suprotno; nakon kvalitetnog treninga bude mi drago sjesti za stol i učiti ono što najviše volim. Na sportske aktivnosti i učenje ne gledam kao na obavezu, već na stil života i nešto u čemu uživam.

Smatraš li da ti sport pomaže u učenju ili nošenju sa stresom studiranja?

Svakako. Ne znam kako bi se anatomija položila da nije bilo Marjana. Sjećam se kako bih svakodnevno odlazila tamo trčati kako bih razbistrila glavu, a i da se naučeno gradivo bolje „slegne”. Sportom ovaj studij polažem, rekla bih, najbezbolnije moguće, haha. Sav potencijalan stres usmjerim na dobar trening pa na kraju dana imam plus na oba polja.

Postoji li nešto što si naučila u sportu, a što ti pomaže i u budućem liječničkom pozivu?

Sport me puno toga naučio. Kao najbitniju stavku izdvojila bih kontinuitet i disciplinu – kako treniranja, tako i održavanja zdravlja, prijateljstava i učenja. Velik sam zagovaratelj dnevnih rutina, tj. navika, stoga mislim da je stjecanje zdravih navika vrlo bitno za kvalitetu života. Voljela bih svima, i kolegama i budućim pacijentima, dodatno osvijestiti važnost prevencije stilom života, zbog čega je i jedino ispravno da i sama tako živim. U sportu rezultati ne dolaze preko noći, pa tako ni zdravlje, ako se izdvojimo od akutnih situacija. Briga o sebi, od fizičkog pa do mentalnog zdravlja, nešto je na što bih voljela staviti veći naglasak, kako kolegama tako i pacijentima u svojoj skoroj liječničkoj karijeri.

Kako izgleda atmosfera među studentima sportašima na Unisport natjecanjima?

Ma atmosfera je super; toliko pozitivne, onog zdravog natjecateljskog sportskog duha koji

te tjera da daš sve što možeš, a na kraju natjecanja druženje i zasluženi odmor. Po meni jedan od ljepših načina kako ispuniti dane, pogotovo ove medicinarske studentske jer se lako padne u krug učenja koji se ponavlja dolaskom novog kolegija. Na Unisport natjecanjima uvijek bude dobra ekipa, a još bolja muzika i navijači. Unisport je organizacija koja studentima stvarno maksimalno omogućuje pristup sportu, a i mogućnost sudjelovanja u raznim sportovima. Ako itko ima dvojbe oko odlaska na neki Unisportov trening ili natjecanje, moj je savjet da to iskoristite kada već imate priliku sada tijekom studija.

Imaš li neko posebno natjecanje ili uspjeh koji ti je ostao u sjećanju?

Naravno! Prva natjecanja uvijek su najslađa, ulaziš u nešto nepoznato, stoga je moje posebno natjecanje ono prvo, na krovu studentskog doma Kampus, na UniFit natjecanju na kojem sam osvojila srebro. Takvo me natjecanje impresioniralo zbog same lokacije na kojoj se održavalo, a posebno me se dojmila atmosfera i energija samih navijača. Kao brucosića nisam imala puno očekivanja, s obzirom na to da su u konkurenciji bile starije djevojke, ali to me još više motiviralo. Kako je natjecanje trajalo cijeli dan, finale se bližilo kako je padao mrak, a u zraku se baš osjetilo to uzbuđenje navijača, a i nas samih natjecatelja; svi smo imali isto pitanje: „Tko će pobijediti?” To je nešto što je meni teško riječima opisati, a prisjećajući se sada toga, bude mi se tople i lijepe uspomene.

Sudjelovala si kao medical team na Unisport natjecanjima, možeš li objasniti studentima što je to i kako se prijaviti?

Da, tako je. Zadnje tri godine i trenutačno radim na njihovim natjecanjima kao medicinska pomoć. Najčešće to budu utakmice futsala i košarke, iz razloga što sve ostale sportove igram, ha ha. U svakom slučaju, na terenu sam, igrala sport ili bila dio medicinskog tima. Radi se o pružanju prve pomoći sportašima koji se ozlijede na terenu; od opreme imate samo torbu prve pomoći, što predstavlja odličnu praksu na kojoj vježbate kliničko znanje te sami spoznate kako funkcionirate u stresnim i neočekivanim situacijama. Navedeno je također pod vodstvom Unisporta Split, a svake godine studenti prime obavijest u obliku prijavnice preko WhatsApp grupe godine u kojoj se može prijaviti svatko tko ima interes.

Zašto bi, po tvom mišljenju, studenti medicine trebali više biti uključeni u sport? Što bi poručila kolegama koji misle da „nemaju vremena” za sport?

Smatram da bi trebali biti uključeni u bilo kakvu fizičku aktivnost, ne mora nužno biti sport. Bile to šetnje, pilates ili *streetworkout*-parkovi, bitno je da se osoba kreće i da to proba ukomponirati, ako ne u dnevni, barem u tjedni raspored. Neću pričati o prednostima tjelesne aktivnosti, s kojima vjerujem da smo svi upoznati, već naglasiti potrebu mikropromjena – umjesto automobilskih ključeva odabrati vožnju biciklom.

Uvijek ima vremena za stvari koje su bitne. Pitanje je koje stvari stavljamo kao prioritet, a koje odgađamo s izlikama. Ne treba raditi drastične promjene jer su one često neodržive. Treba probati ne biti isključiv, već raditi zdrave, male zamjene koje ćemo voljeti, a koje će nas dugoročno dovesti do željenog cilja.

Draga Ema, hvala ti na ovom predivnom i prije svega motivirajućem razgovoru, nadam se da će čitatelji uživati čitajući ovaj intervju koliko sam i ja uživala! Idemo sad do Pivkana na kavu?

Draga Luce, hvala tebi! Da, čekajte me tamo, idem po romobil, haha.

NeuroAdria 2025 – studentski korak naprijed u projektu *Migrena i ja*

Lara Topić, 5. godina Medicine
Lucija Skejić, 6. godina Medicine

Split, 17. - 18. listopada 2025.

Ove je godine **NeuroAdria 2025**, studentski neurološki kongres posvećen glavoboljama i migrenama održan u organizaciji **KBC-a Split, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu** i **udruga CroMSIC**, u obliku suradnje studenata i stručnjaka iz područja neurologije. Događaj je održan pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i Splitsko-dalmatinske županije uz potporu ravnatelja Kliničkog bolničkog centra Split.

Stručnjaci i studenti iz cijele Hrvatske

Kongres je okupio brojne studente, mlade liječnike i predavače iz različitih dijelova Hrvatske. Tijekom dva dana održan je niz stručnih predavanja, interaktivnih radionica, poster-prezentacija i panel-rasprava na temu glavobolja i migrena. Na otvorenju su okupljene pozdravili prof. dr. sc. Katarina Vukojević, doc. dr. sc. Krešimir Čaljkusić te doc. dr. sc. Mirela Pavičić Ivelja, koji su istaknuli važnost studentske inicijative i multidisciplinarnu suradnju.

Dio većeg projekta – Migrena i ja

NeuroAdria je proizašla iz već poznatog i vrlo aktivnog projekta „**Migrena i ja**“, koji je prije tri godine pokrenula **prof. dr. sc. Vana Košta, dr. med.**, zajedno sa studentima Medicinskog fakulteta u Splitu. Projekt je nastao na temelju ideje da se javnost bolje upozna s migrenom, bolešću koja se često pogrešno shvaća i banalizira, te da

se studentima pruži prilika za dublje razumijevanje ovog neuroloških poremećaja.

„**Prva i najveća zabluda jest da je migrena samo glavobolja. Nije. Ona je puno više i puno gore – ogroman teret za svakodnevan život**“, istaknula je prof. dr. sc. Košta, neurologinja i pokretačica projekta. Dodala je kako je edukacija o migreni nužna već tijekom studija medicine te da studenti mogu imati ključnu ulogu u promjeni percepcije i pristupa prema pacijentima s migrenom.

Edukacija, praksa i međunarodno priznanje

Na panel-raspravama i radionicama govorilo se o izazovima u edukaciji budućih liječnika, važnosti pravilne dijagnostike te suvremenim terapijama, uključujući i najnovije CGRP blokatore. Sudionici su se složili da su ovakvi kongresi važni jer potiču međusobnu suradnju liječnika, studenata i zdravstvenih institucija.

NeuroAdria 2025 tako je označila **korak naprijed u razvoju projekta „Migrena i ja“** potvrđujući njegovu važnost i održivost. Projekt će uskoro dobiti i međunarodno priznanje — **studentice Lara Topić, Anisia Banović i Luna Skelin, uz mentorstvo prof. dr. sc. Vane Košte, dr. med., predstaviti će poster-prezentaciju o projektu i rezultatima njegova provođenja na Europskom kongresu glavobolja u Lisabonu u prosincu ove godine.**

Zahvaljujući entuzijazmu studenata i podršci stručnjaka, Split je ovim kongresom još jednom pokazao da je središte znanja, suradnje i inovacija u području neurološkog obrazovanja.

BOLNICA ZA MEDVJEDIĆE – IGROM DO HRABRIH MALIŠANA

Anisia Banović, 4. godina Medicine
Lucija Skejić, 6. godina Medicine

Udruga CroMSIC i ove je godine provela projekt „Bolnica za medvjediće”, jedan od naših najtoplijih i najposebnijih projekata, kojemu se redovito vraćamo s jednakom radošću kao i djeca koju posjećujemo.

Ovim edukativnim i interaktivnim programom nastojimo najmlađima približiti svijet medicine na način koji im je blizak, igrom, kreativnošću i druženjem s njihovim omiljenim plišanim prijateljima. Cilj je našeg projekta **smanjiti strah djece od liječnika i medicinskih postupaka te im omogućiti da prvi kontakt s „bijelom kutom” bude pozitivan, nježan i zabavan.**

Kada uđemo u vrtić ili igraonicu, odjeveni u bijele kute i opremljeni pravim medicinskim instrumentima, prostor se pretvara u malu ordinaciju prepunu smijeha, znatiželjnih pogleda i ponosnih vlasnika plišanih pacijenata. Zajedno pregledavamo medvjediće, jednoroge, zečiče i sve druge plišane prijatelje koje djeca donesu. Slušamo im srce stetoskopom, mjerimo temperaturu, pregledavamo vid i uši, provjeravamo reflekse, previjamo ozlijeđene šapice, a ponekad i cijepimo među koji hrabro sjedi na stolu. Sve to kako bismo djeci na jednostavan i pristupačan način objasnili što se događa tijekom pravog liječničkog pregleda. Često nas iznenade svojom znatiželjom i brigom za svoje plišance, a njihova pitanja i reakcije podsjećaju nas zašto ovaj projekt ima toliku vrijednost.

Tijekom ove godine posjetili smo brojne **vrtiće grada Splita**, a posebno nam je značilo gostovanje u ustanovama koje rade s djecom različitih potreba i razvojnih mogućnosti. Sudjelovali smo u programu **Udruga Zagrljaj**, gdje smo se družili s djecom s posebnim potrebama. Posjetili smo i **dječju igraonicu LuNiTo u Dicmu**, čime smo proširili djelovanje projekta i van samoga grada Splita. Osim toga, u sklopu „Bolnice za medvjediće” gostovali smo i u **Poliklinici za djecu „Maleni”**, gdje su djeca imala priliku upoznati prostor prave liječničke ordinacije uz igru. Svaki posjet donio nam je novo iskustvo, ali i potvrdu koliko je djeci važno pružiti siguran prostor za upoznavanje

medicine bez straha. Ovaj projekt važan je ne samo za djecu nego i za nas studente medicine. Radom s djecom razvijamo vještine koje će nam trebati u budućoj praksi. Učimo kako se spustiti na dječju razinu, prepoznati njihove strahove, slušati ih i potaknuti na suradnju. Mnogi od nas jednog će dana raditi s djecom, pa nam je „Bolnica za medvjediće” idealna prilika da već sada vježbamo komunikaciju i pristup koji je prilagođen najmlađima.

Vjerujemo da **prvi doživljaj susreta s liječnikom može obilježiti odnos prema zdravlju i medicini na mnogo godina.** Upravo je zato iznimno važno da djeca s pomoću „Bolnice za medvjediće” osjete kako pregled može biti zanimljiv, zabavan i potpuno bezbolan. Kada dijete shvati da liječnik nije netko koga se treba bojati, nego osoba koja pomaže, tada stvaramo temelje za buduće hrabre pacijente koji dolaze na pregled bez suza i straha.

11th International Conference on Prehypertension, Hypertension, Metabolic Disorders & Cardiovascular Disease

Julia Kancler, 6th year of Medicine
Anders Ødeverp, 6th year of Medicine
Lucija Skejić, 6th year of Medicine

In the past month, several of our students—Anders Ødeverp, Julija Kancler, Marijan Nikolić, and Ante Topić—proudly participated in the 11th International Conference on Pre-Hypertension, Hypertension, Metabolic Disorders and Cardiovascular Disease held in Split, Croatia, under the guidance and mentorship of prof. prim. dr. sc. Josipa Radić, dr. med.

Our students contributed as poster and oral presenters, sharing research projects they had been working on throughout the year. Their participation reflected not only scientific engagement but also the growing commitment of young medical professionals to understanding and addressing cardiometabolic diseases.

During the congress, they also participated in the public health action “Hunting Silent Killers,” where they helped measure blood pressure, blood glucose, and cholesterol for members of the community—an effort important for raising awareness among the general population.

During the congress, one of our students, Julija Kancler, commented on

the importance of educating younger generations about hypertension, pre-hypertension, and other so-called “silent killers.” She mentioned that as future doctors, the more we understand these conditions early on, the better prepared we are to teach and guide our patients, focusing on prevention instead of waiting until complications develop.

The event also highlighted one of today’s most pressing public health issues: the rapidly rising prevalence of obesity. With new pharmacological therapies and weight-management drugs continuously emerging, it was especially interesting for students to learn about the latest developments and clinical insights directly from experts.

Julija also shared that what she enjoyed most were the interactive discussions: “Through real case examples and open conversations, we were reminded how

crucial patient communication is. Every patient is different, and the way we approach topics like lifestyle changes or weight can make a huge difference. Being empathetic, choosing our words carefully, and understanding the person behind the diagnosis are skills that were strongly emphasised during the sessions.”

The congress brought together specialists and researchers from across Europe, with inspiring contributions from the fields of family medicine, endocrinology, nephrology, internal medicine,

and public health. This multidisciplinary setting allowed our students to engage with colleagues, build connections, and expand their academic and professional perspectives.

What Anders Ødegård found particularly interesting was the discussion about nocturnal blood pressure guidelines: “Since this was an international congress, there were pioneers and people from all over Europe discussing the newest paradigms. Nocturnal blood pressure has always been defined in broad terms, but this congress stressed the

importance of defining it according to the sleep-wake cycle for its implications. This new definition will be important for future edits of the therapeutic guidelines. Since nocturnal blood pressure to date carries the highest risk for CVD and end-organ damage in patients with arterial hypertension, it is a hot topic nowadays.”

His abstract on the association between blood pressure measurements and advanced glycation end products (AGEs) revealed an association between nocturnal systolic blood pressure elevation and AGE levels in hypertensive patients. This increased his motivation for conducting more research in the future and brought forward many new ideas, one of them being the effects of AGE-lowering therapies on nocturnal blood pressure levels.

Overall, this experience was enriching, motivational, and truly valuable for all participants, strengthening both their medical knowledge and their understanding of the human side of healthcare.

Studentske razmjene CroMSIC 2025.: Mjesec dana mijenja perspektivu

Luna Skelin, 5. godina Medicine
Lucija Skejić, 6. godina Medicine

Kao i svake godine, udruga CroMSIC i ove je akademske godine organizirala internacionalne studentske razmjene, jedan od naših najvažnijih projekata na kojem studenti medicine dobivaju priliku učiti, putovati, upoznavati svijet i graditi prijateljstva koja traju godinama. Razmjene su i ove godine privukle velik interes, a iskustva naših studenata i njihovih međunarodnih kolega ponovno su dokazala koliko ovaj program obogaćuje, motivira i širi vidike.

Strani studenti u Splitu: mjesec dana medicine, mora i mediteranskog šarma

Tijekom lipnja i rujna ugostili smo **15 studenata iz Jordana, Češke, Njemačke, Perua, Švicarske, Srbije, Italije i Tunisa**. Svatko od njih proveo je mjesec dana na odjelu KBC-a Split ili na katedri MEFST-a, gdje su sudjelovali u stručnim praksama i edukacijama.

Osim rada u bolnici, trudili smo se pokazati im sve ono što Split i Dalmacija nude. Vodili smo ih na **Brač**, u **Blue Lagoon**, na **Klis**, a organizirali smo i **međunarodnu večer** na kojoj je svatko predstavio svoju zemlju hranom, pićima, glazbom ili tradicionalnim običajima. Upoznali smo različite kulture, otkrili nove okuse i plesove i stvorili uspomene koje ćemo dugo nositi sa sobom.

Mnogi od njih rekli su nam da im je razmjena u Splitu bila jedno od najljepših iskustava, da su doživjeli pravi mediteranski život i da bi se vratili bez razmišljanja.

Naši studenti po svijetu: učenje koje nadilazi učionicu

Ove je godine 20 naših studenata provelo mjesec dana na raznim odjelima i medicinskim fakultetima diljem svijeta. Putovali su

od Španjolske i Portugala preko Italije, Srbije, Njemačke i Francuske pa sve do Maroka, Tajlanda i dalekih egzotičnih destinacija. Radili su u različitim zdravstvenim sustavima na različitim odjelima kao što su radiologija u Seville, kardiologija na Tajlandu i kardiološka intenzivna njega u Francuskoj pa sve do plastične kirurgije u Maroku. Vidjeli su bolesti koje su kod nas rjeđe, upoznali opremu koju nemamo, usvajali nove tehnike i pristupe radu, komunicirali s pacijentima na drugim jezicima i navikavali se na zdravstvene sustave koji funkcioniraju potpuno drugačije od našeg.

No osim medicinskog dijela, najviše su ih se dojmili ljudi, prijateljstva i iskustva izvan bolnice. Od **surfanja i krstarenja rijekama preko nacionalnih večera, jahanja deva, vožnje quadovima i istraživanja gradova do volontiranja u utočištima za životinje**, dojmovi su prepuni avantura. Jedna od studentica ispričala je kako je na Tajlandu hranila i kupala slonove u rijeci, a druga je rekla da je razmjena „jedno od najljepših iskustava koje će pamтити cijeli život”.

Uz rad u bolnici živjeli su istinski studentski život u novim gradovima. Upoznali su **kolege iz cijelog svijeta, kuhali nacionalna jela u studentskim kuhinjama, gubili se u novim ulicama, družili se na večerama i izletima, učili nove jezike, nove geste i nove navike**. Mnogi naglašavaju da im je upravo taj

dio, druženja, zajednički izlasci, putovanja vikendima, spontani razgovori do kasno u noć, bio najljepši dio razmjene. Svaka zemlja, svaki grad i svaki domaćin ostavili su poseban trag.

Razmjena, kažu naši studenti, nije samo praksa, to je mjesec u kojem naučiš kako se snaći u novoj kulturi, kako komunicirati s pacijentima na jeziku koji možda ni ne govoriš savršeno, kako izgleda bolnički sustav koji funkcionira potpuno drugačije od našeg. To je mjesec u kojem se osamostališ, postaneš hrabriji i shvatiš da medicina izgleda drukčije u svakom kutku svijeta, ali da je bit ipak ista.

Baš zato što razmjene spajaju najbolje od dvaju svjetova, stručnu praksu i osobni rast, naši se studenti s razmjene uvijek vraćaju oduševljeni, a mnogi pozele otići ponovno.

Novi krug razmjena već je počeo

Ovaj mjesec održan je **prvi krug natječaja za razmjene za 2026. godinu**, a interes je bio velik pa se tako naši studenti već polako spremaju na put do Španjolske, Portugala i Italije preko Turske i Finske sve do Tajlanda, Brazila i Maroka. Istovremeno započinjemo i pripreme za doček novih studenata koji nam dolaze iz cijelog svijeta, zajedno s novim prijateljstvima i iskustvima koja svaka razmjena donosi.

NEVER TOO EARLY TO START MAKING A DIFFERENCE: SUMMER CLINICAL WORK IN NORWAY

Interviewed by: Lucija Skejić,
6th year of Medicine

A career in medicine requires not only extensive theoretical knowledge but also practical experience gained through real clinical exposure. Early involvement in hospital work helps students understand the true nature of the medical profession and the importance of teamwork, empathy, and patient care.

In the following interview, Martin Bull Salomonsen, a fourth-year medical student, shares his experience working in a hospital during the summer and how it has contributed to his development as a future doctor.

Could you start by introducing yourself and telling us where you worked during the summer?

I'm Martin, 24 years old, from a beautiful coastal city in Norway called Sandefjord, located approximately one hour from Oslo, the capital of Norway.

During this summer break, I got the chance to work in a small hospital in Sandefjord, in a unit dealing with rehabilitation, palliative care, post-surgery care, and more acute cases requiring hospitalisation. In other words, the days had a lot of variety, which I liked a lot.

How did you get the opportunity to work at that hospital?

I got a recommendation from a friend, and hearing about the variety of tasks every day made me apply.

What motivated you to spend your summer working in a clinical environment instead of taking a traditional break?

I always liked working a bit during the

summer breaks because I think it's important to get a clinical picture early in the studies. I believe that establishing a good understanding of what patients go through is a vital part of treating them—meaning not only looking from a medical perspective but also seeing the person behind the medical history. I'm glad I had time for that during my working days at this hospital.

What was your role or typical day like at the hospital?

This summer I worked more with nursing, meaning I helped patients with daily care, cleaning wounds, monitoring vitals, and administering medications in dialogue with other doctors and nurses. Each day we also had interdisciplinary meetings where we discussed each patient in detail. This was very helpful and educational.

Most patients had multiple diseases, often both cardiac and renal, so it was a good challenge for me to help treat them.

What was the most memorable or valuable moment from your experience?

I had several challenging cases, and many of them were emotionally touching, but most importantly, I made a lot of good connections with the patients and my colleagues. I once received a small gift and a letter from an older patient, which was a heartwarming experience. It reminded me of the importance of caring for the elderly especially, and how much they actually appreciate the help they receive.

How did this experience contribute to your medical knowledge and practical skills?

The medical knowledge I have developed at

the University of Split has given me a strong foundation, and it felt very rewarding to be able to use that knowledge in discussing different treatment options.

I'm also convinced that through this working experience, I've learned how to see patients as a whole. Regarding practical skills, I've learned how to perform different procedures, including inserting a peripheral venous catheter, drawing blood, and catheterisation—tasks that are useful to know.

Did it help you decide which medical field you might want to specialise in?

I'm sure that I want a working life with a bit of variety, and in that regard, this experience has solidified that thought. Previously, I was also a medic in the Norwegian Army and worked at an infirmary station there, which was also of great interest. I think I will have to try out several different working experiences before I decide.

Would you recommend this kind of experience to other medical students?

Yes, I would highly recommend it!

ISA PARTICIPATES IN THE RACE FOR THE CURE 2025 IN SPLIT

Monika Krajina, 5th year of Medicine and President of ISA
Lucija Skejić, 6th year of Medicine

On Sunday, 5th October 2025, the annual Race for the Cure took place at the Riva in Split, with more than 5,000 participants, including 34 members from our ISA team!

The Race for the Cure is a charity event held all across Europe under the theme Think Pink, supporting women's health, fighting breast cancer, and raising awareness.

After the ISA team had participated for a few years in a row, we thought, why not ask our colleagues to join us? And they did! Already a few days before the race, we were able to pick up our white

shirts for supporters, and once these were distributed among all participants, we were ready to start our Sunday in the best possible way: coffee at the Riva and this year's Race for the Cure along Trumbićeva obala. Some of us decided to walk for 2 km and others took a 5 km run, but we all made it back to the finish line just in time before the rain could catch us.

With our total of 34 participants, we managed to raise €510, and we are proud to say that we were among the 30 biggest teams that participated—and (we're pretty sure) the one team with the most international participants. HVALA to everyone!

We hope to have you join us at next year's race—with an even bigger number of motivated participants supporting the fight against breast cancer and representing our ISA team!

Finding Passion Beyond the Textbooks: The Story Behind Dermatology USSM

Rialda Zvrko, 6th year of Medicine
Lucija Skejić, 6th year of Medicine

In medical school, it's easy to get caught up in the endless cycle of lectures, exams, and clinical rotations. The structure gives us knowledge, but it doesn't always give us direction. That's where Dermatology USSM comes in—a student-led organisation at the University of Split School of Medicine dedicated to bringing curiosity, creativity, and collaboration back into medical learning.

What began as a small initiative has grown into a vibrant community of students united by a shared interest in the

art and science of skin health. Today, Dermatology USSM represents more than a club. It's a movement that connects clinical knowledge with innovation, empathy, and real-world engagement.

Our mission extends beyond lectures and textbooks. We've built partnerships that bridge academia and industry, creating learning experiences that show how dermatology intersects with aesthetics, psychology, and entrepreneurship. In November 2025, we collaborated with Cantabria Labs and

Humed Pharma on an educational event exploring androgenic alopecia, uniting students and pharmacy experts to discuss emerging treatment options and the future of hair restoration medicine.

Earlier this year, we partnered with NIVEA and Gospodin Savršeni (Mr. Perfect) star Šime Elez in a campaign that blended dermatology with public engagement and media awareness. This collaboration offered a creative perspective on how skin-care education can reach a broader audience and emphasised the importance of communication in preventive dermatology. Beyond our academic and industry efforts, Dermatology USSM remains committed to compassion and community. Our charity initiative for Udruga Empatija highlighted how empathy is just as essential in medicine as expertise. Through awareness campaigns and fundraising activities, we've learned the value of giving back, and in the coming months, we plan to expand our charitable collaborations even further, continuing to align dermatology with social good.

None of this would be possible without the incredible mentors who inspire us daily. We want to express our deepest gratitude to Dr Dubravka Vuković, who has taken on the role of Head of the Dermatology Department at Križine. As students, we are immensely proud to see such strong leadership and are already witnessing the positive changes she has brought to the department. Her vision and dedication give us hope for an even stronger future for dermatology in Split.

We are equally grateful to Dr. Ana Sanader Vučemilović, whose expertise in areas such as psoriasis and her continuous dedication to education have been instrumental to our organisation's growth. Her guidance has not only expanded our academic horizons but also provided us with a network of charities to

collaborate with—a vital step in shaping Dermatology USSM into a socially conscious and student-driven force within the medical community. Her energy and engagement with students embody exactly what KBC Split needs more of: leadership rooted in passion and accessibility.

As we look ahead, our goals remain simple yet meaningful: to refine what has been built and ensure it lasts for years to come. By merging medical knowledge with creativity, connection, and compassion, we hope to continue inspiring future generations of students to explore dermatology not only as a discipline but as a calling.

Finally, I (Rialda Zvrko), Hannah Vasquez, and Maya Krtalić are working hard to bring everyone a creative approach to medicine. If there's any advice I can offer, it's this: I wasn't the top student in my classes, and I struggled a lot in my early years to make the right friends and to get by in my classes. Over time, I found what I loved, and it changed my approach to everything. If you're feeling lost in medical school, look at what we've built at Dermatology USSM and know that things will get better for you. All of this takes time. Your medical school journey will challenge you in ways you never expected. It will test your resilience, your confidence, and sometimes even your sense of self. But I promise you this: if you stay true to who you are, even when it feels like you don't quite fit in, you will find your place in medicine. You'll discover what drives you, what fulfils you, and what kind of doctor you're meant to become.

Don't let the challenges of becoming a doctor narrow your vision. Think beyond the boundaries of the classroom, trust your instincts, and never stop dreaming big—because when you love something deeply and work hard for it, the universe has a way of making things fall into place.

Med&X

Accelerator projekt

Katarina Kordić, 6. godina Medicine
Lucija Skejić, 6. godina Medicine

Welcome to my Ted talk! Studeni je. U Clevelandu već ima snijega, u Splitu se kava pije na 20 °C.

Kažu da je američki san u današnje vrijeme nedostižan! Prema Oxfordu, američki je san vjerovanje da svatko u SAD-u ima jednaku priliku postići uspjeh te ekonomsko i emocionalno blagostanje napornim radom, odlučnošću i inicijativom. Dobro došli u državu individualizma! Koliko tražite i koliko dajete, toliko će vam biti dano. Ali sigurno je, oni imaju od čega dati!

Na taj način funkcionira i Med&X Accelerator. Kad su izišli rezultati čula sam komentar da opet nije izabran nitko iz Splita. Ali ja sam iz Splita? Nisam ni s nagradama ni s najboljim prosjekom. Za razliku od većine hrvatskih udruga i natječaja, ovaj se izdvaja po tome što gleda individualnost. Sigurno je da ni njihov natječaj nije savršen, ali bar se iz godine u godinu trude da bude bolji. Nisam ni odlikaš ni osoba koja se jedva provukla. Ako me pitate za prosjek, poprilično je prosječan. Da me se pitalo samo za prosjek, sigurno ne bih bila tu gdje jesam. Sam natječaj ima nekoliko faza. U prvoj se fazi raspravlja o onome objektivnom. Koliki prosjek imaš? Imaš li nagrade? Imaš li publikacije? Kako izgleda tvoj životopis? Ima li netko tko može garantirati za tebe, da su tvoj rad i razmišljanje na razini institucija u koje dolaziš? To je ono što ih u samoj osnovi razlikuje od ostatka! U svemu se trude promatrati te kao osobu. Nismo svi jednakih prilika. Nemamo svi priliku misliti samo o fakultetu. Neki rade jer moraju da bi se uzdržavali, dok neki u obitelji imaju situacije koje nitko od nas ne može ni zamisliti. Neki, s druge strane, čini se, imaju sve servirano na pladnju. U ovom natječaju nije bilo važno je li tvoje pismo preporuke napisao dekan,

medicinski tehničar ili netko tko nema veze sa strukom, dokle god to pismo pokazuje tvoje kvalitete koje su puno veće od 3,8; 4,1 ili 5,0 prosjeka! U idućem ciklusu odrađuju se intervjui. Neki su na hrvatskom, neki su na engleskom. Većina ljudi upotrebljava ih kao priliku za impresioniranje. Ja sam odabrala drukčiji pristup. Dobila sam priliku razgovarati s prof. Martinom Pusicem i dr. Natkom Beckom. Tu sam priliku iskoristila kako bih uistinu razgovarala s njima. Da bih dobila njihov osvrt ne samo na svoj životopis nego i na razmišljanje o struci i karijeri. Na kraju krajeva, iskustvi su u svijetu medicine od mene. Možda je upravo ovaj potez kumovao odabiru baš mene pored svih prijavljenih... Nakon svega dođu rezultati i prije nego što se okreneš nalaziš se u jednoj od najboljih klinika u svijetu.

Sve što dalje pišem podložno je promjeni. Moja razmjena još uvijek traje, dapače tek je završio drugi tjedan. Prvi dan započne orijentacijom koja je vrlo kratka. Daju vam upute što da NE radite i kako da dođete do odjela. Već idući trenutak nalazite se u *cath labu* u kojem na prvi pogled bude malo gušći zrak. Ovdje je vaša uloga jasna kao dan i uređena svim pravilnicima. Tu ste da gledate i da učite, a prilika za učenje bit će onoliko koliko ih tražite. Svaki njihov specijalizant ide za svojim poslom, kojeg, vjerujte mi, ima preko glave! Kroz njihove *labove* na godišnjoj razini prođe toliko *observera* da pola osoblja ni ne pokušava naučiti imena. Na vama je da se predstavite i da donesete nešto u tu prostoriju, pa makar to ne bilo znanje i neko veliko pametovanje, nego samo ugodna riječ i dobro raspoloženje. Time sami sebi stvorite priliku da upoznate nekoga tko će vas naučiti. Nakon što sam već na kraju prvog tjedna shvatila da je intervencijska kardiologija, koliko god bila fascinantna, ipak

malo previše napredna za moju trenutačnu razinu znanja, počela sam tražiti druge prilike. Tako sam stigla do elektrofiziologije i zatajenja srca. Dobro ste čuli, elektrofiziologija je „puno jednostavnija” od intervencijske kardiologije. Šalu na stranu! Elektrofiziologija je jedna od najimpresivnijih grana medicine koje sam do sada vidjela. Uz novog mentora i potpuno novu granu medicine vjerojatno je da vam ponešto i dalje neće biti potpuno jasno. Osjećat ćete se glupo jer, realno, jeste. Ne možete od sebe očekivati da znate subspecijalizaciju koju njihovi specijalizanti započinju nakon što već odrade 3 godine specijalizacije iz interne medicine i onda još 3 godine specijalizacije iz opće kardiologije. Tko misli da je zna, samo ne zna koliko ne zna! Sutra se vratite i slušate kako poučavaju svoje specijalizante i kad čujete da ni oni ne znaju ono što ih se pita, bude vam malo lakše.

Ovim komentarom, vjerujte mi, bila sam oštrija prema sebi nego oni prema svojim specijalizantima! Njihovi su specijalizanti tu da uče, a njihove starije službe tu su da ih pouče. Tako se i ponašaju! U dva tjedna vidjela sam više specijalizanta koji su radili sve intervencije i procedure od početka do kraja (naravno pod nadzorom i asistencijom njihovih starijih službi) nego ikad prije. Njihovi studenti medicine imaju uloge u timu, a kamoli specijalizanti. Nisu tu samo da gledaju. Možemo raspravljati trebaju li studenti biti u bolnici poslije 16 sati ili trebaju li imati smjene vikendima, ali ne mislim da itko može osporiti da je student koji je imao jasnu ulogu u timu naučio više od onoga koji je samo gledao ili se očekivalo od njega da sam pita. Čak ni njihovi specijalizanti koji su već kardiolozi često ne znaju dovoljno da bi postavili dovoljno duboka i pametna pitanja. Svaki dan u podne imaju predavanje kojem mogu prisustvovati. Na tim predavanjima poučavaju

ih iskusi liječnici. Ta predavanja ne koriste samo specijalizantima nego okupljaju i ostatak liječnika koji raspravljaju o korisnosti i primjeni tema o kojima se priča. Starije službe dobiju priliku za promjenu perspektive, a specijalizanti priliku da nauče jer glupih pitanja nema.

Drugi dio tjedna provela sam na Odsjeku za zatajenje i transplantaciju srca. Kako opisati radni dan u kojem si odgovoran za 50 pacijenata? Neki čekaju transplantaciju srca, neki imaju komplikacije s LVAD-om, neki u svojim bolničkim sobama čekaju da osiguranje odobri lijek bez kojeg već nakon dva sata ne mogu disati. Toliku raznolikost soba i priča nisam mogla zamisliti. Vizitama koje su završile u 17:00 završila su i moja prva dva tjedna u jednoj od najboljih klinika za liječenje bolesti srca i krvnih žila.

Program bih preporučila svakome! Ako ne dobijete, opet možete ostvariti kontakt intervjuom. Ako ne ostvarite kontakt, imali ste priliku naučiti od impresivnih ljudi. Ako dobijete, vrijedno je svakog potrošenog eura. Kao student MEFST-a imate priliku dobiti Erasmus subvenciju za ovakvu razmjenu i Accelerator daje svoju subvenciju. Na kraju puno toga ni ne morate platiti iz svoga džepa. Klišej je reći, ali nitko nikad nije napredovao dok mu je bilo ugodno. Kao medicinari, volimo da nam je sve servirano, da se sva očekivanja znaju. Volimo ispite, volimo rokove, volimo znati koju literaturu trebamo pročitati i što će nas pitati. Ne volimo kad je samo na nama da se borimo za osobni razvoj. To je ono što ovdje očekuju. Daju onoliko koliko tražiš. Ako niste sigurni, uvijek možete probati Plexus konferenciju koja vam može poslužiti kao odskočna daska da se gurnete u taj svijet! Med&X nastoji pružiti jednaku priliku svim studentima koji se žele okušati u nečem novom!

Četvrti kongres studenata dentalne medicine: Tradicija se nastavlja!

Stipe Beljan,
5. godina Dentalne medicine

28. – 30. studenog 2025. godine

Na Medicinskom fakultetu u Splitu održan je Četvrti kongres studenata dentalne medicine u Splitu u organizaciji Udruge studenata dentalne medicine Split – PreventiST. Kongres je okupio osamdesetak studenata sa studija dentalne medicine iz Zagreba, Rijeke, Osijeka, Sarajeva, Mostara, Travnika, Beograda i Pančeva.

Program kongresa otvoren je izvedbom pjevačkog zbora Splitski liječnici pjevači, čime je događaj započeo na svečan i inspirativan način.

Osim domaćih predavača, sudionici su predavanja održali i gostujući predavači: izv. prof. dr. sc. Davor Kuiš sa Sveučilišta u Rijeci, predsjednik Hrvatskog parodontološkog društva,

te cijenjeni stručnjaci, dr. sc. Renata Vidaković i Jerko Rebić, dr. med. dent. Predavanja su studentima približila svakodnevicu rada u struci, inovacije u dentalnoj medicini te praktične izazove s kojima se susreću doktori dentalne medicine u svom radu.

Osim predavanja, sudionici su stekli praktična znanja na 18 *hands-on* radionica koje su se održale tijekom kongresa. Društveni program uključivao je *pub*-kviz koji je potaknuo timski i natjecateljski duh među studentima, a subotnja gala večer pružila je priliku za druženje i sklapanje novih prijateljstava.

„Iznimno smo ponosni što je ovaj kongres nastavio tradiciju okupljanja studenata dentalne medicine iz regije i omogućio razmjenu znanja, iskustava i ideja. Zahvaljujemo svima koji su doprinijeli ovom projektu i veselimo se nastavku ove inicijative i iduće godine.“

Doktorice i doktori medicine 25/26

24. listopada 2025.

Alilović Ivan
 Alujević Grgas Marjeta
 Babić Vlade
 Barbača Marijana
 Barić Antonela
 Barić Katarina
 Bebić Ivana
 Bezić Lucija
 Bilandžić Monika
 Bočina Ružica
 Borović Sara
 Borovina Ema
 Bunardžija Martin
 Clémenceau Alexander
 Čikara Katarina
 Damjanović Marta
 Delić Lara
 Drobac Lana
 Duvančić Lucija
 Dužević Karlo

Erceg Katarina
 Ercegović Neven
 Golub Tina
 Gracin Luciana
 Grubišić Luka
 Hodžić Ema
 Hrgović Marko
 Jerković Mia
 Jurić Gabriela
 Karmelić Đapić Diana
 Koludrović Paola
 Kontri Bruno
 Kordić Katarina
 Kosor Karla
 Krajina Iris
 Kurtović Morena
 Ljubić Nikola
 Madunić Stela
 Maras Ivan Eugen
 Marinov Lea

Matić Nika
 Medić Božena
 Mikulić Martina
 Novak Antonio
 Omrčen Ivan
 Pehar Andrea
 Penić Antonela
 Perković Mirta
 Petričević Ivana
 Prcela Petar
 Prološić Ivan
 Puljić Ema
 Purtić Marina
 Putnik Julia
 Radan Ivan
 Radešić Mihaela
 Radun Antea
 Raić Sara
 Rezić Klara
 Roje Zlopaša Tea

Savičević Nora Josipa
 Stazić Dora
 Šamal Tamara
 Šantić Roko
 Šarić Anđela
 Šaškor Antonia
 Škorić Zrinka
 Škrapić Luka
 Trogrlić Marijana
 Valenta Marta
 Vilić Ivana
 Višić Antonia
 Volarević Tina
 Vrakela Lovro
 Vratonjić Daniela
 Vuco Nina
 Vujević Bruna
 Živaljić Karla
 Živković Frane
 Župa Luka

Doktorice i doktori medicine / Medical Studies in English 25/26

12. rujan 2025.

Marie Böhmer
Amanda Bok
Simeon Joachim Botsios
Franziska Eckert
Anna-Elisabeth Franzke
Mathis Frings
Eirik Wessel Gandrud
Timm Fabio Georgi
Lukas Gilles
Vanessa Gjuka
Bastian Gropp
Leon Maxim Heinrich
Linda Heinrich
Carlotta Maria Henniger von
Waltersbrun
Maximilian Bernhard Erich Carl

Köster
Juliane Marie Krappmann
Rebekka Katharina Küfer
Alexander Lang
Helena Letica
Kamila Lewandowska
Beatrice Lukas
Letizia Martin
Vivian Eneas Micek
Jill Josephine Niederberger
Paul Stephan Noe
Michele Orkisz
Anna Cecilie Omland Ottosen
Lucas Pagenkemper
Gwen Patock
Charlotte Leonie Poppendorfer

Adrienne Probst
Carla Radhauer
Alexander Reese
Sofia Schily-Borger
Sophia Schmittziel
Claudia Theresa Schüller
Gina-Victoria Sendel
Katrine Sinnes
Sara Julie Annette Šabašov
Lucija Tabain
Martin Trautmann
Jelena Viljac
Paul Von Ditzfurth-Siefken
Virginia Von Ditzfurth-Siefken
Franz Justinus Wunderlich

Svučilišne magistre i sveučilišni magistri farmacije 25/26

21. studenoga 2025.

Andić Ana
Badrov Barbara
Bakić Luka
Čipčić Barbara
Despot Dario
Dragun Lidija
Đermanović Danimir

Gilić Kuko Petar
Glavina Magdalena
Hnatjuk Dora
Ivanac Marta
Jadrijević Ivona
Klasan Anamarija
Lovrić Ana

Matijašević Mia
Palac Lucija
Pupić Marijan Leo
Rajčić Marija
Ruščić Petra
Slugan Iva
Soldić Daniela

Šabić Antonio
Šegvić Roko
Šimunović Antea
Tomić Mate
Tonković Antonia
Uvodić Stela
Vodanović Ana

Vrdoljak Domina
Vučković Josip
Vulić Ivana
Zrno Karla
Živković Sara

Doktorice i doktori dentalne medicine 25/26

07. studenoga 2025.

Karla Bačić
Valentina Begić
Antonia Bezina
Duje Bilobrk
Darija Bubalo
Marija Buotić
Ana Čalić
Marinela Domić
Dorian Dubravec
Lucija Dukić
Helena Erić
Petra Franov
Robert Gadža
Marija Galešić
Anđela Gravić
Neda Grljušić

Lucija Juričin
Laura Jurina
Marina Kalauz
Luka Koludrović
Ivana Krstulović
Ivan Lučin
Marija Matijević
Martin Mišković
Ivana Mojtić
Anamarija Morić
Marijan Nikolić
Nikola Plejić
Katarina Puljiz
Ana Rebrina
Ana-Marija Tucak

Obranjeni doktorski radovi (svibanj 2025. - studeni 2025.)

RB	IME I PREZIME	NASLOV DOKTORSKOG RADA	MENTOR/KOMENTORI	DATUM OBRANE	STUDIJ
1	URLICH W. KASNER	CLASSIFICATION OF PATIENTS WITH SUICIDAL IDEATION AND SUICIDE ATTEMPTS IN A RURAL REGION IN GERMANY BY LATENT CLUSTER ANALYSIS: WHAT MAKES THE DIFFERENCE?	IZV.PROF.DR.SC. VESNA ANTIČEVIĆ	14.05.2025	EBM
2	TEA VUKIČEVIĆ	POTROŠNJA PSIHIJATRIJSKIH LIJEKOVA I SKRB ZA PSIHIJATRIJSKE PACIJENTE PRIJE I TIJEKOM PANDEMIJE COVID-19	DR. SC. SVJETLANA DOŠENOVIĆ	26.05.2025	TRIBE
3	IVAN JERKOVIĆ	PONAŠANJE I STAVOVI MLADIH ŽENA U LIJEČENJU I PREVENCIJI INFEKCIJA MOKRAČNOG MJEHURA	DOC.DR.SC. DORIS RUŠIĆ	18.06.2025	BN
4	BOŽENA BRADARIĆ	UTJECAJ DAPAGLIFLOZINA NA MIKROCIRKULACIJU STOPALA U BOLESNIKA SA ŠEĆERNOM BOLESTI TIP 2 S I BEZ PERIFERNE ARTERIJSKE BOLESTI	DOC.DR.SC. TOMISLAV BULUM	26.06.2025	EBM
5	MARIJANA KULIĆ	ODREĐIVANJE MEHANIČKIH SVOJSTAVA I OBILJEŽJA LOMA BEDRENE KOSTI PRIJE I NAKON PRIMJENE FIKSACIJSKIH TEHNIKA NA TEMELJU REZULTATA STATIČKIH I DINAMIČKIH TESTOVA	DOC.DR.SC. PETRA BAGAVAC	27.06.2025	BN
6	LUCIJA FRANKOVIĆ	ULOGA MASTOCITA U RAZVOJU TUMORA MOKRAČNOG MJEHURA U MIŠJEM MODELU	IZV.PROF.DR.SC. JELENA KORAĆ PRLIĆ	30.06.2025	TRIBE
7	FRANKO BATINOVIĆ	KLINIČKE OTO-NEUROLOŠKE SPECIFIČNOSTI I PSIHIJATRIJSKI KOMORBIDITETI U BOLESNIKA S VESTIBULARNOM MIGRENOM	PROF. DR. SC. ZORAN ĐOGAŠ	01.07.2025	TRIBE
8	MAJA PAVIĆ	TRANSPARENTNOST KLINIČKIH ISPITIVANJA KOJA KORISTE CILJANU TERAPIJU ZA LIJEČENJE ENDOKRINI I METABOLIČKIH BOLESTI U REGISTRIMA I PRIPADAJUĆIM PUBLIKACIJAMA	PROF.DR.SC. ANA MARUŠIĆ	09.07.2025	TRIBE
9	MARIANO KALITERNA	KORIŠTENJE UMJETNE INTELIGENCIJE PRI PISANJU ESEJA IZ MEDICINSKE ETIKE TIJEKOM NASTAVE NA MEDICINSKOM FAKULTETU	PROF.DR.SC. DARKO DUPLANČIĆ	10.07.2025	EBM
10	MAJA CVEK	ANALIZA VITAMINA D I KALCITONINA U ISPITANIKA IZ HRVATSKE BIOBANKE PACIJENATA S HASHIMOTOVIM TIREOIDITISOM	PROF.DR.SC. VESNA BORASJA	25.08.2025	TRIBE
11	FRAN ŠALER	ANALIZA METODOLOGIJE, ISHODA I ŠTETNIH UČINAKA U KLINIČKIM ISPITIVANJIMA INHIBITORA NATRIJ-GLUKOZA KOTRANSPORTERA 2 (SGLT2)	PROF.DR.SC. LIVIA PULJAK	27.08.2025	TRIBE
12	JELENA ŠUTO PAVIČIĆ	JEZIČNA ANALIZA LAIČKIH I ZNANSTVENIH SAŽETAKA COCHRANE SUSTAVNIH PREGLEDA ONKOLOŠKIH INTERVENCIJA I UPORABA UMJETNE INTELIGENCIJE U IZRADI LAIČKIH SAŽETAKA	PROF.DR.SC. ANA MARUŠIĆ	17.09.2025	TRIBE
13	DANICA VUKOVIĆ	POVEZANOST VRSTE I STUPNJA EMFIZEMA S KOŠTANOM GUSTOĆOM KRALJEŽNICE I KALCIFIKATIMA STIJENKE TORAKALNE AORTE	PROF.DR.SC. TADE TADIĆ I DR.SC. DANIJELE BUDIMIR MRŠIĆ	22.09.2025	EBM
14	TATJANA MATIJAŠ	PRIMJENA INDEKSA OMJERA POVRŠINA EPIFIZNE PUKOTINE I POVRŠINA DISTALNOG DIJELA FEMURA ISPOD EPIFIZNE PUKOTINE NA SNIMKAMA MR KOLJENA	IZV.PROF.DR.SC. FRANE MIHANOVIĆ	09.10.2025	EBM
15	KATARINA ŠORE	VALIDACIJA HRVATSKE VERZIJE ALATA ZA PROCJENU MENTALNOG ZDRAVLJA SPORTAŠA I KOMPARATIVNA ANALIZA PREVALENCIJE MENTALNIH POREMEĆAJA I BOLESTI KOD HRVATSKIH SPORTAŠA	IZV.PROF.DR.SC. TOMISLAV FRANIĆ	23.10.2025	TRIBE
16	LUKA URSIĆ	A CRITICAL ASSESSMENT OF HEALTH SYSTEMS GUIDANCE AND THE UNDERLYING DISCOURSE IN THE H1N1 AND COVID-19 PANDEMICS	PROF.DR.SC.DAMIR SAPUNAR	20.10.2025	TRIBE
17	KRISTINA FRKETIĆ MAROVIĆ	ULOGA SERUMSKOG BIOMARKERA CA 15-3 U PROBURU ZA INTERSTICIJSKU BOLEST PLUĆA KOD SISTEMSKIH BOLESTI VEZIVNOG TKIVA	PROF.DR.SC. DAMIR SAPUNAR	13.10.2025	BN
18	DARKO BATISTIĆ	UPORABA OPTIČKE KOHERENTNE TOMOGRAFIJE U OFTALMOLOGIJI: UTJECAJ PUŠENJA I ODVAJANJA STRAŽNJE STAKLOVINE NA PARAMETRE OCT ANALIZE	NASLOVNI DOC.DR.SC. SANDRO GLUMAC	20.10.2025	EBM
19	LUČANA VICELIĆ ČUTURA	IMUNOHISTOKEMIJSKI IZRAŽAJ SATB1 I P16 I NJIHOVA PROGNOŠTIČKA VRIJEDNOST U BOLESNIKA S HODGKINOVIM LIMFOMOM: UNICENTRIČNA STUDIJA	IZV.PROF.DR.SC. BERNARDA LOZIĆ	27.10.2025	EBM
20	VIKTORIA LIŠNIĆ	CJELOVITOST IZVJEŠĆIVANJA ZA KLINIČKA ISPITIVANJA U INVAZIVNOJ KARDIOLOGIJI U REGISTRU CLINICALTRIALS.GOV I U PRIPADAJUĆIM PUBLIKACIJAMA	PROF.DR.SC. ANA MARUŠIĆ	27.11.2025	TRIBE

FOTO ŽULJ

Misterioso

U prostorima KBC-a Split na Križinama ne manjka začudnih prizora. Na šestom katu svoj su dom pronašle jedne bijele tenisice, naizgled bez vlasnika. Nedugo nakon njih pojavilo se nešto novo i misteriozno: jedna crna tenisica, izgubljena na stubištu samo kat niže.

Radi li se o Pepeljugi koja čeka svog princa, možda baš u bijelim cipelama? U međuvremenu, netko je Pepeljuginu cipelu zataknuo iza radijatora, gdje sada strpljivo čeka. Ako je suditi po tome koliko su dugo bijele tenisice napuštene, i načekat će se.

NOVA KNJIŽNIČNA USLUGA

*Mogu li kod vas ostaviti
mobitel da ne tipkam
dok učim?*

FAKULTETSKA ČITAONICA IMA NOVO RADNO VRIJEME, A KNJIŽNICA NOVI SUSTAV ULASKA

Od 21. studenog nove akademske godine, čitaonica naše Knjižnice ima novo radno vrijeme. Po novome studenti tamo mogu boraviti svaki radni dan od **6:00 do 21:30** sati. S druge strane, od 28. studenog za ulazak u prostor Knjižnice potrebna je studentska ili zaposlenička iskaznica.

Ako već niste, "iksicu" u ruke i pravac prema Knjižnici. Registrirajte svoje iskaznice & sva će se vrata otvarati sama.

Upute
Instructions

Posjeti nas na

ALUMNI MEFST

MEDICINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

Povezani znanjem, ujedinjeni profesijom

Postanite dio naše zajednice!

Alumni mreža okuplja sve bivše studente i djelatnike Medicinskog fakulteta u Splitu

ZAŠTO SE PRIDRUŽITI?

NETWORKING

Povežite se s kolegama iz svih generacija i proširite profesionalnu mrežu

EDUKACIJA

Pristup stručnim predavanjima, radionicama i programima TMI

KARIJERA

Mogućnosti mentorstva i savjetovanja za profesionalni razvoj

NAŠE AKTIVNOSTI

- Godišnji susreti generacija
- Stručna predavanja i konferencije
- Mentorski program za studente
- Humanitarne akcije
- Suradnja s fakultetom
- Promocija medicinskog zvanja
- Stipendiranje studenata
- Razmjena iskustava

KAKO SE UČLANITI?

1

POSJETITE

Web stranicu MEFST

2

ISPUNITE

Pristupnicu za članstvo

3

PRIDRUŽITE SE

Našoj zajednici

KONTAKTIRAJTE NAS

mefst.unist.hr/fakultet/alumni-mefst

alumni@mefst.hr

